

Справа «Вэлкаму»

з шасьцю нулямі.

старонка 4

Віталь Сіліцкі

звольнены з ЭГУ.

старонка 3

Тацяна Янаўна і яе агава

Апавяданьне Наталкі Бабінай.

старонкі 14–15

Дайшлі да «Ладу»

«Добра, што перакрылі расейскія каналы, — кажа Алесь Матафонаў. — «Лад» робяць нашы людзі для нас і на мясцовым матэрыяле».

Новы тэлеканал «Лад» уразіў зьяўленьнем калярытнага Хаменкі ў якасьці вядучага, мноствам архіўных савецкіх стужак і адсутнасьцю палітыкі. Прэсавую канфэрэнцыю з нагоды адкрыцьця каналу намагаліся абставіць «па-сямейнаму», у адпаведнасьці з накіраванасьцю каналу. Частавалі тортам у выглядзе тэлевізара. Выканаўчая прадусарка «Лад» Тацяна Цімохіна з палёгкаю распавядала: «У жніўні мы былі на мяжы комы. Найбольш баіліся за рэгіянальных журналістаў, ці здолеюць яны. Але пасля першых праглядаў мы былі ўражаныя: яны могуць! І вельмі важна, што мы даём магчымасьць рэгіянальным журналістам разьвівацца». Цімохіна заінтрыгавала перадачай «Правінцыйныя гісторыі», якая робіцца ў Горадні. Вядучы там, маўляў, супэрскі — і шавец, і кравец, і казу доіць, і на трактары езьдзіць, і кампоты закатвае... Нікога не нагадвае? Пацешыла падлеткавая «Настаўніцкая» зь лідэрам «Палацу» Алегам Хаменкам, які вучыў правільна варыць яйкі, гутарыў зь Лявонам Вольскім ды байкерамі.

Да вёрсткі каналу падышлі па-навуковаму, вывучыўшы аўдыторыю і яе прыхільнасьці. Як казалі на прэс-канфэрэнцыі, менавіта згодна з жаданьнем глядачоў атрымала больш часу ў этэры «Спявай, душа!». Выявілася, што гэта адна з самых рэйтынгавых перадач.

Працяг на старонцы 4.

Кіраўнік «Лад» Аляксандар Семярнёў частаваў тортам-тэлевізарам

Прарок, правакатар, маэстра

Новы Алесь Пушкін

На Пакроў Багародзіцы ў Вялейцы ў Залі выставаў урачыстай імпрэзаю адкрылася экспазыцыя твораў Алеся Пушкіна. Уласна, вялейскі дзень пачаўся для мастака зь літургіі ў тутэйшай царкве.

Халодны й цёмны імжысты быў вечар за акном, а на выставе — поўна гасьцей. Журналісты й мытнікі, бізнэсоўцы й чынавенства, мэдыкі й музэйшчыкі зь Вялейкі, Маладэчна, зь Мядзельшчыны й Астрэвеччыны сабраліся тут. Выпадковым мінакам звонку, далібог, магло падацца, што ў залі адбываецца сямейная ўрачыстасьць. Нязмушаная гамана, жарты, кветкі,

музыка. Дзеці з бацькамі... У сьвяточных уборах. Акурат на той самы дзень прыпала сёлета сьвяткаваньне Дня маці.

Партрэт маці, напісаны Алесем Пушкіным яшчэ ў 80-я, адкрывае выставу. Пад ім — цьмяны шэры фатаздымак савецкага жаўнера, з мудрагелістымі арабэскамі подпісу. Гэтэк даверліва й далікатна мастак уводзіць нас у свой рэальны сьвет, знаёмчычы з уласным жыцьціпісам. Так, гэты худзюшчы салдацік з аўганскага фота — сам Пушкін. А маці ягоная — гэтая простая кабета ў колавароце хатніх клопатаў, у балючых турботах і неспакоі за свайго сына.

Побач — славуае палатно «Лёс майго бацькі», цэлая прыпавесць пра жыцьцё беларуса XX стагодзьдзя. Бруд, кроў, пот.

Паміж партрэтамі маці й бацькі — аўтапартрэт «Пленэр у Беларусі», напісаны ў 2000 г. Гулівэр у рамантычным уборы, вакол якога ўвіхаецца стафаж з маленькіх чалавечкаў — міліцыянтаў, пажарных, разьявак. Ад пачатку экспазыцыя пабудаваная гэткім чынам, што перад глядачом мастак паўстае як прыватная асоба з канкрэтнай чалавечай біяграфіяй.

Працяг на старонцы 11.

• НАВІНЫ •

Расея перадае С-300

Расея перадасть Беларусі зэнітна-ракетныя комплексы С-300 у найбліжэйшы час. Гэта, як сказаў расейскі міністар абароны Сяргей Іваноў, «важна для эфэктыўнай абароны агульнай павятравай прасторы». А пытаньне, прададуць нам тыя комплексы ці дадуць у арэнду, «пакуль непрынята».

«Масква» гарэла

Рэканструяваны гатэль «Масква», дзе загінуў Янка Купала, загарэўся 22 кастрычніка. Агонь гасілі 35 пажарных разьлікаў. На шчасьце, усё зьвязанае з паэтам (дзьверы нумару, які ён займаў, пліты, на якія зваліўся), з «Масквы» вывезьлі ў Купалаўскі музэй раней.

«Радые-2» на FM

У FM-дыяпазоне зьявілася новая беларускамоўная станцыя. Гэта «Культура», раней вядомая як Другая праграма беларускага радыё ці, папросту, «Радые-2». Яе можна слухаць на частаце 102,9 МГц, пакуль толькі на Меншчыне.

Зімовы час

З 25 на 26 кастрычніка а трэцяй ночы ў краіне сканчаецца тэрмін дзеяньня «летняга» часу. Гэтую ноч пасьпім на гадзіну даўжэй.

Прэмія для «НН»

Вацлаў Гавал перадаў «Нашай Ніве» прысуджаную яму прэмію імя Ганны Эленбоген.

Старонка 3.

Арыенцір ценявога ўраду

Пісаць *post factum* пра пятнаццацігодзьдзе БНФ было б ня варта, калі б не артыкул Паўла Севярынца ў папярэднім нумары «НН». І гэта само па сабе пазначае ролю згаданай арганізацыі (дакладней, арганізацыяў) у жыцці Беларусі. Рэшту дагаворвае Павал у сваім, не пабаімся гэтага слова, апостальскім паводле духу, пасланні. Недарэмна і назва «Адраджэньне Фронту»: ня ўсе яшчэ забыліся, што сам Фронт колісь атрымаў найменьне са словам *Адраджэньне*.

Цяжка зразумець энтузіязм чалавека, які наважыўся ў трыццаці разоў тым самым спосабам пераскокваць сыяну, хача дваццаць дзевяць разоў пераскокчыць ня здолеў. У артыкуле — ніводнае новае канцэпцыі, пры канцы — сакрамэнтальная фраза: «Гэта капітальны шанец». Колькі трэба зглумленых шанцаў, каб нехта з скакуноў пайшоў па лесьвіцу?

Асабіста я не сумняюся, што справа нацыянальнага адраджэньня — справядлівая і слухная, але дакуль на гэтай бюспрэчнай тэзе будзе грунтавацца нядбайнае стаўленьне да сродкаў змаганьня? Колькі было ўжо чарадзейных палачак: амэрыканскі «Акт аб дэмакратыі», адзіны кандыдат, хрысьціянне, грамадзянства БНР, альтэрнатыўныя выбары, моладзь, парламэнцкая апазыцыя... Шмат чаго

ўжо і не згадаеш. Але варта згадаць тое, чаго **ніколі не было**: уласны друкаваны орган, актуальная эканамічная праграма, стануючая прысутнасць у мэдыях. БНФ не навучыўся гаварыць на мове, зразумелай дырэктару ці галоўнаму інжынэру, дый нават больш паспалітаму чалавеку таксама. Колькі высільваюцца палітыкі ў пошуку новых тэхналягіяў, а «не здагадаюцца» зрабіць тэлефонны наступ на інтэрактыўныя радыёпраграмы: хача б патэлефанаваць разоў...наццаць і замовіць у жывым этэры добрую беларускую музыку (ужо не кажу пра перадачы больш сур'ёзнага зместу).

Галоўная праблема кіраўнікоў Фронту ды іншых апазыцыйных арганізацыяў — ня ў тым, як пераканаць народ. Гэтага яны напэўна зрабіць сёньня ня ў стане, і палымая мара Паўла Севярынца «нанесці рэжыму поўную псыхалогічную паразу: «Краіна за нас!» — застаецца на ягоным сумленьні. Праблема ў тым, каб зноў мабілізаваць актывістаў на шэраг важкіх палітычных кампаніяў, пераканаць іх, што гэтым разам лідэры партыяў — прэтэндэнты на кіраваньне краінай — сапраўды маюць «пераможную стратэгію».

Падмануць народ можа толькі ўлада: у яе ёсьць моц, якая робіць немагчымым пярэчыць нават відавочнаму падману. Дарэчы,

Андрэй Ільінін

ўлада ня надта злоўжывае гэтай магчымасьцю — шмат робіць звычай людзей не спрачацца з начальствам. Апазыцыя можа пераканаць, і перш за ўсё яна павінна давесці, што ведае, што і навошта яна робіць. А зрабіць гэта, гаворачы адно пра кааліцыю ды канфігурацыі, немагчыма, заступаць перакананьне бурэнным апостальскім энтузіязмам таксама бессэнсоўна. Гэтак ужо спрабавалі — пятнаццаць гадоў.

Краінай шляхам выбараў не кіруюць, посьпех у першым не абумоўлівае посьпеху ў наступным. І калі хто мае амбіцыю менавіта кіраваць краінай, яму варта ўжо сёньня задумацца, што ён мае намер рабіць паміж выбарчымі кампаніямі. Абвесьціць пра гэта варта ўжо сёньня (то бо варта было пазаўчора), не чакаючы сьцягалу ад спн.Ярмошынай. Здарова амбіцыя самім вызначаць лёс сваёй краіны ня можа да міліметра рэглямэнтавацца Цэнтравыбаркам, а менавіта гэтую амбіцыю заклікаю рэпрэзэнтаваць Фронт. І дзеля яе нацыянальна-дэмакратычныя ідэі, якія ён увасабляе, заўсёды маюць падтрымку прынамсі

20—30% электарату.

Спробы стварэньня ценявога ўраду даўно належаць гісторыі, але на мой погляд, гэта той арыенцір, якім трэ было б кіравацца сёньня, і дарма пра існаваньне ЦУ ня згадваецца, поруч з Курапатамі, Чарнобыльскім шляхам і парламэнцізмам лабіяваньнем ідэі дзяржаўнай незалежнасьці Беларусі, якія традыцыйна адносяць да дасягненьняў Фронту. Фармаваньне такога ўраду не супярэчыць спрадэчнай любовасці палітыкаў да кааліцыяў і канфігурацыяў, альянсаў і хаўрусаў. Аднак маецца істотнае адрозьненне: ценявы ўрад, альтэрнатыўны бюджэт, паралельная заканатворчасць не прывязаныя жорстка да выбарчага календара.

Сталае выяўленьне аргументаўнай пазыцыі па ўсім шэрагу пытаньняў дзяржаўнае палітыкі нельга заступіць нічым. Бо трэба пераканаць і актывіста, і выбарчыка, што апазыцыйныя лідэры ня чыстыя палітыканы, гатовыя адстойваць абстрактныя палітычныя і эканамічныя прынцыпы, а людзі, якія ведаюць, як трэба **кіраваць краінай**.

Аляксандар Карольчык

Праляскоўскі не глядзіць БТ

Палітінфармацыя цяпер — справа не такая лёгкая, як у савецкія часы: і пытаньні выступоўцы задаюць, і аргументаў патрабуюць. У гэтым пераканаўся намесьнік кіраўніка Адміністрацыі прэзыдэнта Алег Праляскоўскі, прыехаўшы на выступ да выкладчыкаў і студэнтаў БДУ з лекцыяй пра дзяржаўную ідэалёгію.

Выступ адбыўся 16 кастрычніка «ў рамках адзінага палітдня». Сам Праляскоўскі даў каманду шырока не апавяшчаць пра свой прыезд: досыць, маўляў, і прысутнасці ўнівэрсытэцкай прэс-службы. Аднак гэтая мера ня выратавала палітінфарматара. Адзін з удзельнікаў зазначыў, што сход больш нагадваў апазыцыйны мітынг, чым рэспэктабельны збор прафэсараў і студэнтаў. Пыталіся пра актуальнае: і пра Эўразьвяз, і пра зьвяз з Расеяй, і пра расейскі рубель. Адказаў Праляскоўскі вельмі няўдольна. На пытаньне наконт русіфікацыі Беларускай тэлевізіі («Пабеларуску нават навінаў цяпер няма як паглядзець», — абураўся выкладчык БДУ) галоўны ідэоляг краіны зазначыў, што няма такой зьявы.

Неабходнасьць увядзеньня дзяржаўнай ідэалёгіі многімі прысутнымі аспрэчвалася. «Як гэта адпавядае часьцёртаму артыкулу нашай Канстытуцыі, дзе сказана: ніводная палітычная партыя, рэлігійная ці сацыяльная група ня можа навязваць сваёй ідэалёгіі іншым?» — пыталіся ў Праляскоўскага. З усяе залі знайшоўся толькі адзін малады чалавек, які выказаўся ў падтрымку новага ідэалёгічнага курсу: «Я і сам рыхтуюся на ідэоляга. Ці ёсьць у мяне будучыня?» На гэта адразу зрагаваў іншы студэнт: «А я вучуся на міжнародніка. Ці ёсьць будучыня ў мяне?»

«Палітінфарматар» жа атрымаў ад БДУ падзяку і памятныя сымбалі — значку БДУ і цяперашні сымбаль унівэрсытэту — папараць-кветку.

АШ

ЛЕВЫМ ВОКАМ

Панкаўскія рэстытуцыі

Прыколы ад «левай» партыі БСДП (НГ) напружваюць ня менш за забароны Менгарвыканкаму, што забараняе прадаць піва напрыкладні футбольных сустрэчаў.

14 кастрычніка Выканаўчае бюро БСДП (НГ) прыняло ноту пратэсту супраць прыватнага «Белтрансгазу». Вось адна з прычынаў: «Пасьля пераходу Беларусі на эўрапейскія стандарты ўзьнікну пытаньне аб рэстытуцыйных кампэнсацыях былым уладарам зямлі, асабліва ў Заходняй Беларусі, дзе многія яшчэ захавалі дакумэнты на свае ўчасткі».

Пазнаёміўшыся з эскаўскім «адказам Чэмпэрлену», падумаў: магчыма, нават добра, што сталінскія каты гэтак брутальна, бяз суду і сьледства, мачылі сацыялістаў — айцоў-заснавальнікаў БНР. Відавочна, апошнія згінулі недзе ў курапацкіх ярах, не паспеўшы прыняць прычасьце. І нішто не перашкодзіць іхным несупакоеным душам завітаць на агеньчык да правадыра БСДП (НГ) Міколы Статкевіча. Партыя ж прэтэндуе на статус афіцыйнага пераемніка тагачасных левых. Якая цікавая, у стылі «Дзікага палыванья», магла б адбыцца сьцена.

За вокнамі кватэры Статкевіча чуецца энк: «Статкевіч, выходзь! Бэрнштэйн у апошнім калене, выходзь!»

— А хто тут?! — крычыць ашалела Мікола.

— Не пужайся. Мы не ад Караля, —

кажа прадстаўнік бесьцялеснага ўраду БНР. — Ты скажы, таварыш, чаму ты ўстаўныя граматы БНР парушаеш?

— Якія граматы? — заікаецца сп.Мікола, намацаваючы рукой мабільнік, каб набраць нумар канторы «Паліўнічных на прывідаў».

— Ня будзь ідыётам. Пункт устаўной граматы аб сацыялізацыі зямлі ў Беларусі...

Яшчэ фантомы маглі б павесяліць сп.Статкевіча забавнай лічбальніцай. Напрыклад, лічба 1,7%. Такі адсотак насельніцтва Заходняй Беларусі (паводле Беларускай гістарычнай энцыклапедыі) складала кляса памешчыкаў, якая валодала 55% зямлі. Плюс сотні асаднікаў, якіх Варшава сяліла на крэсах у мэтах каланізацыі. Мяркую, нацыянальны склад заходнебеларускіх фазэндэйрас і рабыняў Ізаўраў, якія на іх гарбаціліся, не выклікае сумневу. Кліентаў Вяроўкіна-Шалюты (дырэктар беларускага шляхецкага NGO) там было няшмат.

Лятыфундысты могуць знайсціся і на ўсходзе. Нядаўна ў Гомель на адкрыцьцё музэйнай экспазыцыі графа Паскевіча прыяжджаў з Масквы выкладак славутага роду. Колькі гадоў прайшло, а не забыўся пра свой фальварак. Уяўляю, якім сьвятам для яго і ўсяго «Российского дворянского клуба» будзе дзень прыходу БСДП (НГ) да ўлады.

Фэтышызм прыватнай уласнасьці

над правамі асобы і грамадства — марам, ад якога беларускім левым трэба пазбаўляцца. Гэта даўно зразумелі заможныя калегі Статкевіча. Кваснеўскі наклаў вэга на закон аб рэстытуцыях у Польшчы. Краіне, у якой 20% працаздольных — беспрацоўныя, не да гэтага. Захавалі ў добрым стане дакумэнты аб былой уласнасьці і судэцкія немцы, якіх Бэнш вытурываў з Чэхіі ў 45-м. Але чамусьці Прага не сьпяшаецца вяртаць ім фальваркі.

А мо я наехаў на Статкевіча дарма? Што калі валтузьня БСДП (НГ) вакол інтарэсаў былых уласнікаў — папросту хітры трук, які мае на мэце дапамагчы пінкам? Прыклад былой ГДР, дзе быў прыняты закон аб рэстытуцыях, сьведчыць: падчас маштабнага пераходу маёмасьці з рук у рукі ўзьнікае жудасны прававы хаос. Старых жыхароў паліцыя з будынку ўжо выкінула, а новы гаспадар, якога вайна закінула на Востраў каралеўскіх пінгвінаў, яшчэ не прыехаў. А ўвогуле на дом прэтэндуе некалькі асобаў. Момантам карыстаюцца панкі, якія захоплываюць пустыя будынкi, ператвараючы іх у начлежкі і падпольныя рок-клубы. Калі нешта падобнае можна будзе раскруціць у Беларусі, мы станем новым Бронксам, новым Кінг-Кросам, сусветнай мэтраполіі панку! Калі так, даеш рэстытуцыі! Punk not dead!

Лёлік Ушкін,
лідэр левых радыкалаў

ПРАВЫМ ВОКАМ

Наша ціша

паветры павісае ясны працяг: «...Але ж хай толькі сунуцца ў лес!»

Беларусаў, якія заселі ў партызанах, вельмі цяжка вывесці на плошчу або, скажам, кандыдатамі на выбары. Беларус у партызанскім стане маўклівы, нейкі неахайны, нават сонны на першы пагляд. Здранцвенне сканчаецца толькі тады, калі пачынаецца сур'ёзная заваруха.

Беларуская ціша мае шмат абліччаў. Беларус хаваецца ў хаце, у кухні, на працы й нават часам у выбарчай скрыні. Узброеныя да зубоў беларусы могуць вельмі ўтульна ўладкавацца ў самых цямяных, парослых мохам куточках сваёй душы, так што ўсе навокал будучы зьдзіўлена разглядацца: а дзе ж тут хоць бы адзін?! І цішыня...

Беларуска-партызана за ўсю гісторыю яшчэ не перамаглі нішто. Пытаньне ў іншым: акупацыя пры беларускай партызанцы здольная трыццаць бясконца доўга.

Праўда, можа атрымацца і як у тым анякдоце. Выходзіш зь лесу: «Мужыкі, немцы ўжо сышлі?». А вайна ўжо гадоў пяць як скончылася.

Павал Севярынец,
лідэр незарэгістраванай арганізацыі «Малады фронт»

Лілія Гілявоўскі

Прэмія неспадзяваная і пачэсная

Прамова галоўнага рэдактара «Нашай Нівы» на цырымоніі ўручэння прэміі імя Ганны Эленбоген

Шаноўныя сябры!
Атрымаць гэтую прэмію — вялікі гонар. Падвойны гонар — атрымаць яе з рук Вацлава Гаўла, чалавека, які быў прыкладам маральных паводзінаў для тых людзей, што аднавілі выхад «Нашай Нівы», і мільёнаў жыхароў Цэнтральнай і ўсходняй Эўропы.
Калі мне прыйшло электроннае паведамленне, што Вацлаў Гавал, узнагароджаны Міжнароднай грамадзянскай прэміяй імя Ганны Эленбоген за 2003 год, вырашыў перадаць яе «Нашай Ніве», я спачатку не паверыў. У лісьце заманліва прапапоўвалася: «Калі ласка, дайце знаць як найхутчэй, ці Вы згодны атрымаць гэтую прэмію. Прыехаць у Прагу можна будзе пасля. Усе падрабязнасці глядзіце ў далучаным файле».
Я падумаў, што мне прыйшоў чарговы кампутарны вірус, такі сабе пэрсаналізаваны, які можа разбурыць мой кампутар. От халера, паду-

маў сабе я, да чаго ж асабісты ў іх падыход. І выдаліў гэты ліст, не адкрываючы. Толькі на наступны дзень, атрымаўшы віншаванні ад маіх чэскіх прыяцеляў, я зразумеў, што ўсё гэта сур'ёзна, вельмі сур'ёзна, і дужа прыемна.
Усё гэта сьмешна, але наколькі ж гэта тыпова для беларускай сытуацыі. Беларусы пачуваюцца забытымі, яны не чакаюць ніякай дапамогі з Эўропы. Старая гісторыя, якую Мілан Кундэра ў свой час назваў трагедыяй Цэнтральнай Эўропы. Змагаючыся за сваю культуру, дэмакратыю і незалежнасць, мае сябры мяркуюць, што яны змагаюцца за Эўропу, і шмат хто з іх гатовы аддаць сваё жыццё за Беларусь і Эўропу. Між тым Эўропа пазірае на краіну-аўтсайдэра з амаль непрыхаванай абьякавасцю.
Прэмія перадаецца «Нашай Ніве», але гэтая прэмія — усёй беларускай незалежнай прэсе, існаму і зычынным газетам і радыё. Яна таксама

ёсць данінай павагі ўсяму беларускаму нацыянальнаму руху, такому спозьненаму і такому высакароднаму, так горача закаханаму ў свабоду і ў Эўропу.
У 1990-я Беларусь устала перад неабходнасцю пабудовы дзяржавы і нацыі, дэмакратыі і рынкавай эканомікі адначасова. Зашмат выклікаў для такой маладой краіны, пералічанай Чарнобылем. У выніку ў краіне ўсталявалася постсавецкая аўтакратыя.
Я прымаю гэтую прэмію як правую веру ў Беларусь, веру ў беларускую дэмакратычную апазыцыю. Прэмія ўручаецца ў момант, калі маю веру, веру маіх сяброў, веру іншых людзей у Беларусь і яе свабоду выпрабаваную і, бывае, ламае цяжар сумневаў, паразу і паняверкі. Дзякуй вам за Вашу веру, спадару Гавал.
Прага, 17 кастрычніка
На фота: Вацлаў Гавал (справа), Андрэй Дынько ў час цырымоніі.

Дэпутаты ўсіх часоў яднаюцца

Гэтым разам — для фармавання адзінага апазыцыйнага сьпісу на парламэнцкія выбары-2004.

25 кастрычніка ў Менску пройдзе сумеснае паседжаньне дэпутатаў Вярхоўнага Савету XIII скліканьня, групы «Рэспублікі» і Асамблеі дэпутатаў мясцовых саветаў. Пасля аб'яднаньня партыяў гэта ўжо другое злучэньне сілаў. У дэпутатаў ідэялігічных супярэчнасьцяў — гэтай «бомбы з гадзіннікавым мэханізмам» — будзе менш, чым у партыйнай «пяцёркі»: кожны прайшоў праз выбарчае «сіта», кожны мае ўнікальны досвед змаганьня.

Бабруйскі дэпутат Алесь Чыгір зазначае, што дэпутацкае аб'яднаньне будзе мець большую вагу, чым палітычныя партыі: «Тут ёсць пытаньне легітымнасьці. Пра партыйных дзеячоў улады могуць казаць «адмарозкі», а пра дэпутатаў такое заявіць цяжэй».

Па-бываюму настроены і дэпутат ВС XIII скліканьня Валер Шчукін, хоць і заклікае рэальна ацэньваць сытуацыю: «Ва ўлады неабмежаваная колькасць грошай: яна можа запустыць друкарскі станок і надрукаваць іх сабе. У нас жа сродкі абмежаваныя. Гэта як на вайне, калі ў праціўніка неабмежаваны боезапас, а ў цябе па пяць патронаў на чалавека. Хіба можна ў такіх умовах спадзявацца на рэальную перамогу? У мяне ня ўпадніцкі настрой, проста я не хачу займацца шапказакідальніцтвам. Змагацца за перамогу мы будзем, але трэба глядзець праўдзе ў вочы».

Якім будзе вынік сходу? А.Чыгір кажа, што ўжо варта вызначыць агульны дэвіз ці назоў, пад якім дэмакратычныя кандыдаты пойдуча на выбары. Шчукін мяркуюе, што ўсё скончыцца пакуль дэкларацыйнай пра намеры, а рэальныя захады па каардынацыі дзеяньняў адбудуцца ў рабочым парадку. Анатоль Лебедзька спадзяецца на рэальны плён: «Не выключваю, што 25-га частка дэпутатаў Вярхоўнага Савету заявіць аб намеры ўдзельнічаць у фармаваньні кандыдацкага сьпісу». Гэта зробіць, напрыклад, той самы Шчукін: ён сказаў у гутарцы з карэспандэнтам «НН», што мае намер выставіць сваю кандыдатуру пры фармаваньні агульнага сьпісу. Хоць сам ужо амаль тры месяцы начуе на Палацкім чыгуначным вакзале — на знак пратэсту супраць высяленьня з інтэрнату па месцы прапіскі. Таму ня мае шанцаў прайсьці рэгістрацыю ў выбарчай камісіі.

Сьпіс, які фармуецца «пяцёркай» (БНФ, АГП, камуністы ПКБ, БСДГ і працавікі), ужо сёньня папаўняецца непартыйнымі кандыдатамі. Пра сваё жаданьне далучыцца да фармаваньня агульнага дэмакратычнага сьпісу кандыдатаў ужо заявілі дэпутаты палаты Ўладзімер Парфяновіч, Валер Фралоў, Сяргей Скрабец, Іван Пашкевіч, былы кіраўнік Горадні Аляксандар Мілінкевіч, лідэр фонду «Дзеці Чарнобылю» Генадзь Грушавы, прафсаюзная актывістка Валянціна Палевікова, экс-кандыдат у прэзыдэнты Ўладзімер Ганчарык, былы міністар Міхал Марыніч.

Аркадзь Шанскі

ЧУТКА ТЫДНЯ

3 КДБ — у КНР

Паводле чутак, якія курсуюць сярод работнікаў беларускіх сілавых структураў, старшыня КДБ Леанід Ерын можа быць прызначаны паслом у Кітай. Гэтая пасада вакантная ўжо некалькі месяцаў — пасля вяртаньня на Радзіму Ўладзімера Русакевіча, сёньняшняга міністра інфармацыі. На пасадзе старшыні КДБ Ерын тры гады таму зьмяніў Уладзімера Мацкевіча, які пазней таксама перайшоў на дыпламатычную працу. Цікава, што яшчэ адзін былы старшыня КДБ Бе-

ларусі Генадзь Лавіцкі нядаўна быў адкліканы ў Менск з пасады пасла ў Ізраілі.

Паводле неафіцыйнай інфармацыі, у выпадку пераходу Ерына на іншую работу КДБ можа ўзначаліць палкоўнік Аляксандар Шпілёўскі, сёньняшні старшыня Дзяржаўнага мытнага камітэту, які санкцыянаваў нядаўні вобшук дэпутатаў Фралова і Парфяновіча на літоўска-беларускай мяжы. Калісьці ён скончыў Вышэйшую школу КГБ СССР.

Павал Сумарока

Палітоляга выціснулі з ЭГУ за палітыку

Зь недзяржаўнага Эўрапейскага гуманітарнага ўнівэрсытэту звольніўся вядомы палітоляг, дацэнт катэдры эканомікі Віталь Сіліцкі. Пайсьці на гэты крок настойліва прасіла кіраўніцтва навучальнай установы.

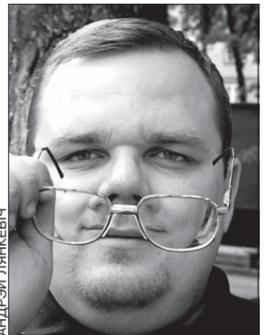
Аналітычныя публікацыі, камэнтары В.Сіліцкага наконце палітычнай сытуацыі ў краіне рэгулярна зьяўляюцца ў незалежных СМІ. Погляды, што выказваюцца ў іх, часам ня менш крытычныя ў адносінах да апазыцыі, чым да ўладаў. Да гэтага году праблемаў на працы Сіліцкі праз гэта ня меў. Аднак у красавіку ў адной з дзяржаўных газэтаў зьявіўся матэрыял, аўтар якога выступіў са зьдэкліва-нахабнымі нападкамі на Сіліцкага. «Поўная бязглузьдзіца!» — кажа пра тую публікацыю В.Сіліцкі. Ён лічыць гэта «адказам» на крытыку штогадовага пасланьня Аляксандра Лукашэнкі да парламэнту, агучаную праз інтэрнэт-газэту «Беларускія навіны».

У канцы жніўня Сіліцкага выклікаў рэктар Анатоль Міхайлаў, але нічога канкрэтнага не сказаў — хіба толькі тое, што палітоляг «стварае праблему». «Справу сьпіхнулі на прарэктараў, і сытуацыя вырашылася літаральна на працягу чатырох дзён, — гаворыць Сіліцкі. — І верасьня зноў запрасілі і прапанавалі звольніцца». Празь месяц, пасля адпачынку, Віталь Сіліцкі напісаў заяву на звальненьне. Абгрунтаваньне ён падаў такое: «У сувязі зь нежаданьнем кіраўніцтва ЭГУ працягваць са мной працоўныя адносіны з прычыны майёй палітычнай нядабранадзейнасьці...»
«Калі мой сыход дапамог кіраўніцтву захаваць унівэрсытэт, я да іх ніякіх

прэтэнзіяў ня маю, — кажа Сіліцкі. — Патрабаваць ад кагосьці асобнага геройства ў той час, калі амаль кожны, улічваючы дзеячоў недзяржаўнага сэктару і нават апазыцыі, шукае шляхі, каб прыстасавацца і выжыць, было б глулствам. Тады геройства трэба патрабаваць ад усіх, а найперш — ад самога сябе». Палітоляга пераконвалі, што ён — «апошняя кропля, якая можа прывесці да закрыцьця ЭГУ». Магчыма, і сапраўды на кіраўніцтва ВНУ націснулі (нядаўна Гуманітарны права-рала адна з кантрольных службаў), але ня выключана, што гэта папросту перастрахоўка. Цяпер ужо беспрацоўны палітоляг гаворыць, што раней ва ўнівэрсытэце была вельмі высокая ступень акадэмічнай свабоды і пра тыя часы, таксама як і пра калегаў, зь якімі ён працаваў, у яго застануцца самыя лепшыя ўспаміны.
У гэтай сытуацыі здзіўляе той факт, што ад «іншадумцаў» пачала пазбаў-

ляцца недзяржаўная ўстанова, створаная ў значнай ступені на заходнія грошы, — унівэрсытэт, сярод задачаў якога ёсць і такая: «падрахтоўка новага пакаленьня спэцыялістаў, здольных садзейнічаць дыялёгу культураў Захаду і ўсходу ды фармаваньню ў Беларусі адкрытага грамадзтва». Але пакуль шанцы на гэты дыялёг настолькі ж няясныя, як і будучыня Эўрапейскага гуманітарнага ўнівэрсытэту.
Спробы карэспандэнта «НН» атрымаць камэнтар ад кіраўнікоў ЭГУ былі марнымі. Рэктар Анатоль Міхайлаў кудысьці зьехаў, а ягоны першы прарэктар Уладзімер Дунаеў быў заняты. Сакратарка прапанавала пагаварыць з прарэктарам па вучэбнай рабоце Тацянай Галко. Але спн.Галко гаварыць не захацела ды адаслала мяне да сп.Дунаева. А першы прарэктар да канца працоўнага дня так і ня вызваліўся ад тэрміновых справаў.

Сяргей Ёрш

АНДРЭЙ ДЫНЬКО

Палітоляга пераконвалі, што ён — «апошняя кропля, якая можа прывесці да закрыцьця ЭГУ».

Справа «Вэлкаму» з шасьцю нулямі

21 кастрычніка ўранку спэцслужбы затрымалі некалькі супрацоўнікаў сумеснага беларуска-кіпрскага прадпрыемства ТАА «Мабільная лічбавая сувязь» («Velcom»). Усе яны падазраюцца ў злоўжыванні службовым становішчам і крадзяжы ў асабліва буйным памеры. Ня толькі імёны, але і колькасць затрыманых — таямніца. У КДБ кажуць, што гэта не «наезд» на кампанію, а толькі затрыманьне некаторых яе службовых асобаў.

Зь неафіцыйных крыніцаў вядома, што былі арыштаваныя чатыры службовыя асобы. Людзі гэтыя мелі дачыненне найперш да фінансавых апэрацыяў. «Хтосьці зь іх стане сьведкам, а хтосьці — падазроным», — кажа кіраўнік прэсавага цэнтру КДБ Аляксандар Базанаў. Паводле ягоных словаў, «сума нанесенай шкоды — з шасьцю нулямі». Як ён выказаўся, затрыманых займаліся пэўнага кшталту «вышэйшай матэматыкай і сур'ёзнымі справамі».

Пакуль затрыманых трымаюць у «амерыканцы». Сьледчае ўпраўленне ўзбудзіла крымінальную справу па арт.210 (ч.2) КК РБ («Крадзеж шляхам злоўжываньня службовымі паўнамоцтвамі ў асабліва буйным памеры»).

А.Базанаў паведаміў карэспандэнту «НН», што КДБ адмыслова «засьвязіў» удзел у апэрацыі Дзяржаўнага мытнага камітэту, бо на гэта мытнікі далі дазвол. Мытны камітэт, як і КДБ, моцна дазую інфармацыю па гэтай справе. Ягоная прэс-служба пацьвярджае, што сапраўды была

такая сумесная апэрацыя. Правяралася замежнаэканамічная дзейнасьць «Velcom», і былі выяўленыя «факты парушэньня заканадаўства, якія сталіся падставай для ўзбуджэньня крымінальнай справы ў адносінах да службовых асобаў кампаніі «МЛС». Але падрабязнасьці апэрацыі, якая цягнулася ледзь ня год, і выяўленыя факты «ў інтарэсах сьледства» не паведамляюцца. Можна толькі здагадацца, якое абсталюваньне куплялі за мяжой і правозілі ў Беларусь службоўцы «МЛС».

На момант здачы нумару ў друк кампанія «МЛС» яшчэ ня выступіла з афіцыйным камэнтарам. Яна працуе ў звычайным рэжыме. Заява КДБ пра тое, што спэцслужбы ня маюць прэтэнзію да яе камэрцыйнай дзейнасьці, можа трактавацца па-рознаму. Паводле інфармацыі «Інтэрфаксу», сярод затрыманых — адзін з заснавальнікаў кампаніі і адзін з намесьнікаў дырэктара, а за сераду сьледчыя правалі размовы з усімі кіраўнікамі кампаніі, акрамя гендырэктара.

«Velcom» — беларуска-кіпрскае прадпрыемства. Дзяржаве ў ім належыць 31% акцыяў. Аднак на пачатку кастрычніка ўрад паставіў задачу Міністэрству сувязі павялічыць гэты пакет да кантрольнага. Генэральны дырэктар «МЛС» Юры Акімаў спрабаваў пратэставаць: «Пры малым унёску ў статутны фонд і інвэстыцыі дзяржава і так мае несумерна вялікія прыбыткі». У сераду Ю.Акімаў ад камэнтароў устрымліваўся.

У Расеі адпрацаваная такая схема:

дзяржава прапануе бізнэсу «падзяліцца», а калі паразуменьня няма, пачынаецца шантаж з «маскі-шоў», арыштамі і ператрусамі. У «МЛС» не чакалі такога разьвіцьця падзеяў. На мінулым тыдні быў урачыста адкрыты дзясяткі цэнтар кампаніі ў Менску, трохі раней Ю.Акімаў абвесьціў пра зьніжэньне тэарыяў на 50%, пра выдатныя тэмпы разьвіцьця і пэрспектывы кампаніі, былі заплываваныя значныя зьмены. І яны могуць адбыцца.

Алег Тачоны

ЭКАНАМІЧНАЯ ХРОНІКА

Даплаты для менскіх настаўнікаў

Менгарсавет пастанавіў цягам навучальнага году выдаваць штомесячныя даплаты настаўнікам. Пэдагогі атрымаюць па 49500 руб., бібліятэкары — па 24750 руб., а клясныя кіраўнікі — па 66 тыс. руб. на той падставе, што рэформа школы значна павялічвае нагрузку на пэдагогаў. Такім чынам, сярэдні заробак менскіх выкладчыкаў павольна павялічыўся з 253 да 301 тыс. руб., а маладых настаўнікаў — на 49% (з 101 да 148 тыс. руб.).

Суд падтрымаў «Слаўнафту»

Гомельскі абласны гаспадарчы суд зьняў арышт з 15% акцыяў Мазырскага нафтапрапрацоўчага заводу, якія належаць «Слаўнаф-

це», і спыніў справу ў дачыненні да расейскай кампаніі. Аўтар пазову — ТАА «Мазырскі нафтапрапрацоўчы завод-плюс» («МНПЗ-плюс») — мае права абскардзіць пастанову ў дзесяцідзённы тэрмін. Гэта адбылося пасля пагрозаў Масквы абмежаваць пастаўку нафты ў Беларусь.

«Прыёрбанк» цікавіцца полацкім броварам

Віцебскі аблвыканкам вырашыў выпусьціць у абарачэньне акцыі Полацкага піўзаводу. Статутны фонд новага піўнога ААТ складае каля 4,6 млрд руб. Роботнікі прадпрыемства падалі заяўкі на набывцьцё 1,5% акцыяў; астатнія застаюцца ў абласной камунальнай уласнасьці. Пэўная іх доля будзе перададзена ААТ «Прыёрбанк» у дачы-

нае кіраваньне на пяць год. Колькі — банк будзе дамаўляцца з аблвыканкамам. Па аналягічнай схеме «Прыёрбанк» супрацоўнічае з «Крыніцай», Берасьцейскім броварам. Да 2006 г. магутнасьці бровару мусяць павялічыцца да трох млн дэкалітраў пива ў год. Усяго піўзаводы краіны за 9 месяцаў зварылі 16,3 млн дал пива, што складае 100,7% да ўзроўню аналягічнага пэрыяду 2002 г.

«Боінгаў» будзе больш

«Белавія» ў найбліжэйшыя гады зьбіраецца набыць яшчэ чатыры «Боінгі». Першы, узяты ў лізынг на пяць гадоў з магчымасьцю працягу дамовы яшчэ на два гады, раней лятаў у Камбоджы. Беларуская авіякампанія атрымала на новы самалёт 2,8 млн даляраў крэдыту ў адным з аічынных банкаў. На думку спэцыялі-

стаў, самалёт акупіцца цягам году.

Стаўкі зьменшаны

Да 28% гадавых зьменшаная з 22 кастрычніка базавая стаўка рэфінансаваньня і ўліковая стаўка Нацбанку. Прырост спажывецкіх цэн у студзені—верасьні склаў 18,4%, ці 1,9% у сярэднім за месяц. Стаўка рэфінансаваньня сёлета зьменшылася з 38 да 28% гадавых. Зьмяншаць яе далей да канца году не плянуецца.

Цяпер усяго 49

Савет рэспублікі ўхваліў дэкрэт прэзыдэнта аб ліцэнзаваньні асобных відаў дзейнасьці. Іх колькасць зьменшылася да 49. Ліцэнзіі будуць выдавацца на тэрмін ад 5 да 10 год, кошт кожнай зь іх складзе 90 эўра.

СП

Працяг са старонкі 1.

Дайшлі да «Ладу»

На «Лад» перамясьціліся з БТ навучальныя, дзіцячыя праграмы, адукацыйныя праекты. Прынцып быў такі: «Усё, што бяз гвалту і сэксу, — на «Лад». «Сямейны кірунак распрацаваны вельмі добра. Я з задавальненьнем паглядзеў «Справы сямейныя», — кажа кінакрытык Андрэй Расінскі. Сапраўды, дзяцей можна сьмела пакідаць пры тэлевізары, уключыўшы «Лад», — нікога «непа-трэбнага» яны не пабачаць.

Ладаўцы хваляюцца, што закупаюць 5000 мастацкіх фільмаў. Асабліва іх гоняць — новы лацінаамерыканскі сэрыял «Грэшыная Анхеліка» («Прэ-м'ера ў СНД! Выключны выпадак,

калі лацінаамерыканскі сэрыял быў закуплены для трансляцыі ЗША!»). Абласныя тэлерэдыёкампаніі рыхтуюць цыкл гістарычных нарысаў. Першыя зь іх будуць прысьвечаныя таямніцы сьмерці Сыяпана Батуры, крыжы Эўфрасіньні Полацкай. Навіны — толькі мясцовыя, у кожнай вобласці свае. Так што пагроза правінцыялізму і этнаграфічнасьці будзе ўвесь час мільгаць на ладаўскіх далягядах.

На закіды, зьвязаныя з адключэньнем «Культуры», Белтэлерэдыёкампанія адказвае: лепш выдаткоўваць грошы на разьвіцьцё нашай тэлевізіі, чым аплачваць рэтрансляцыю ра-

сейскага каналу. (Сёньня за вяшчаньне на тэрыторыі Беларусі плаціць толькі НТВ.) Генэральны прадусэр «Лад» Аляксандар Семярнёў спаліўся на зьвесткі нацыянальнага апытаньня, паводле якога толькі 3% беларусаў глядзелі «Культуру». Дарэчы, ён не выключае, што асобныя праграмы (накштат «Школы зласлоў») будуць закупацца ў расейцаў для трансляцыі на «Ладзе».

«Гэта добра, што перакрылі расейскі канал, — кажа вядучы праграмы «Альхімія слова» Алесь Матафонаў. — «Лад» робяць нашы людзі для нас і на мясцовым матэрыяле». Але ці заўжды па-беларуску? Адка-

Семярнёва быў туманны: «Мы б хацелі сваімі праграмамі ўсё ж такі выклікаць павагу да беларускай мовы, і добра, каб яна была карэктная. У некаторых праграмах беларуская мова падтрымлівае нашы каштоўнасьці, у іншых праграмах, можа быць, яна б такой ролі не іграла». Але пры канцы ён зазначыў: «Дыктату няма, але ёсьць імкненьне павялічыць долю беларускай мовы».

Згодна з афіцыйнай пазыцыяй Белтэлерэдыёкампаніі, «Лад» павінен стаць больш рэйтынгам за БТ. Ва ўсякім разе, канкурэнцыя пойдзе на карысьць абодвум.

Вераніка Дзядок

Чаму крадуць

Паводле зьвестак Міністэрства статыстыкі і аналізу, за студзень—жнівень 2003 г. выяўлена 10,2 тыс. эканамічных злачынстваў, па 9,2 тыс. зь якіх былі ўзбуджаныя крымінальныя справы. Калі ўлічыць, што ў Беларусі каля 95% абвінавачаных у злачынстве прызнаюцца вінаватымі, памеры эканамічнай злачыннасьці сапраўды зьяўляюцца вялікімі.

Пашыраных схемаў махінацыяў некалькі. Кіраўніцтва прадпрыемства адчыняе ў Расеі фірмачку, якая атрымлівае тавар гэтага прадпрыемства, рэалізуе яго і, не заплаціўшы, зьнікае. Можна надварот: набыць на сваё прадпрыемства ржавае абсталюваньне, атрымаць за гэта т.зв. «адкат», а пасля абсталюваньне сьпісаць, каб ніхто і ня бачыў, што гэта было за барахло. Дадаць сюды яшчэ клірынг, бартэр і ўзаемазалікі — ніколі не разьбярэшся! Зарабляюцца такім чынам дзясяткі і сотні тысяч даляраў. А на прадпрыемствах-гігантах — нават і мільёны! Зусім як у амерыканскіх баевіках: валізікі з грашыма, рахункі ў афшорных банках...

Звычайна ў буйных махінацыйных схемах задзейнічаныя дырэктар прадпрыемства (банку, канцэрну) і некаторыя зь ягоных намесьнікаў, зазвычай па камэрцыі і збыце. Дабнейшыя кіраўнікі могуць разьлічваць хіба што на хабар у выглядзе бутэлькі каньяку ці, у найлепшым выпадку, якой сотні даляраў. Зарабленыя грошы ўкладаюцца ў машыны і нерухомасьць, якія, паводле савецкай традыцыі, «запісваюцца» на зяцёў, сватаў ды швагроў. Шараговыя супрацоўнікі могуць толькі здагадацца, колькі крадзе кіраўніцтва. А самі цягнуць па дробязі, у залежнасьці ад таго, хто на якім прадпрыемстве працуе: ці палку кілбасы, ці гайку якую.

І вось што цікава: не сканчалі нашыя дырэктары аніякіх бізнэс-школаў, а такі пасляховы бізнэс робяць! Была б матывацыя адпаведная, дык адразу навучацца і рахункі ў замежных банках адкрываць, і сучаснымі інфармацыйнымі тэхналягіямі карыстацца. Маштаб злачыннасьці не залежыць ад арганізацыйна-праўнай формы і формы ўласнасьці прадпрыемства — крадуць і на акцыянерных таварыствах, і на народных прадпрыемствах таксама, як і на ўнітарных дзяржаўных прадпрыемствах. Хутчэй, наяўнасьць карупцыі залежыць ад традыцыяў і карпаратыўнай культуры. Таму замежнікі так любяць рабіць інвэстыцыі «чыстага поля» (green field investment), калі завод будзе на новым месцы і ствараецца новая каманда супрацоўнікаў — каб не было старых павязуў-блатаў і адчуваньня, што крадеш не ў чалавека, а ў дзяржаўнай машыны-монстра. Як у беларускіх казках мужык за гонар лічыў абдурчыць пана ці папа, так цяпер гэты ж мужык толькі і глядзіць, што б яшчэ сыягнуць з калгасу ці заводу. Што адлюстроўвала і адлюстроўвае непрыняцьце беларусамі ўсяго штучнага, нанаснага і чужароднага, у тым ліку і дзяржаўнай формы ўласнасьці. А перастане кіраўніцтва абкрадаць свой завод толькі тады, калі зьвіяцца ў гэткага заводу эфэктывны ўласнік у выглядзе адной асобы ці рады акцыянераў.

Дамінік Міхайловіч

«Слова» бяз адрасу

Амаль паўгоду ў Баранавічах мясцовая суполка ТБМ спрабуе зарэгістраваць беларускамоўную газету «Баранавіцкае слова». Газета пачала быць выдавацца ў 1991 г. Перад выбарамі 1994 г. баранавіцкія камуністы падалі на газету ў суд за артыкул аб нацыянальным складзе кебічаўскага ўраду. Пасля проігрышы справы празь фінансавыя цяжкасці газета перастала выходзіць.

Аднавіць газету сяброў ТБМ натхніў перапіс 1999 г., паводле якога 113 тыс. жыхароў Баранавіч назвалі беларускаю мову роднай, а 38365 паведамілі, што размаўляюць на ёй дома. (Усяго ў горадзе жыве 180 тыс. чалавек.)

Рэдакцыя пачала шукаць памяшканьне, але ўсе арэндадаўцы знаходзілі падставы, каб адмовіцца ад супрацоўніцтва. Тады «Баранавіцкаму слову» дапамог журналіст і даследчык Зьдзіслаў Сіцька. Ён прапанаваў для рэдакцыі бацькаву хату, якая засталася ў спадчыну. Цяпер у тым памяшканьні ніхто не жыве.

Каб атрымаць юрыдычны адрас, патрэбна ўзгадненьне з МНС і санстанцыяй. Але пажарныя інспэктары вось ужо пяць месяцаў падчас кожнай сваёй праверкі знаходзяць парушэньні — то патрабуюць замены праводкі, то разборкі «лежка» ад колішняга пачнога ацяплення, то рамонт газавога ацяплення.

Санстанцыя чамусьці не заўважыла рукамыні, дзе пуск вады ажыццяўляецца нагою, ды «выявіла», што нямашака «ўмоваў для мыцця рук».

Паводле словаў галоўнага рэдактара Аркадзя Блінкоўскага, у існаваньні газеты не зацікаўленыя чыноўнікі з гарвыканкаму, якія ўсяляк перашкаджаюць зьяўленьню беларускага слова ў Баранавічах.

Руслан Равяка, Баранавічы

Галадоўка ваўкавыскіх таксоўшчыкаў

Ад 11 кастрычніка цягнуцца галадоўка ваўкавыскага прадпрымальніка Мікалая Аўтуховіча, гаспадара фірмы «РадыеТаксі 2222». Ён абураны дзеяньнямі гарадзенскіх падаткавікоў, якія налічылі яму 273 млн рублёў штрафных санкцыяў. Да Аўтуховіча паступова далучаюцца калегі (усяго ў фірме, якая мела 18 «мікробусаў» — мэрсэдэсаў, цяпер арыштаваных падатковай, працуе 60 чалавек). На момант здачы гэтага нумару не было вядома, ці задаволілі ўлады патрабаваньне таксоўцаў адмяніць санкцыі. У выпадку адмовы да галадоўкі мелі далучыцца яшчэ дваццаць чалавек.

АК, Ваўкавыск

Генэрал Паўлоўскі незадаволены

На мінулым тыдні Смургонскі пагранатрад наведаў ачольнік памежных войскаў генэрал-лейтэнант Аляксандар Паўлоўскі. Найперш ён прыехаў глянуць, як сканчаецца будаўніцтва комплексу камэндатуры «Гудагай». Шчыруе там ашмянскае ААТ «Будаўнік», а грошы выдаткаваныя ня толькі з нашага, але і з расейскага бюджэту. Здаць аб'ект зьбіраўся ў верасьні — кастрычніку, але, з усяго відаць, заплянаванаму збыццю ня судзіцца. Генэрал застаўся незадаволены тэрмінамі і якасьцю — дзе-нідзе ў памяшканьнях ужо паабсыпалася тынкоўка.

Мар'ян Вянгроўскі, Астравец

На шляху да Полацкага тэатру

Неўзабаве чацьвер у Полацку стане тэатральным днём. На мінулым тыдні адбылася сустрэча начальніка аддзелу культуры Полацкага гарвыканкаму Віктара Вушака з адміністрацыяй Віцебскага драмтэатру. Гаварылі пра стварэньне полацкае філіі «коласаўцаў», а ў персьпектыве — уласнага Полацкага тэатру. Мяркуюцца, што віцебцы ў месяц будуць паказаваць на полацкай сцэне 8—11 спектакляў. Пакуль што спектаклі «коласаўцаў» пачнуцца без папярэдняга раскладу — па магчымасьці. А з 1 студзеня новага году для Полацкай філіі складуць рэпертуарны плян.

У Полацку вырашылі рыхтаваць і свае ўласныя кадры. 24 кастрычніка пройдзе адбор юнакоў і дзяўчат у тэатральную студию, заняткі ў якой будуць вёсці спецыялісты тэатру. А ў персьпектыве мяркуецца адкрыць тэатральнае аддзяленьне ў гарадзкой дзіцячай школе мастацтваў.

24 кастрычніка палачане змогуць паглядзець дзіцячую казку «Жылабыла Сыраежка» і спектакль паводле п'есы Аляксея Дударова «Люці».

Алесь Козік, Полацк

Улезлі ў царкву

У ноч з 12 на 13 кастрычніка абрабаваная Мікольская царква — найстарэйшая зь дзейных праваслаўных цэркваў на Крычаўшчыне. Зьнікла 50 тыс. рублёў, медная чаша для прычасьця. Рабаўнікі пакінулі ў царкве вэрхал. Некаторыя абразы былі зьнятыя, а копія абраза Маці Божай Жыровіцкай знойдзена непалатэ, на беразе ракі. Дзьве каштоўныя іконы засталіся некранутымі. Людзі падазраюць у блюзьнерстве бяздомных, якія працяглы час атрымлівалі грошы на ежу ад настаўцеля царквы а.Міхаіла. Нядаўна

Першы сьнег

ГЛЕБ ЛАБАДЗЕНКА

святар адмовіўся даваць жабракам грошы празь іх п'яства і нехрысьціянскія паводзіны.

Кацярына Яленская, Крычаў

Форум Воршы на карысьць

11 кастрычніка, калі на захадзе краіны «чырвоныя» перамагалі «сініх», у Воршы на свой першы экалягічны форум сабралася пад чатырыста «зялёных» з усёй Беларусі. Можна, праз тое, што галоўны камандзір знаходзіўся на вайсковых вучэньнях, цэнтральныя СМІ пра форум ня згадвалі.

Гаспадары і госьці не атрымалі і традыцыйнага ў такіх выпадках прывітаньня ад першых асобаў дзяржавы. Гэта сведчыць, што экалёгія ня ёсьць прыярытэтам дзяржаўнае палітыкі. З VIP-персонаў прысутнічаў толькі міністар прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяродзьдзя Лявонні Харужык (яго, дарэчы, летась лічылі верагодным кандыдатам на «вылет» з ураду).

Перад экалягічным форумам Воршу давалі да ладу. За некалькі меся-

цаў падрыхтоўкі зрабілі столькі, на што раней спатрэбілася б гады. На добраўпарадкаваньне места было выдаткавана звыш 3,5 млн руб. Тысячы беспрацоўных атрымалі часовы занятак. Працуючы па дванаццаць гадзінаў з адным выходным, яны зараблялі да 300 тыс., што для Воршы вялікія грошы. Не пазнаць цяпер цэнтру места: рэканструяваны палац культуры, парк, адрамантаваныя дзясяткі дамоў, кілямэтры ходнікаў забрукаваныя пліткай, усталявана 200 сьметнікаў... І хоць дату форуму пераносілі два разы, усё зрабіць не паспелі. Нават у ноч перад адкрыцьцём, пад сьцюдзёным дажджом, працягвалі асфальтаваць дарогі ды класіцы плітку (цяпер яе перакладаюць згодна з тэхналёгіяй). У дзень форуму ладзіліся шматлікія імпрэзы, конкурсы на экалягічную тэматыку, у музэях экспанаваліся выставы здымкаў, дзіцячых малюнкаў, плякатаў. Нягледзячы на кепскае надвор'е, на кожным кутку гралі й сьпявалі самадзейныя калектывы, а ўвечары публіку забавлялі зоркі беларускай эстрады. І хоць наступнай раніцай дворнікі прыбіралі горы

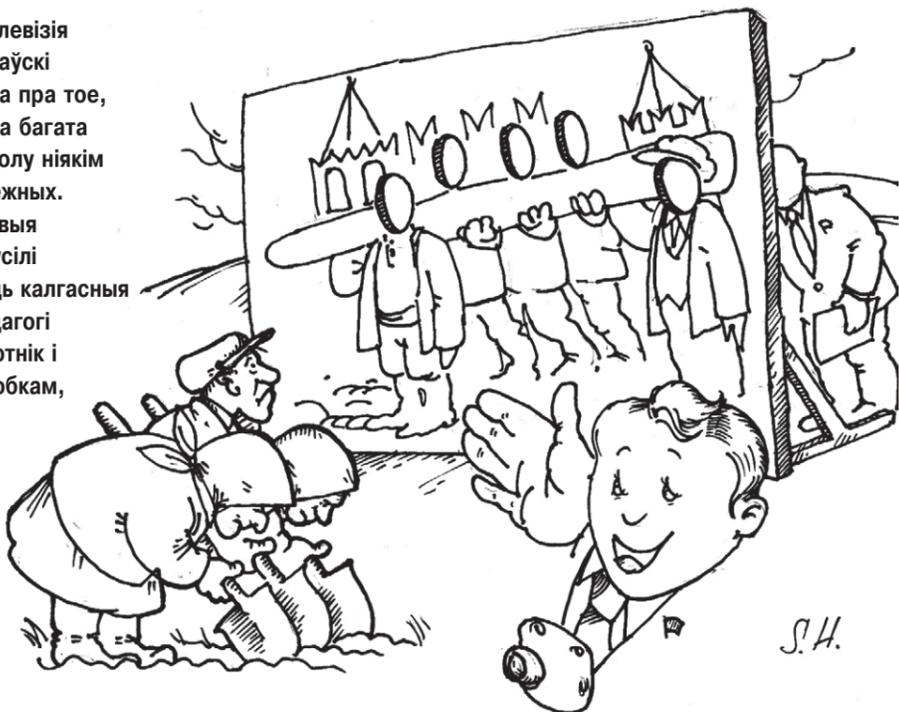
сьмецьця, экалягічная культура сярод насельніцтва паціху пашыраецца. Другі Ўсебеларускі экалягічны форум адбудзецца налета ў Полацку.

Пасажыры выйграюць

«Маршруткавай» сталіцай Беларусі без сумневу можна лічыць Воршу. Праўда, у жніўні з 500 прадпрымальнікаў, якія займаліся прыватнымі перавозкамі пасажыраў, гарвыканкам пасля адпаведнага конкурсу пакінуў усяго 175. Скарачэньня зьвярнуліся са скаргай на дзеянні ўлады ў пракуратуру. І яна стала на бок пакрыўджаных. Гарвыканкам быў вымушаны павялічыць колькасць маршрутаў, і на вуліцы цяпер выяжджаюць 230 маршрутак. Застаецца ранейшай і цана праезду — 250—300 руб. Два тыдні таму прадпрымальнікі спрабавалі падвысіць цэны да 400 руб. Але аршанцы ўпарта заставаліся на прыпынках, і цэны зьменшыліся. У зьвязцы «ўлада — прадпрымальнік — спажыўцы» пакуль на першым месцы апошнія.

Яўген Жарнасек, Ворша

18 кастрычніка тэлевізія трубіла пра БРСМайскі суботнік. І маўчала пра тое, што на яго выйшла багата людзей, да лукамолу ніякім бокам не прыналежаць. Напрыклад, вясковыя настаўнікі, якія мусілі задарма дакопваць калгасныя караняплоды. Пэдагогі «падтрымалі» суботнік і аднадзённым заробкам, пералічаным «на аднаўленьне Кургану Славы».

С.Н.

Падпіска

- Нагадваем, што падпіскаю газета абыходзіцца таньней.
- Падпісны індэкс 63125.
- Цана падпіскі на месяц — 2043 рублі. На шапік «Белсаюздруку» — усяго 1360 рублёў.
- Падпіску прымаюць ва ўсіх аддзяленьнях пошты, у шапіках «Белсаюздруку».

Дык падпісвайся

«Наша Ніва» запрашае да супрацы выпускнікоў і студэнтаў унівэрсытэтаў — людзей беларускіх, якія хочучь стаць журналістамі.

Чаму Аліеў кругом выгадны

15 кастрычніка ў Азербайджане адбыліся прэзідэнцкія выбары. Згодна з інфармацыяй Цэнтравыбаркаму Азербайджану, у першым туры пераканаўча перамог Ільхам Аліеў — яго кандыдатуру падтрымалі больш за 80% выбарцаў. Азербайджанская апазіцыя, кансалідаваная лідэра харызматычнага фактара партыі «Мусават» Ісы Гамбара, ня здолела вывесці на вуліцы Баку непасільную для ўлады колькасць сваіх прыхільнікаў. Як гэта часта бывае ў аўтарытарных краінах, судносіны сілаў былі не на карысць апанентаў клану Аліевых. Але перамога Аліева тлумачыцца не толькі кансерватыўнымі настроямі шырокіх колаў азербайджанскага электарату. Праблему выбару паміж Аліевым і Гамбарам вырашала і палітычная эліта краінаў, якія маюць уплыў на развіццё падзеяў у Азербайджане, — ЗША і Расея.

PHOTO BY MEDIA.NET

Найменшае зло

Дабрабыт значнай колькасці азербайджанскіх сем'яў залежыць ад поспеху гандлёвага бізнэсу сваякоў у Расеі. На кірмашах Расеі гандлююць сотні тысяч прадстаўнікоў азербайджанскай дыяспары. Толькі ў Маскве і Маскоўскай вобласці стала пражываюць каля мільёна азербайджанцаў. Вызначаючы ўмовы знаходжання грамадзянаў Азербайджану на тэрыторыі Расеі, умовы для бізнэсу прадстаўнікоў азербайджанскай дыяспары, Масква мае пэўны уплыў на сацыяльна-эканамічнае становішча паўднёвага суседа.

Масква змусіла старэйшага Аліева зрабіць пэўныя крокі насустрач. У 1999 г. на тэрыторыі Азербайджану былі ліквідаваныя чачэнскія падрыхтоўчыя базы. У пачатку 2002 г. было падпісанае пагадненне аб перадачы Ра-

сеі ў арэнду Габалінскай радыёэлектроннай станцыі — аб'екту, які мае вялікае значэнне для функцыянавання расейскай сыстэмы апа-вешчэння пра ракетныя пускі. Гэта — максымум, які кіраўніцтва Расеі здолела выпісць пасля цяжкага гандлю з былога старшыні КГБ АзССР.

Але як бы Маскве ні было цяжка з Аліевым, яго палітыка была меншым злом у параўнанні з дзеяннямі «радыкальнага заходніка» Ісы Гамбара. Партыя «Мусават» доўгі час фактасавала ўвагу азербайджанскага грамадства на балючых для Расеі падзеях. У Азербайджане добра ведаюць, што расейскія пастаўкі зброі значна ўзмацнілі наступальную моц армянскай арміі падчас карабахскай вайны 1992—93 г. У часе шырокага наступу армянскіх узброеных фармаванняў на пачатку 1993 г. адбылася падзея, якую ў Азербайджане

- Подпіс пад партрэтамі Гейдара
- Аліева — «Нязгаснае сонца
- краіны»

назваюць «трагедыя Ходжалы». Жыхары невялікага гораду на захадзе Азербайджану трапілі пад перакрываваны агонь армянскіх аддзелаў і дзьвяжыванага непадалёк 368-га мотастралковага палка расейскага войска. Каля трох тысячаў азербайджанцаў загінула.

Расейскае кіраўніцтва меркавала, што ў выніку прыходу да ўлады лідэра партыі «Мусават» вэстэрнізацыя рэспублікі стала б адбыцца яшчэ хутчэй. Расея паскоранымі тэмпамі губляла б апошнія пазыцыі ў закарэаксім рэгіёне. У Яльце падчас саміту кіраўнікоў дзяржаў СНД Уладзімер Пуцін дастаткова ясна даў зразумець, што Маскве будзе прыемна ба-

чыць прэм'ер-міністра Ільхама Аліева на больш высокай пасадзе.

Аліеў выгадны ЗША

Стварыць перашкоды для ракіроўкі, задуманай Аліевымі, магла дзяржава, да голасу якой яшчэ больш прыслухоўваюцца ў Баку, — ЗША. Але і ў Вашынгтону не было падставаў наракаць на Аліева.

Азербайджан адыграў важную ролю падчас стварэння ў 1997 г. міждзяржаўнай арганізацыі ГУУАМ, якая аб'яднала арыентаваныя на Запад дзяржавы СНД. У час Гейдара Аліева акрэслілася роля Азербайджану як геапалітычнага пляцдарму ЗША. Маючы такога стратэгічнага хаўрусніка, ЗША павялічваюць магчымасці свайго ўплыву на міжнародную сытуацыю далёка за межамі Закаўказзя. Грузінска-азербайджанскі паветраны калідор дае ЗША і іх саюзнікам па НАТО зручны доступ да Цэнтральнай Азіі, што ўзмацняе іх палітычныя і эканамічныя пазыцыі ў вельмі важным рэгіёне на ўсход ад Кітаю. Азербайджанскі пляцдарм выконвае ролю вагара ціску на даўняга праціўніка ЗША — Іран. Немалое значэнне мае і вялікая азербайджанская дыяспара ў Іране, якая складае ледзь ня п'яту частку насельніцтва гэтай краіны.

За старэйшым Аліевым быў пакладзены пачатак развіццю вайсковага супрацоўніцтва Азербайджану з ЗША і НАТО. На стандарты НАТО пераходзіць азербайджанскае войска. У Кюрдаміры будзеца буйная база вайскава-паветраных сілаў альянсу.

Азербайджан займае важнае месца і ў рэалізацыі стратэгічных эканамічных інтарэсаў ЗША і краінаў Захаду, звязаных з выходам на заходні рынак «нафтавых» краінаў Каспію. У ліпені 2005 г. будзе скончана будаўніцтва трубаправоду Баку—Тбілісі—Джайхан. Дзякуючы гэтаму праекту Азербайджан зможа, пачынаючы з 2006 г., штогод прадаваць на заходнім рынку 50 млн т нафты.

Старэйшы Аліеў вызначыў прыярытэты палітыкі Азербайджану на дзесяцігодзды наперад. Пры ім была пабудаваная сыстэма раўнапраўных адносінаў з Расеяй і закладзены падмурак стратэгічнага саюзу з ЗША. Таму кандыдатура Ільхама Аліева, які будзе працягваць бацькаву лінію, адпавядае доўгатэрміновым мэтам палітыкі ЗША. Прыход да ўлады мусаватскай выклікаў бы непатрэбнае Вашынгтону напружанне ў адносінах паміж Азербайджанам і Арменіяй. Будаўніцтва трубаправоду Баку—Джайхан недалёка ад цяперашняй азербайджанска-армянскай мяжы, што ажыццяўляецца пад патранажам ЗША, — найлепшая гарантыя міру паміж дзьвюма краінамі. Вашынгтону ў Баку «каршунны» не патрэбны. Тым больш што Арменія — хаўрусніца Расеі, ізаляваная ад яе поясам краінаў праходзіць арыентацыі, — таксама павольна павяртаецца на Запад. У чэрвені 2003 г., упершыню за ўсю гісторыю постсавецкай Арменіі, на яе тэрыторыі прайшлі вучыны вайскоўцаў паўночнаатлятычнага альянсу.

Андрэй Ляховіч

Падзяка за незалежнасць

Літоўскі сойм прызначыў усім падпісантам Акту абвяшчэння незалежнасці Літвы, які быў прыняты ў сакавіку 1990 г., штомесячныя выплаты ў памеры сярэдняга заробку дэпутата (на нашы грошы каля 1.600.000 рублёў). Пасля смерці ўганараванага частку сумы будзе атрымліваць адзін з яго сямейнікаў.

Гэта ўжо ня першы прывілей для аўтараў гістарычнага акту. Яшчэ ў 90-я парламент даў кожнаму па будаўнічай пляцоўцы. Падпісанты выбіралі сабе ўчасткі ў самых прэстыжных мясцінах Літвы, а потым часцей за ўсё прадавалі іх з велізарным прыбыткам. Яны таксама атрымалі найвышэйшыя дзяржаўныя ўзнагароды і права на найбольшыя дзяржаўныя пэнсіі поруч із звычайнымі сацыяльнымі пэнсіямі. Спэцы-

яльных выплатаў сабе падпісанты жадалі яшчэ некалькі гадоў таму, аднак гэта выклікала такую вялікую грамадскую незадаволенасць, што дэпутаты нават адмовіліся абмяркоўваць гэтае пытаньне.

Гэтым разам справа была вырашана «з наскоку»: пытанню выплат быў нададзены статус тэрміновага, што зьявляе яго разгляд да аднаго пасяджэння. СМІ не паспелі зреагаваць. Асаблівы статус і хуткасць прыняцця пастановаў, як і сама ідэя, прывялі да таго, што дэпутаты пасварыліся паміж сабой. Падчас абмеркавання даходзіла да вострых рэплік і сутычак. Як праціўнікі, так і прыхільнікі прывілею вінавацілі адзін аднаго ў папулізме.

Зручны канфлікт на Азове

Напярэдадні выбараў у Думу і прэзідэнцкіх выбараў ва Украіне

палітыкі дзьвюх краінаў стварылі сабе выдатную нагоду для патрыятычнае гістэрыі: Расея распачала будоўлю дамбы ў напрамку касы Тузлы (Азоўскае мора) з 37 жыхарамі, тэрытарыяльная прыналежнасць якой аспрэчваецца. Украінскія памежнікі затрымалі ў раёне вострава Тузлы расейскі буксір. Прэзідэнт Кучма і прэм'ер Януковіч тэрмінова перарвалі свае замежныя пазездкі й вярнуліся ў Кіеў. Расейскія будаўнікі працягваюць насыпаць дамбу, украінцы рыхтуюцца затрымаць парушальнікаў.

Швэдаў змушаюць адмяніць абмежаванне на ўвоз алькаголю

Эўразьвяз дамагаецца, каб Швэцыя прыняла закон аб бязмытным увозе вялікіх колькасцяў алькаголю і цыгарэтаў на тэры-

торыю краіны. Швэды ж упарцяцка, баронячы здароўе нацыі. Спрэчка мае быць вырашана да 1 студзеня. Свабоднае транспартаваньне тавараў — адзін з асноўных прынцыпаў ЭЗ. Стакгольм, на думку эўрачыноўнікаў, не павінен пазбаўляць швэдаў права прывезці, напрыклад, з замежнай турпаездкі некалькі скрыняў віна для прыватнага спажывання без дадатковай аплаты на мяжы. (А гэтакім чынам можна правозіць 110 л піва, 90 л віна (128 бутэлек па 0,7 л), 10 л чаго мацнейшага і 800 пачкаў цыгарэт.) Колькасць такіх «завозаў» у год не абмяжоўваецца.

Правам прыватнага ўвозу таннага алькаголю і тытуню карыстаюцца ў Эўразьвязе перш за ўсё англічане, везучы з Францыі і Бэльгіі гіганцкія колькасці такіх вырабаў. Швэды любяць «атаварвацца» ў Даніі, Галандыі і Нямеччыне, а большасць жыхароў ЭЗ — у Люксембургу, дзе

цэны найменшыя на ўсёй агульнаэўрапейскай прасторы.

Засьмечаныя Атэны

Атэны ўжо чатыры дні заваленыя сьмецьцем — бастуюць сьмеццары. Улады просяць жыхароў прытрымаць адкіды ў кватэрах, не выкідаць на вуліцы. Страйк супаў з надзвычайнай гарачынёю (на блізім Кіпры — 34 °C) — дактары баяцца, каб не было заразы.

Украіна пойдзе ў Ірак

«Нафтагаз Украіны» і Польская нафтагазавыя кампанія хочучь супольна працаваць у Іраку. Гаворка ідзе пра супрацоўніцтва ў абдуодзе нафтавага і газавога комплексу краіны ў польскім стабілізацыйным сэктары. Амэрыканцы — толькі «за».

СП

«Простыя гісторыі» Дашкевіча

«Тры героі: баба Іра, прыгожая спадарыня Іра... Трэці — дзед Мацьвеіч, які пераехаў у Менск, потым прадаў усё, што ў яго было дарагога, зьбіраў мэталалом і макулятуру, паехаў на радзіму, купіў там кая, вярнуўся і дапамагае жыхарам, у якіх каля Малінаўкі зямля... Я не шукаў спецыяльна герояў для фільму. У «ЛіМе» быў нарыс журналіста Яўгена Рагіна пра ягоных землякоў — перасяленцаў. Зь ягонай дапамогай і зьняў», — распавядае Алег Дашкевіч.

Рэжысэр Алег Дашкевіч стаў прызэрам IV Нацыянальнага фестывалю беларускіх фільмаў, што адбыўся на тым тыдні ў Берасьці. Прыз імя Віктара Турава «За найлепшы дэбют у кінарэжысуры» атрымала ягоная стужка «Простыя гісторыі». У гэты кароткі (14 хвілінаў) фільм зьмясьціліся тры навілкі пра перасяленцаў з Чарнобыльскай зоны, якіх лёс закінуў у Менск. Сёлетя гэта трэцяя ўзнагарода, атрыманая «Простымі гісторыямі»: раней былі фэстываль аматарскага ды студэнцкага кіно і фэстываль экалягічнага кіно (абодва ў Менску).

Сам рэжысэр на фэстываль не паехаў — выправіў туды толькі сваю кінастужку. Падчас афармленьня конкурсных папераў не абышлося бяз казусу: арганізатары

пыталіся, якая студыя прадстаўляе фільм. «Я сам, Алег Дашкевіч», — быў адказ. І вось па ўсіх сьпісах і паперах пайшла гуляць назва «Студыя Алега Дашкевіча». А ўся студыя — гэта адзін кінарэжысэр...

Пра атрыманьне прызу «Крышталёвы бусел» (шкляная сфэра з шкляной птушкай усярэдзіне) Алег паведамілі па тэлефоне а другой гадзіне ночы. А зранку ён паехаў у Берасьце па прыз. Цырымонія ўзнагароджання была сьціплая — у арганізатараў бракавала грошай. (Якраз цяпер Беларускі саюз кінэмаграфістаў, выгнаны з ранейшага будынку ў цэнтры Менску, абжываецца на новым месцы.) Не паспеў Алег прынесці ўзнагароду ў хату, як яго малы сын Мікіта адпусьціў

бусла на волю, аддзяліўшы яго ад шкляной сфэры.

На пытаньне, ці звярталіся да яго прадусары з прапановай кінапракату фільму, А. Дашкевіч адказаў аптымістычна: «Пакуль не». Будучыню беларускай дакумэнталістыкі ён бачыць у паказе нацыянальных тэмаў і праблемаў: «Здымаць дакумэнтальнае кіно ў нейкім сэнсе прасцей, чым мастацкае: яно не патрабуе такіх магутных фінансавых укладаньняў. Але мы цікавыя іншым тым, чым мы ад іх рознімся. Нельга зняць больш цікава, напрыклад, пра расейцаў ці палякаў, чым самі расейцы ці палякі. У кожным разе трэба ўжыцца ў кантэкст: выехаць у Расею ці Польшчу і там здымаць, адчуваючы жывую сувязь з той зямлёй», — кажа А. Дашкевіч.

АВ

Алег Дашкевіч

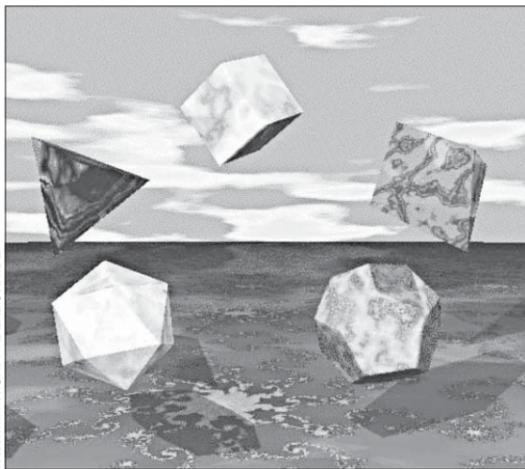
Дванаццацібочны Сусьвет

Касмолягі з Францыі і ЗША падмацавалі меркаваньне Плятона: Сусьвет мае форму пэнтагондадэкаэдра.

Славуты філэзаф сьцьвярджаю, што зь пяці высокасымэтрычных шматбочнікаў (плятонавых целаў) чатыры — тэтраэдар, актаэдар, ікасаэдар і куб — адпавядаюць чатыром элемэнтам: агню, паветру, вадзе і глебе. Дванаццацібочнік, паводле Плятона, Бог ужыў для стварэньня Сусьвету. Ён адпавядаў квінтэсэнцыі — пятаму, нябеснаму элемэнтам. Паводле апошніх навуковых дасьледаваньняў, Плятон, што б там ні казалі яму ненадзейныя сябры, меў гэтым разам рацыю.

Супрацоўнік парыскае абсэрваторыі Жан-П'ер Люмінэ з калегамі надрукаваў у аўтарытэтным часопісе *Nature* артыкул, дзе на падставе аналізу дадзеных з касмічнага зонда абгрунтоўвае гіпотэзу, што Сусьвет мае нябесконцы аб'ём і вышэйзгаданую імпазантную форму. Зонд WMAP дасьледаваў рэліктавае выпрамяньне, якое паўстала ў хуткім часе пасля г.зв. Вялікага Выбуху, што паклаў пачатак нашаму Сусьвету. Тонкія асаблівасьці разьмеркаваньня рэліктавага выпрамяньня — гэтага сусьветнага доўгажыхара — дазваляюць рабіць высновы наконт паўстаньня матэрыі, агульнага складу Сусьвету, нараджэньня зорак і галактыкаў.

Група Люмінэ, дасьледуючы рэліктавае выпрамяньне, выявіла, што яго характар не зусім адпавядае стандартнай мадэлі, паводле якой Сусьвет бясконцы і пляскаты (у тым сэнсе, што ня мае буйнамаштабных скрыўленьняў). Разьлікі доктара Люмінэ сьведчаць, што экспэрымэнтальныя дадзеныя можна растлумачыць, калі Сусьвет мае нябесконцы аб'ём і форму дадэкаэдру. Памер нашага маленькага сусьвецца, на думку вучоных, прыблізна 30 млрд сьветла-

Геамэтрычныя адпаведнікі нябесных элемэнтаў паводле Плятона

вых гадоў «ад краю да краю». Мадэль Сусьвету, натуральна, складанейшая за гіганцкі дванаццацібочнік, бо Сусьвет ня мае межаў як такіх, бо ня мае ніякага «вонкі».

Хоць прапанаваная гіпотэза патрабуе глыбейшай правэркі, яна грунтуецца не на чыстых спэкуляцыях, а на фактах. Зонд WMAP ужо не ўпершыню здзіўляе навукоўцаў. Празь некалькі гадоў да яго далучыцца новы зонд «Планк», і вымярэнне рэліктавага выпрамяньня працягнецца на вышэйшым узроўні дакладнасьці. Але самыя дакладныя вымярэнні не падкажуць, як ставіцца да пастулятаў Плятона. Супадзеньне? Здагадка? Памылка? Прынамсі, не апошняя.

А.К-к паводле сусьветнага друку

Рада БНР падтрымае ліцэй

Рада БНР распачынае кампанію салідарнасьці зь Беларускім ліцэем. Гаворыць Сяргей Навумчык, намесьнік Старшыні Рады БНР:

«Ліквідацыя адзінага беларускамоўнага ліцэю вельмі ўразіла дыяспару, і Рада БНР лічыць абавязкам усіх беларусаў, якія жывуць за межамі Бацькаўшчыны, дапамагчы вучням і настаўнікам. Найперш трэба гарантаваць працяг навучальнага працэсу. Папросту кажучы, пачынаем зьбіраць грошы. У ЗША дзейнічае ўтвораны актывістамі дыяспары адукацыйны фонд, які ўзначальвае сябра Рады БНР, прафэсар Нью-Ёрскага ўнівэрсытэту Ала Орса-Рамана. Фонд дапамагае беларускамоўным клясам у рэгіёнах Беларусі кампутарамі, падручнікамі, не пакінуў

ён па-за ўвагай і ліцэй.

Па-другое, выпускнікі ліцэю павінны мець магчымасьць працягнуць адукацыю — у тым ліку і ў эўрапейскіх вышэйшых установах. Вось ужо тры гады аплата навучаньня больш як дзесяці беларускіх студэнтаў штогод афіцыйна ўключана ў бюджэт Чэхіі. Так што падобнае зусім рэальна, і Рада БНР зьвернецца да актывістаў дыяспары з прапановай дамовіцца з урадамі сваіх краінаў. А больш канкрэтна плян дапамогі ліцэю будзе выпрацаваны на чарговай Сэсіі Рады БНР, якая пройдзе ў Нью-Ёрку 25—26 кастрычніка».

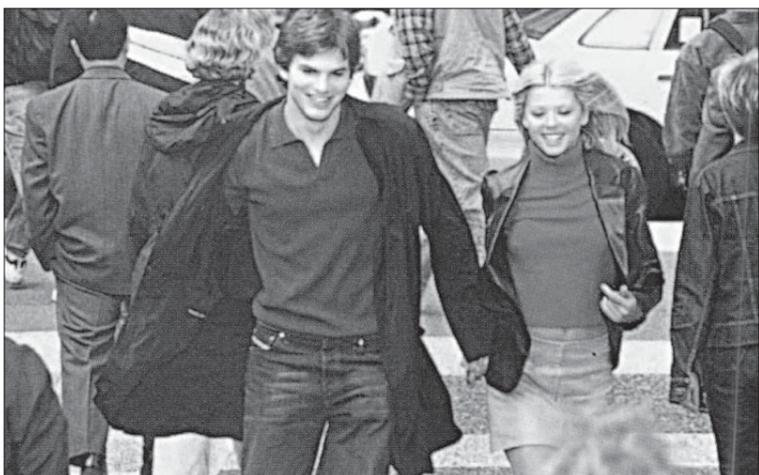
Гістарычныя творы Яна Станкевіча

Першая кніга, якая выйшла ў выдавецтве «Энцыкляпэдыкс» пасля паўгадовага перапынку, адрасаваная аматарам гісторыі. Амаль 800-старонкавы том пад цвёрдай вокладкай прадстаўляе гістарычнае мысьленьне Яна Станкевіча такімі творамі, як «Крыўя-Беларусь у мінуласці» (1942), «Савецкае хвальшаваньне гісторыі Беларусі» (1956), «Нарысы з гісторыі Вялікалітвы» (1978) і інш. Адзін з апублікаваных матэрыялаў, «Курс гісторыі Крыўі-Беларусі» (1941), дагэтуль быў вядомы толькі вельмі вузкаму колу спецыялістаў.

Зацікаўленым раім звяртацца найпрост да незалежных распаўсюднікаў.

МЕНСКАЯ ПРЭМ'ЕРА

Хтосьці ёсьць, няма кагосьці

Калі хочаце атрымаць падвышэньне і заадно завязаць цясьнейшыя адносіны з прыгажуняй-дачкай вашага шэфа, то запрашэньне да яго дадому дзеля некаторых дапамогі па гаспадарцы, здавалася б, — шанец дасягнуць абедзвюх мэт. Так думаў і Том Стэнсфільд, галоўны герой амэрыканскай кінастужкі «Дачка майго боса», якая на гэтым тыдні дабралася да Менску. Але ягоны надзеі ня спраўдзіліся. Бо высветлілася, што нікога, апроч свойскага філіна, у гэты час дома ня будзе. А Том павінен толькі паглядзець за гэтым самым пугачом. І, магчыма, ён справіўся б з заданьнем, калі б не шматлікія непажаданыя наведнікі,

якія раптам пасыпаліся як сьнег на галаву...

«Дачка майго боса» — напэўна, самая незвычайная моладзевая камэдыя з тых, што дэманстраваліся апошнім часам у Менску. Не падмайце чакаць ад яе «love story», бо пачуцьці Тома да Лізы хоць і служыць завязкай, але не вызначаюць разьвіцьця сюжэту. Дзіўна, але гэтая эксцэнтрычнасьць, нелягічнасьць і «адвязанасьць» ствараюць вельмі неблагі камічны эфэкт. Усё новае і новае пэрсанажы (адзін з рабочых варыянтаў назвы — «Госьці») ажыўляюць дзеянне, якое часамі нагадвае драму абсурду. І толькі фінал, як гэта нярэдка бывае, выходзіць досыць прадка-

зальны.

Гумар у «Дачце...» дастаткова прыземлены, і, мажліва, яшчэ ня ўсе нашы глядачы да такога прывыклі. Але гэта ня значыць, што прапануюцца толькі «фэкальныя» жарты. Месцамі можна ўгледзець нават сацыяльную сатыру — у эпізодах, дзе абыгрываецца расавая і іншага роду паліткарэктынасьць.

Актарскі склад таксама не расчаруе. Эштана Катчэра (Том) мы бачылі ў хіце «Дзе маё тачыла, чуквак?». Тара Рэйд (Ліза), у сваю чаргу, здабыла славу яшчэ ў «Амэрыканскім пірагу». Словам — майстры жанру!

Іван Пятроў

24 кастрычніка пятніца

● БТ
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!»
8.45, 14.45, 16.45, 20.45, 23.45 «Мая краіна».
9.05 Маст. фільм «Незабыўнае».
11.05 Сэрыял «Ніра Вульф і Арчы Гудвін». Фільм заключны «Голас зь іншага сьвету».
12.10, 14.05 «Між іншым...».
12.15 Баявік «Уцёкі з Нью-Ёрку».
13.55 «Кліп-абойма».
14.10 «На скрыжаваньнях Эўропы».
15.10 «Маскі-шоу».
15.30 «Між іншым...».
15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
16.05 «5x5» + «Кліп-абойма».
17.05 Маст. фільм «Ашалелы аўтобус».
19.05 Камэдыя «Махляры».
21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
21.40 Спецыяльны рэпартаж «Над прорвай у мане». Фільм 3-і «Бяздон-

ня банкі».
21.50 Маст. фільм «Прыватнае расьсьледаваньне».
23.55 Трылер «Падарожніцы».

● СТВ
6.25, 15.20 «Паўэр рэйндржэры, ці Магутныя рэйндржэры». Тэлесэрыял.
6.50 «Блізныяты лёсу». Мультсэрыял.
7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.40 «24 гадзіны».
7.50, 19.55 «СТВ-спорт».
8.05, 17.55 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
8.15, 18.20 «Менск і менчукі».
8.25, 23.00 «Тэхналегія».
8.35 Кіно: баявік «Пад адхон».
10.10, 20.40 «Аўтапанарама».
10.25 «Канал гісторыі»: «Кадылак». Дак. фільм.
11.10 «Тэатральныя гісторыі».
11.25 «Дзікая плянэта»: «Дзіўныя жы-вёлы». Дак. фільм.
11.50 «Сьвятло далёкай зоркі. Тамара Бастун».
9.30 «Сьпявай, душа!». «Куточак мой родны...».
10.00 «Іншыя танцы».
10.05 «Паміж намі, жанчынамі».
10.25, 21.15 Мэлядрама «Скарлет».
11.15 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
11.50 Камэдыя «Разява».

● ЛАД
7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
7.10 «Жывыя сьведкі ледавікоў». Падарожжа ў гісторыю прыроды Беларусі.
7.55 «Упершыню на арэне». Мультфільм.
8.05, 22.10 «Пеярбургскія тайны». Сэрыял.
9.00 «Сьвятло далёкай зоркі. Тамара Бастун».
9.30 «Сьпявай, душа!». «Куточак мой родны...».
10.00 «Іншыя танцы».
10.05 «Паміж намі, жанчынамі».
10.25, 21.15 Мэлядрама «Скарлет».
11.15 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
11.50 Камэдыя «Разява».

13.30 «Час кіно».
14.10 «Масква — Менск».
14.25 Фільм-казка «Галёшы шчасьця».
15.55 «Час кіно».
16.20 Камэдыя «Вар'яты на стадыёне».
17.50 Дэтэктыў «Памылка Тоні Вэндыса».
20.15 «Калыханка».
20.30 «Справы сямейныя».

● АНТ
8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.55 Нашы навіны.
8.05 «Добрай раніцы».
9.05 «Зямля каханьня, зямля надзеі». Сэрыял.
9.50 Сэрыял «Забойная сіла: Прынцып віны».
10.45 Баявік «Вялікі Мэрлін». Заключная сэрыя.
11.40 Сэрыял «Твінісы».
15.05 «Горад жанчын». Тэлевізійнае шоу.
15.45, 21.05 «Фабрыка зорак-3».
16.10 Сэрыял «Бераг мары».
17.00 «Апошні герой». «Канец гульні».
18.15 «Жарт за жартам».
18.50 «Поле цудаў».

20.00 Час.
22.30 «Што? Дзе? Калі?».
0.10 Баявік «Згубленыя ў космасе».

● РТР
7.45 Сэрыял «Каменская-3. Сёмай ахвяра».
8.45 Аншляг.
9.45 Весткі. Дзяжурная часць.
10.00, 19.00 Весткі.
18.05 «Другая палова». Супэр-шоў.
19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабранач, дзеці!
19.55 Народны артыст.
20.50 Юбілейная вечарына Аркадзя Арканова.
23.10 Вынікі галасаваньня «Народны артыст — Ваш выбар!»

● НТВ
9.00 Сёньня раніцай.
9.20 Надвор'е на заўтра.
9.25 Фактар страху.
10.15 Ток-шоў «Краіна парад».
11.00, 16.00 «Сёньня» з Вольгай Бяловай.
14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно».
16.30 Дэтэктыў «Яна напісала забойства».
17.30 «Нацыянальная бясьпека. Вялі-

кая ядзерная: апошні рубеж».
18.00 «Сёньня» зь Міхаілам Аскокіным.
18.35 «Свабода слова».
19.55 Губэрнатар Каліфорніі Арнольд Шварцэнгер у баявіку «Сьцірацель».
22.25 Супэрбок: Флойд Мэйвэзэр супраць Хасэ Кастылье.
23.25 Начныя музы.
23.55 «Стыль ад...».

● Эўраспорт
9.30 Ралі. Каталёнія. Паўтор.
10.0. 18.00 Футбол. Уся Ліга чэмпіёнаў.
13.00 Тэніс. АТР. Санкт-Пецярбург. Чвэрцьфінал. Жывая трансляцыя.
14.30 Футбол. Уся Ліга чэмпіёнаў.
16.30 Тэніс. WTA. Лінц. Чвэрцьфінал. Жывая трансляцыя.
19.00 Тэніс. АТР. Базэль. Чвэрцьфінал. Жывая трансляцыя.
20.30 Футбол. Выходныя зь Лігай чэмпіёнаў.
22.00 «Формула». Аўтагонкі.
22.30 Ралі. Чэмпіянат сьвету. Корсыка. Агляд.
23.30 «Супэргоначны ўік-энд». Часопіс.
1.00 Ралі. Каталёнія.
1.30 Экстрэмальныя віды спорту. Паўтор ад 21.10.

25 кастрычніка субота

● БТ
7.35 «Новая калекцыя» Алега Лукашэвіча. «Вэнэцыя Кшыштафа Занусі».
8.05 «Існасьць». Духовная праграма.
8.30 «36,6».
9.00, 12.00, 15.00, 21.00 Навіны.
9.05 Сэрыял «Супрацьстаяньне».
10.00 «Усё нармальна, мама!».
10.45 «Шпілька».
11.15 Маст. фільм «Форт Саган». 1-я сэрыя.
12.05 «Форт Саган», працяг.
13.00 «Маскі-шоу».
13.20 «Кропка».
14.05 Дак. сэрыял «Эпоха Станіслаўскага». Заключная сэрыя.
15.10 Мастацкая гімнастыка. Шоў зорак сусьветнай гімнастыкі міжнароднага турніру сэрыі «Гран-пры».
16.40 «Лятучы карабель». Мультфільм.
17.00 Камэдыя «Чалавек ніадкуль».
18.20 Тэлегульня «Аднаклясьнікі».
19.00 Маст. фільм «Лантана».
21.15 «Вакол плянэты».
21.45 Камэдыя «Прыдуркі».

23.15 Маст. фільм «Рытм».
● СТВ
6.30 «Дзікая плянэта»: «Сэкс і каханьне» з цыклу «Вынаходкі старажытных». Дак. фільм.
7.30 «Хіткліф». Мультсэрыял.
7.55 «Супэрпарася». Мультсэрыял.
8.20 «Бітлборгі». Тэлесэрыял.
8.30 Маст. фільм «Прынцэса на гарошыне».
10.00, 19.55 «СТВ-спорт».
10.15 «Рэактыўны бокс».
10.30 «Анфас».
10.45 «Разам».
11.15 «Партрэт у інтэр'еры».
11.30 Дак. фільм «Крэва».
11.50, 0.05 «Каханьне імператара».
12.50 Фантастычная камэдыя «Кін-дза-дза».
15.00 «Дружная сямейка».
16.00 «Усё для цябе».
16.30 «Клясыка гумару».
17.00 «Канал гісторыі»: «Найлепшыя рэкламныя ролікі». Дак. фільм.
17.45 Баявік «Па мянушцы «Граміла»».
19.30 «24 гадзіны».
20.15 Баявік «Гатовы да забойства».
22.00 «Навіны СНД».
22.15 «Арт-хаўз»: драма «Гісторыя са-

праўднага вар'яцтва».
● ЛАД
8.05 Мультыкліб.
9.00 «Мір вашаму дому».
9.10 «Правінцыйныя гісторыі».
9.35 Наша спадчына. «Мірскі замак».
9.50 Паэтычныя навалы. Вершы Адама Міцкевіча.
10.00 Экран індыйскага кіно. «Зачараваны табой». 1-я сэрыя.
11.20 «Здароўе».
11.45 «Аранжавае горлачка». Мультфільм.
12.05 Мультсэрыял «Трышчан ды Іжота — забытая легенда».
12.30 Маст. фільм «Чараўнік Лала».
13.45 «Есьце толькі міг...».
14.10 «Настаўніцкая».
14.25 «Эх, показка, показка».
14.40 «Сьпявай, душа!». «Бабруйскія перазвоны».
15.05 Памяці Эдыт Піяф. Дак. фільм «Гімн каханьня».
15.55 Сэрыял «Век танцу».
16.50 «Росчырк часу».
17.00 «Апафэоз палянэззу».
17.30 «Іншыя танцы».
17.35 Драма «Не страляйце ў белых лебедзяў». 1-я сэрыя.

18.45 Сэрыял «Сакрэтны фарватэр».
20.00 «Рэгіён».
20.30 Камэдыя «Сэрцы чатырох».
22.00 Камэдыя «Прысаром д'ябла».

● АНТ
8.00 Сэрыял «Твінісы».
8.20 Грай, гармонік любі!
8.55 Слова пастыра.
9.10 Здароўе.
10.00, 12.00 Навіны (з субтытрамі).
10.10 «Смак».
10.35 «Вяртаньне дадому. Наташа Каралёва. Кіеў».
11.15 Праграма перадача на ўчора.
12.10 «У пошуках лінкора «Бісмарк»».
12.55 «Каб памяталі...».
13.30 «Падарожжы натураліста».
14.00 Дыснэй-клуб: «Геркулес».
14.25 Ералаш.
14.35 Разумніцы й разумнікі.
15.15 Маст. фільм «Справа пярэстых».
16.55 «Каты». Частка 1-я.
17.25 Песьня году. Восень.
19.00 «Хто хоча стаць мільянерам?».
20.00 Час.
20.30 Нашы навіны.
20.55 «Апошні герой».
22.00 «Розыгрышы».
23.00 «Залаты грамафон».

0.10 Праграма «Найлепшыя кінаштуркарствы году».

● РТР
9.20 «Не сумуй!».
10.20 Сам сабе рэжысэр.
11.15 Круты маршрут.
12.15 Клуб сэнатараў.
13.00, 19.00 Весткі.
13.20 Дэтэктыў «Груз без маркіроўкі».
15.00 Футбол. Чэмпіянат Расеі. «Зэніт» (Санкт-Пецярбург) — «Лякаматуй» (Масква). Жывая трансляцыя з Санкт-Пецярбургу.
17.00 «Народны артыст» — хутка фінал!
17.10 «Розная бурда».
19.25 Люстра.
19.50 «Сумленны дэтэктыў».
20.20 Аншляг.
21.20 Дэтэктыў «Дваіны пралік».

● НТВ
9.05 Кулінарны паядынак.
10.00 Кватэрнае пытаньне.
10.55 Спорт «Лято 6 з 49».
11.00, 15.00 «Сёньня» з Вольгай Бяловай.
11.15 Надвор'е на заўтра.
11.20 «Дзікі сьвет».
12.05 Маст. фільм «Парожні рэйс».

14.05 Свая гульня.
15.20 «Жаночы погляд».
15.55 Сэрыял «Скрадзены».
17.10 Найноўшая гісторыя: «Курск».
18.00 «Асабісты ўнёсак».
19.00 Маст. фільм «Сьмяцяр».
21.10 Трылер «Экзарцыст».
23.45 Начныя музы.
0.20 «Стыль ад...».

● Эўраспорт
9.30 Ралі. Каталёнія. Паўтор.
10.00 Футбол. Выхадныя зь Лігай чэмпіёнаў.
13.00 Тэніс. АТР. Санкт-Пецярбург. Паўфінал. Жывая трансляцыя.
14.30 Ралі. Каталёнія. Паўтор.
15.00 Тэніс. WTA. Лінц. Паўфінал. Жывая трансляцыя.
18.00 Тэніс. АТР. Базэль. Паўфінал.
19.30 «Алімпійскія гульні». Часопіс. Паўтор.
20.00 Сумо. Басэ.
21.00 Экстрэмальныя віды спорту.
2003 год.
23.30 Экстрэмальныя віды спорту.
0.15 К 1. Сусьветнае Гран-пры. Осака. Паўтор.
2.15 Ралі. Каталёнія.

26 кастрычніка нядзеля

● БТ
7.35 «Дастань зорку».
8.05 «Сузор'е надзей».
8.35 «Арсэнал».
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.05 Сэрыял «Супрацьстаяньне».
10.00 Атрымай новыя мільёны з «Gallina Blanca».
10.05 «Кліп-абойма». Вынікі хіт-параду.
11.00 Падарожжа дылетанта. «Вёска Сноў. Беларускі Ляс-Вэ-гас».
11.25, 12.05 Маст. фільм «Форт Саган». 2-я сэрыя.
13.00 Тэлеключ «Ваша лято».
13.35 «Маскі-шоу».
14.00 «Сьмех і грэх...». Мультфільмы для дарослых.
14.05 Сэрыял «Багі і дэмань».
Фільм 1-ы. «Зачараваная зьмяй».
15.05 «КВК». 1/3 фіналу Эўралігі.
16.40 «На скрыжаваньнях Эўропы». Нацыянальны тэлефэсты-валь песьні.
17.25 Баявік «Авантурысты».
19.15 Мас. фільм «Фэстываль у Канах».
21.00 «У цэнтры ўвагі».
22.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
22.30 Футбол. Чэмпіянат Італіі. Матч туру.
● СТВ
6.30 «Дзікая плянэта»: «Ягуар: паядальнік душ». Дак. фільм.
7.25 «Хіткліф». Мультсэрыял.
7.50 «Супэрпарася». Мультсэрыял.
8.15 «Бітлборгі». Тэлесэрыял.
8.35 Маст. фільм «Кот у ботах».
10.00 «СТВ-спорт».
10.10, 20.20 «Аўтапанарама».
10.30 «Менск і менчукі».

10.35 «Сьвецкая хроніка».
10.50 «Філярманічны тыдзень».
10.55 «Запрашаем паскардзіца...».
11.05 «Арт-экспрэс». Культурнае жыццё сталіцы.
11.20 «Плянэта людзей».
11.35 «Лёсу свайго гаспадыня».
11.55, 0.05 «Бафі». Тэлесэрыял.
12.45 «Добры дзень, доктар!».
13.05 Маст. фільм «Бязбацькаўшчына».
15.05 «Дружная сямейка».
16.10 «Найлепшыя шоу сьвету».
17.05 «Іншае жыццё». Сэрыял.
18.25 «168 гадзін».
19.15 «Душой выкананы палёт». «Стварэньне сьвету».
19.45 «Пакуль гарыць свечка...».
20.40 «Асабісты інтэрас».
21.20 «Турпаход».
21.30 «24 гадзіны».
21.50 Кіно: трылер «Шэсьць».
23.50 «Навіны СНД».

● ЛАД
8.05 Мультыкліб.
9.00 «Не заявай!».
9.40 Дак. сэрыял «Ахоўнікі прыроды».
10.05 Экран індыйскага кіно. «Зачараваны табой». 2-я сэрыя.
12.05 «Сад мары».
12.30 «Цуда-млынок». Мультфільм.
12.50 Мультсэрыял «Трышчан ды Іжота — забытая легенда».
13.15 Фільм-казка «Тры арэшкі для Папялушкі».
14.40 Дак. сэрыял «У розных строях».
15.05 «Бюро знаходак».
15.30 «Сьвятло далёкай зоркі».
16.00 Сэрыял «Век танцу».
16.55 «Імгненны вечнасьці».
17.15 «Тэатар... Выбранае».
17.40 Драма «Не страляйце ў белых лебедзяў». 2-я сэрыя.
18.45 Сэрыял «Сакрэтны фарватэр». Заключная сэрыя.
20.00 Навіны.

20.10 Тэлебаромэтар. Прагноз надвор'я.
20.25 Камэдыя «Кубанскія казакі».
22.15 Камэдыя «Нябёсы над намі».

● АНТ
8.00 Сэрыял «Твінісы».
8.20 Армейскі магазын.
8.50 Дыснэй-клуб: «Легенда пра Тарзана».
9.15 «У сьвечце жывёл».
10.00, 12.00 Навіны (з субтытрамі).
10.10 «Падарожжы нататкі».
10.30 Пакуль усе дома.
11.15 Дог-шоў.
12.10 «Калі заўтра на Марс».
12.40 «Дачнікі».
13.25 Сьмехапанарама.
14.05 Дыснэй-клуб: «Мышыны дом».
14.30 Ералаш.
14.40 Ток-шоў «Выбар».
15.20 Маст. фільм «Джордж з джунгляў».
16.35 Канцэрт «Мэлёды і рытмы замежнай эстрады па-расейску».
18.30 «КВК-2003». Вышэйшая ліга.
20.30 Контуры.
21.20 Баявік «3000 міляў да Грэйслэнду».
23.30 Баявік «Чалавек прэзыдэнта».

● РТР
9.05 «Гарадок».
9.40 «Сто да аднаго».
10.30 Вакол сьвету.
11.25 Дыялёгі пра жывёл.
12.15 Парлямэнцкая гадзіна.
13.00 Весткі.
13.20 Маст. фільм «Жанчыны».
15.20 Гульня «Форт Баярд».
17.00 Клуб «Тэатар+ТБ».
18.50 У Гарадку.
19.00 Весткі тыдня.
20.00 Спецыяльны карэспан-

дэнт.
20.25 Маст. фільм «Каханак».
22.35 Маст. фільм «Сем».

● НТВ
9.10 «Расьліннае жыццё».
9.45 Вайсковая справа.
10.20 «Апэльсынавы сок».
10.55 Гуляем у «Кеню».
11.00, 15.00 «Сёньня» з Вольгай Бяловай.
11.15 Надвор'е на заўтра.
11.20 Усё адразу!
12.05 Маст. фільм «Сьмяротная бітва».
13.55 Смачныя гісторыі.
14.05 Свая гульня.
15.20 «Іх норавы».
16.05 Сэрыял «Калекцыя Даніэлы Стыль: скрадзены».
17.05 Злачынства ў стылі «мадэрн»: сычылінская абарона.
17.40 Маст. фільм «Нявеста, якая ўцякла».
20.00 «Надочы».
21.30 Фактар страху.

● Эўраспорт
7.30 Аўтагонкі сэрыі «Карт». Аўстраля. Жывая трансляцыя.
9.30 Ралі. Каталёнія. Паўтор.
10.30 Лыжныя гонкі. Кубак сьвету. Дзюсальдорф. Спрынт.
13.00 Тэніс. АТР. Санкт-Пецярбург. Фінал. Жывая трансляцыя.
14.30 Тэніс. WTA. Лінц. Фінал. Жывая трансляцыя.
16.30 Тэніс. АТР. Базэль. Фінал. Жывая трансляцыя.
18.00 Экстрэмальныя віды спорту. 2003 год.
20.00 Бокс. Сардынія. Паўтор.
20.45 Аўтагонкі сэрыі «Карт». Аўстраля. Паўтор.
21.45 Аўтагонкі сэрыі «Наскар». Мартынсвіль.
22.45 Сумо. Басэ.
1.00 Ралі. Каталёнія.
1.30 Аўтагонкі. Гоначная сэрыя «Амэрыкан Леман».

ДЗЕ ВАРТА БЫЦЬ

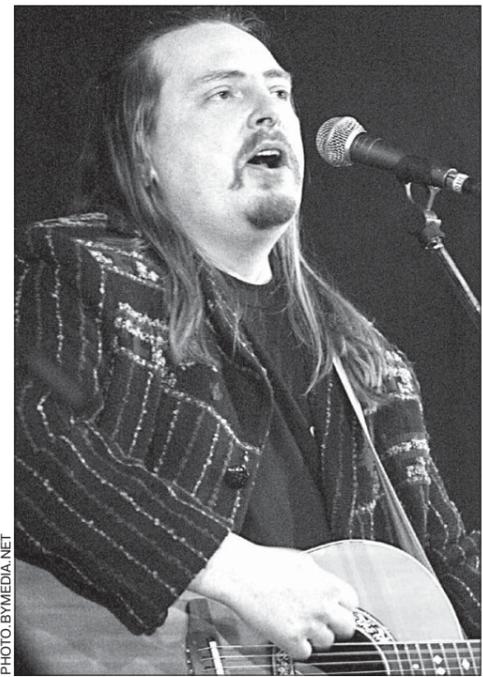
Памяць каліноўцаў

У нядзелю 26 кастрычніка ў мястэчку Сьвіслач і вёсцы Якушоўцы Гарадзенскай вобласці адзначаць Дзень памяці паўстанцаў 1863 г. Адбудзецца ўскладаньне кветак да магільні Віктара Каліноўскага і помніка Рамуальду Траўтугу, наведаньне памятна-

га крыжа ў Якушоўцы, дзе знаходзілася сядзіба Каліноўскіх. Выступаць гісторыкі, паэты і барды. Збор удзельнікаў аб 11-й у нядзелю каля цэнтральнай брамы сьвіслацкіх могілак. Запрашаюцца ўсе неабіякавыя.

ЗС

«Палац» зь сямілеткамі

25 кастрычніка
«Палац» зайграе ў КЗ «Менск» праграму «Дзеўка-сямілетка». Канцэрт будзе прысьвечаны 10-годзьдзю супрацоўніцтва гурту зь дзіцячым фальклёрным калектывам «Калыханка». Алег Хаменка кажа, што «Палац» засьпявае свае найлепшыя песьні (у асноўным тыя, што зьмешчаны на дыску «Сьвяточны») разам з «Калыханкай». Цана квіткі — 6—20 тыс. Пачатак у 19.00.

Сяргей Будкін

27 кастрычніка панядзелак

● БТ
 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!». 9.05 «У цэнтры ўвагі».
 10.05 «36,6».
 10.35 Падарожжа дылетанта. «Вёска Сноў. Беларускі Лас-Вэґас».
 11.05 «Шпілька».
 11.30 «Сюзор'е краін». Нацыянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў.
 12.10 «Мая краіна».
 12.25 Баявік «Авантурысты».
 14.10 «Ваша лято».
 15.10 «Маскі-шоў».
 15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
 16.05 «Кліп-абойма». Вынікі хіт-параду.
 17.05 «Між іншым...».
 18.10 Сэрыял «Агенцтва НЛС-2».
 19.05 Зона Ікс.
 19.25 Маст. фільм «Амерыканскі бізон».
 21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
 21.40 Маст. фільм «Салодкі і брыдкі».

23.20 «Час спорту».
 23.45 «Дастань зорку».
● СТВ
 6.25, 15.20 «Паўэр рэйнджэры, ці Магутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял.
 6.50 «Блізныяты лёсу». Мультсэрыял.
 7.30 «168 гадзін».
 8.20 «Менск і менчuki».
 8.30, 22.50 «Тэхналегія».
 8.40 Кіно: трылер «Катастрофа».
 10.20 «Асабісты інтэрас».
 11.00 «Анфас».
 11.15 «Турпаход».
 11.25 «Дзікая плянэта»: «Сярод дзікіх жывёл». Дак. фільм.
 12.00 «Сапраўднае каханьне».
 12.55 «Дыялэг з усім сьветам»: «Шлях да храму». Дак. фільм.
 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
 13.55 «Навошта табе алібі?». Тэлесэрыял.
 14.55 «Супэршоў братоў Марыё». Мультсэрыял.
 15.45 «Маска». Мультсэрыял.
 16.10 «Дні Бону ў Менску».
 16.50 Кіно: дэтэктыў «Прыватная асоба».
 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
 18.15 «Арт-экспрэс». Культурнае жыццё сталіцы.
 18.30 «Супэрцешча для няўдаліцы». Тэлесэрыял.
 19.55 «СТВ-спорт».
 20.15 «Добры вечар, маленькі...».
 20.30 «Партрэт у інтэр'еры».
 20.45 Кіно: маст. фільм «Агнявы сьмерч».
 23.00 «Навіны СНД».
 23.15 «Сталічны футбол зь Якавам Шапірам».
 23.40 «Хіт-момант. Вынікі месяца».
 23.55 Кіно: фільм жахаў «Сабакі-воіны».

● ЛАД
 7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
 7.10 «Айбаліт і Бармалей», «Алешавы казкі». Мультфільмы.
 7.40 Дак. фільм «Як пайду я дарогай».
 8.05, 22.00 Сэрыял «Пецяярбургскія тайны».
 9.00 «Сад мары».
 9.30 «Наша сладчына». «Мірскі замак». Частка 2-я.
 9.40 «Тэлебаромэтар».
 9.55 «Паміж намі, жанчынамі».
 10.15 Мэлядрама «Скарлет».
 11.10, 13.30 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
 11.45 Камэдыя «Кубанскія казакі».

14.10 «Тры арэшкі для Папялушкі». Маст. фільм.
 15.35 «Сын каменя і волат». Мультфільм.
 15.50 «Не зявай!».
 16.00 «Бум».
 16.25 Камэдыя «Нябёсы над намі».
 18.25 Мэлядрама «Цырк».
 20.15 Калыханка.
 20.30 «Справы сямейныя».
● АНТ
 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.00 Нашы навіны.
 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы».
 9.05 Кантуры.
 9.50 Баявік «3000 міль да Грэйслэнду».
 11.50 Сьледзтва вядзе Калабок».
 14.45 «Горад жанчын».
 15.30, 23.15 «Фабрыка зорак-3».
 15.40 «Угадай мэлэдыю».
 16.10 Сэрыял «Бераг мары».
 17.00 «Вялікае мышцё».
 18.15 Чакай мяне.
 19.10 «Зямля каханьня, зямля надзеі».
 19.55 «Паміж намі, жанчынамі».
 20.00 Час.
 21.05 Ток-шоў «Выбар».
 21.50 Сэрыял «Забойная сіла. Другое дно».

23.30 «Любянка. Трагічны сцэнар «Норд-Осту»».
● РТР
 7.45 Маст. фільм «Каханак».
 9.40 «У Гарадку».
 9.50, 23.15 Весткі. Дзяжурная кашыць.
 10.00, 19.00 Весткі.
 18.00 «Камісар Рэкс». Сэрыял.
 19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
 19.50 Дабранач, дзеці!
 19.55 Сэрыял «Заўсёды кажы «заўсёды»».
 21.00 Сэрыял «Баязэт».
 22.00 Весткі+.
 22.20 Прэм'ера. «Трафэйныя немцы».
 23.30 Народныя артысты.
● НТВ
 9.00 Сёньня раніцай.
 9.20 Надвор'е на заўтра.
 9.25 «Надоечы» зь Леанідам Парфёнавым.
 11.00, 16.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняковым.
 14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно».
 16.30 Сэрыял «Кодэкс гонару».
 17.35 «Увага: вышук!».
 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай.
 18.35 Прэм'ера. Сэрыял «Агенцтва «Залатая куля»: справа сэрыянага за-

бойцы-1».
 19.45 Прэм'ера. Сэрыял «Чорны крумкач-2».
 21.00 «Краіна і сьвет».
 21.35 Чырвоная страла.
 21.50 Прэм'ера. Сэрыял «Кліент заўсёды мёртвы»».
● Эўраспорт
 9.30 Аўтагонкі сэрыі «Наскар». Мартынсьвіл. Паўтор.
 10.30 Аўтагонкі сэрыі «Карт». Аўстралія. Паўтор.
 11.30, 1.45 Ралі. Каталёнія. Паўтор.
 12.30 Сьпідвэй. Гран-пры. Швэцыя. Паўтор.
 13.30 Тэніс. АТР. Фінал. Базэль. Паўтор.
 15.00, 18.30 Экстрэмальныя віды спорту. Паўтор.
 16.00 Лыжныя гонкі. Кубак сьвету. Дусэльдорф. Спрынт. Каманды.
 17.00 Снукер. Кубак LG. Прэстан. Паўтор.
 19.30, 0.15 Эўрагалы. Футбольны часопіс.
 20.30 Бокс. Чэмпіятат Эўропы. Паўтор.
 21.15 Сумо. Басё.
 23.15 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. «Шчасьлівая гадзіна».

28 кастрычніка аўторак

● БТ
 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!». 8.45, 10.45, 14.45, 16.45, 20.45, 23.40 «Мая краіна».
 9.05 Маст. фільм «Салодкі і брыдкі».
 11.05, 18.05 Сэрыял «Агенцтва НЛС-2».
 12.10 Зона Ікс.
 12.25 Маст. фільм «Амерыканскі бізон».
 14.05 «Усё нармальна, мама!».
 15.10 Футбол. Чэмпіятат Італіі. Відзаагляд туру.
 15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
 16.05 «5х5».
 16.45 «Мая краіна».
 17.05 «Псі-фактар». Сэрыял.
 19.05 Маст. фільм «Унівэрсальны салдат».
 21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
 21.40 Дэтэктыў «Чалавек, якога не

было».
 23.50 «Кліп-абойма».
 0.05 «Любы капрыз».
● СТВ
 6.25, 15.25 «Паўэр рэйнджэры, ці Магутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял.
 6.50 «Блізныяты лёсу». Мультсэрыял.
 7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
 7.50, 19.55 «СТВ-спорт».
 8.15, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
 8.25, 22.50 «Тэхналегія».
 8.35 Кіно: маст. фільм «Агнявы сьмерч».
 10.20 «Сталічны футбол зь Якавам Шапірам».
 10.45, 13.50 «Хіт-момант. Вынікі месяца».
 11.00 «Пакуль гарыць сьвечка...».
 11.30 «Дзікая плянэта»: «Сярод дзікіх жывёл». Дак. фільм.
 12.00 «Сапраўднае каханьне».
 12.55 «Відавочца».
 14.05, 18.30 «Супэрцешча для няўдаліцы». Тэлесэрыял.
 15.00 «Супэршоў братоў Марыё». Мультсэрыял.

15.45 «Маска». Мультсэрыял.
 16.15 «Запрашаем паскардзіцца...».
 16.50 Кіно: драма «Жанчыны, якім пашанцавала», 1-я сэрыя.
 18.15 «Добры дзень, доктар!».
 20.05 «Тэма дня».
 20.15 «Добры вечар, маленькі...».
 20.30 «Закон і крымінал».
 20.45 «Менск і менчuki».
 20.50 Кіно: драма «Асуджаны».
 23.00 «Навіны СНД».
 23.15 «Хіт-момант. Прэм'ер-выпуск».
 23.40 Кіно: баявік «Караці на месцы».
● ЛАД
 14.00, 20.00 Навіны.
 14.10, 15.55 «Не зявай!».
 14.50 «Толькі не цапер», «Урокі цёткі Савы. Азбука-малышка». Мультфільмы.
 15.30 Сэрыял «Сабачае жыццё».
 16.05 «Бум».
 16.35 «Рынкi сьвету». Сэрыял.
 17.00 «Росчырк часу».
 17.15 «Шлях». Музычныя творы ў выкананьні Ю.Блінова.
 17.25 «Настальжы».
 17.50 Дак. фільм «Валянціна».

18.20 Драма «Золата Рыму».
 20.15 Калыханка.
 20.30 «Справы сямейныя».
 21.15 Мэлядрама «Скарлет».
 22.05 «Пецяярбургскія тайны». Сэрыял.
● АНТ
 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.15 Нашы навіны.
 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы».
 9.05, 19.10 «Зямля каханьня, зямля надзеі».
 9.50 Сэрыял «Забойная сіла. Другое дно».
 10.45 Сэрыял «Тайны трэцяга райху».
 11.40 Дыснэй-клуб. «Кім Пяць-з-плюсам».
 14.50 «Горад жанчын».
 15.30, 23.50 «Фабрыка зорак-3».
 15.40 «Угадай мэлэдыю».
 16.10 Сэрыял «Бераг мары».
 17.00 «Вялікае мышцё».
 18.15 Ток-шоў «Вокны».
 20.00 Час.
 21.05 Сэрыял «Уцёкі».
 22.10 Сэрыял «Забойная сіла. Падземка».
 23.30 «Ня толькі пра футбол».

0.05 «На футболе»».
● РТР
 7.45, 19.55 Сэрыял «Заўсёды кажы «заўсёды»».
 8.45 «Не сумуй!».
 9.45, 23.15 Весткі. Дзяжурная кашыць.
 10.00, 19.00 Весткі.
 18.00 «Камісар Рэкс». Сэрыял.
 19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
 19.50 Дабранач, дзеці!
 21.00 Сэрыял «Баязэт».
 22.00 Весткі+.
 22.20 Зброя Расеі. Пад Андрэеўскім сьцягам.
 23.30 Народныя артысты.
● НТВ
 16.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняковым.
 16.30 Сэрыял «Кодэкс гонару».
 17.35 Тэрыторыя выжываньня.
 18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай.
 18.35 Прэм'ера. Сэрыял «Агенцтва «Залатая куля»: справа сэрыянага забойцы-2».
 19.45 Прэм'ера. Сэрыял «Чорны крум-

кач-2».
 21.00 «Краіна і сьвет».
 21.35 Чырвоная страла.
 21.50 Прэм'ера. Сэрыял «Кліент заўсёды мёртвы»».
● Эўраспорт
 9.30, 15.00, 19.00 Экстрэмальныя віды спорту. Паўтор.
 10.00, 11.00 Футбол. Чэмпіятат Эўропы. Клясыка. Паўтор.
 12.00 Сьпідвэй. Гран-пры. Чэхія. Паўтор.
 13.00 Эўрагалы. Футбольны часопіс. Паўтор.
 14.00, 20.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. «Шчасьлівая гадзіна». Паўтор.
 16.00 Бокс. Міжнародныя спаборніцтвы. Х'юстан. Паўтор.
 18.00 Снукер. Кубак LG. Прэстан. Паўтор.
 21.00 Бокс. Чэмпіятат Эўропы. Левэркузэн. Цяжкававагі. Паўтор.
 22.00 Бокс. ТВА.
 0.00 «Алімпійскія гульні». Часопіс.
 0.45 Матагонкі. Агляд сэзону.
 1.15 Сумо. Басё. Паўтор.

29 кастрычніка серада

● БТ
 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!». 9.05 Дэтэктыў «Чалавек, якога не было».
 11.05, 18.05 Сэрыял «Агенцтва НЛС-2».
 12.10 Маст. фільм «Унівэрсальны салдат».
 14.10 Тэлегульня «Аднаклясьнікі».
 15.10 «Маскі-шоў».
 15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
 16.05 «5х5».
 17.05 «Псі-фактар». Сэрыял.
 19.10 Маст. фільм «Апэрацыя «Тушонка»».
 21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
 21.40 Урачысты вечар, прысьвечаны 85-годзьдзю ВЛКСМ.
 23.30 «Кліп-абойма».
 23.45 «Ноч з Тамарай Лісіцайкай».

● СТВ
 6.25, 15.25 «Паўэр рэйнджэры, ці Магутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял.
 6.50 «Блізныяты лёсу». Мультсэрыял.
 7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
 7.50, 19.55 «СТВ-спорт».
 8.05, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
 8.15 «Менск і менчuki».
 8.25, 22.50 «Тэхналегія».
 8.35 Кіно: драма «Асуджаны».
 10.10 «Запрашаем паскардзіцца».
 10.20, 20.30 «Аўтапанарама».
 10.40 «Апошні гаспадар космасу». Дак. фільм.
 11.15 «Закон і крымінал».
 11.30 «Дзікая плянэта»: «Сярод дзікіх жывёл». Дак. фільм.
 12.00 «Сапраўднае каханьне».
 12.55 «Такія прафэсія».
 13.55 «Супэрцешча для няўдаліцы». Тэлесэрыял.
 15.00 «Супэршоў братоў Марыё». Мультсэрыял.
 15.45 «Маска». Мультсэрыял.
 16.50 Кіно: драма «Жанчыны, якім пашанцавала».
 18.15 Дак. фільм «Малодосьць, трады-

цыі, будучына».
 18.35 «NEXT». Тэлесэрыял.
 20.15 «Добры вечар, маленькі...».
 20.50 Кіно: «Пад ціскам».
 23.00 «Навіны СНД».
 23.20 «Ілюзіён»: драма «Карабель дурняў».
● ЛАД
 7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
 7.10 «Жабка-падарожніца». Мультфільм.
 7.30 «Вакол шпіёны». Мультсэрыял.
 7.50 «Эк, показка, показка».
 8.05, 22.05 «Пецяярбургскія тайны». Сэрыял.
 9.00 Плошча мастацтваў. «Апафэоз плянэзу».
 9.30 «Ёсьць толькі міг...».
 9.55 «Паміж намі, жанчынамі».
 10.20, 21.15 Мэлядрама «Скарлет». Заклучная сэрыя.
 11.05 «Урокі цёткі Савы. Арытмэтыка-малышка». Мультфільм.
 11.15 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
 11.50 Драма «Золата Рыму».
 13.25 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.

13.50 «Крот і жуйка». Мультфільм.
 14.15 Мультыклуб.
 15.05 Сэрыял «Сабачае жыццё».
 15.30 «Не зявай!».
 15.40 «Бум».
 16.10 Маст. фільм «Людзі на балоце».
 18.40 Маст. фільм «Стрэл».
 20.15 Калыханка.
 20.30 «Справы сямейныя».
● АНТ
 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.15 Нашы навіны.
 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы».
 9.05, 19.10 «Зямля каханьня, зямля надзеі».
 9.50 Сэрыял «Забойная сіла. Падземка».
 10.45 Сэрыял «Тайны трэцяга райху».
 11.40 «Ня толькі пра футбол».
 12.00 Дыснэй-клуб. «Баз і яго каманда».
 14.50 «Горад жанчын».
 15.30, 23.30 «Фабрыка зорак-3».
 15.40 «Угадай мэлэдыю».
 16.10 Сэрыял «Бераг мары».
 17.00 «Вялікае мышцё».
 18.15 Ток-шоў «Вокны».
 20.00 Час.
 21.05 Сэрыял «Уцёкі».

22.10 Сэрыял «Забойная сіла. Чортава кола».
 23.45 «Вялікія гонкі»».
● РТР
 7.45, 19.55 Сэрыял «Заўсёды кажы «заўсёды»».
 8.45 Сам сабе рэжысэр.
 9.45, 22.50 Весткі. Дзяжурная кашыць.
 10.00, 19.00 Весткі.
 18.00 «Камісар Рэкс». Сэрыял.
 19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
 19.50 Дабранач, дзеці!
 21.00 Сэрыял «Баязэт».
 22.00 Весткі+.
 22.20 Аўтарэтэт.
 23.05 Народныя артысты.
● НТВ
 9.00 Сёньня раніцай.
 9.20 Надвор'е на заўтра.
 9.25 Кулінарны паядынак.
 10.15 Ток-шоў «Краіна парад».
 11.00, 16.00 «Сёньня» з Кірылам Паздняковым.
 14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно».
 16.30 Сэрыял «Кодэкс гонару». Заклучная сэрыя.
 17.35 Шчырае прызнаньне.

18.00 «Сёньня» з Тацянай Мітковай.
 18.35 Прэм'ера. Сэрыял «Агенцтва «Залатая куля»: справа аб парнаграфіі».
 19.45 Прэм'ера. Сэрыял «Чорны крумкач-2».
 21.00 «Краіна і сьвет».
 21.35 Чырвоная страла.
 21.50 Прэм'ера. Сэрыял «Кліент заўсёды мёртвы»».
● Эўраспорт
 9.30, 10.00 Экстрэмальныя віды спорту. Паўтор.
 10.30 Эўрагалы. Футбольны часопіс. Паўтор.
 11.30 Сьпідвэй. Гран-пры. Польшча. Паўтор.
 12.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. «Шчасьлівая гадзіна». Паўтор.
 13.30 Зборнік Лігі чэмпіёнаў. Паўтор.
 15.00, 19.45 Экстрэмальныя віды спорту. 2003 год. Паўтор.
 16.00 Бокс. Паўтор.
 18.00 Снукер. Кубак LG. Прэстан. Паўтор.
 21.00 Конны спорт. Кубак сьвету. Осла.
 22.00 Гольф. US PGA. Спецыяльны агляд.
 23.30 Ветразевы спорт.
 0.15, 1.15 Сумо. Басё. Паўтор.

30 кастрычніка чацьвер

● БТ
 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!». 8.45, 10.45, 14.45, 16.45, 23.30 «Мая краіна».
 9.05 Рамантычная камэдыя «Шыньён Вольг» (Міжнародны францускі канал).
 11.05, 18.05 Сэрыял «Агенцтва НЛС-2».
 12.10 Маст. фільм «Апэрацыя «Тушонка»».
 14.05 «Кропка».
 15.10 «Маскі-шоў».
 15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
 16.05 «5х5».
 17.05 «Псі-фактар». Сэрыял.
 19.05 Маст. фільм «Прафэсіянал».
 21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
 21.40 Маст. фільм «Мой найлепшы сябар — генэрал Васіль, сын Іосіфа».
 23.40 «Кліп-абойма».
 23.55 «Новая калекцыя» Алега Лукашэвіча.

● СТВ
 6.25, 15.20 «Паўэр рэйнджэры, ці Магутныя рэйнджэры». Тэлесэрыял.
 6.50 «Блізныяты лёсу». Мультсэрыял.
 7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
 7.50, 19.55 «СТВ-спорт».
 8.05, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
 8.25, 22.50 «Тэхналегія».
 8.35 Кіно: баявік «Пад ціскам».
 10.05 «Партрэт у інтэр'еры».
 10.20 «Лёсу свайго гаспадыня».
 10.40 «Пра што шапталі каралям». Дак. фільм.
 11.10, 20.30 «Фільм, фільм, фільм».
 11.25 «Дзікая плянэта»: «Сярод дзікіх жывёл». Дак. фільм.
 12.00 «Сапраўднае каханьне».
 12.55 «Усё для цябе».
 13.55, 18.30 «NEXT». Тэлесэрыял.
 15.00 «Супэршоў братоў Марыё». Мультсэрыял.
 15.45 «Маска». Мультсэрыял.
 16.15 «Плянэта людзей».
 16.50 Кіно: драма «Жанчыны, якім пашанцавала».
 18.15 «Тэатральныя гісторыі».

20.15 «Добры вечар, маленькі...».
 20.45 Кіно: баявік «Рэплікант».
 23.00 «Навіны СНД».
 23.15 «Душой выкананы палёт». «Стварэнне сьвету».
 23.50 Кіно: драма «Леон».
● ЛАД
 7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
 7.10 «Майстар з Кламсі». Мультфільм.
 7.35 «Бюро знаходак».
 8.00, 22.05 «Пецяярбургскія тайны». Сэрыял.
 9.00 «Тэатар. Выбранае».
 9.30 «Здароўе».
 9.55 «Паміж намі, жанчынамі».
 10.20 Мэлядрама «Скарлет», заклучная сэрыя.
 11.05 «Урокі цёткі Савы. Арытмэтыка-малышка». Мультфільм.
 11.15 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
 11.45 Маст. фільм «Стрэл».
 13.05 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
 13.30 «Крот і сны». Мультфільм.
 14.15 Мультыклуб.
 15.05 Сэрыял «Сабачае жыццё».
 15.30 «Храбры ды удалы». Мультфільм.

15.50 «Не зявай!».
 16.00 «Бум».
 16.25 «Фэдра». Тэлеспэтакль.
 18.25 «Іншыя танцы».
 18.35 Маст. фільм «Кветкі правінцы».
 20.15 «Калыханка».
 20.30 «Справы сямейныя».
 21.15 Маст. фільм «Добрапамысна Марта» («Ленфільм»). 1-я сэрыя.
● АНТ
 8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.15 Нашы навіны.
 8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы».
 9.05, 19.10 «Зямля каханьня, зямля надзеі».
 9.50 Сэрыял «Забойная сіла. Чортава кола».
 10.45 Сэрыял «Тайны трэцяга райху».
 11.40 Дыснэй-клуб. «Баз і яго каманда».
 14.50 «Гора

31 кастрычніка пятніца

● БТ

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Навіны.
7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!». 8.45, 10.45, 14.45, 16.56, 0.05 «Мая краіна».
9.05 Маст. фільм «Мой найлепшы сябар — генэрал Васіль, сын Іосіфа».
11.05 Сэрыял «Агенцтва НЛС-2» (Россея). 4-я сэрія.
12.10 Маст. фільм «Прафэсіянал».
14.05 «На скрыжаваньнях Эўропы».
15.10 «Маскі-шоў».
15.35 Сэрыял «Чорная бездань».
16.05 «5х5».
17.10 Маст. фільм «Высакародны разбойнік Уладзімер Дуброўскі».
19.10 Маст. фільм «Чырвоная сьлёка».
21.00 «Панарама». Інфармацыйны канал.
21.40 «Над прорвай у мане». Фільм 3-і «Бяздонныя банкі».
21.50 Маст. фільм «Ідэнтыфікацыя жанчыны».

0.20 Камэдыя «Парада вусеня».

● СТВ

6.25, 15.20 «Паўэр рэінджэры, ці Магутныя рэінджэры». Тэлесэрыял.
6.50 «Блізныты лёсу». Мультсэрыял.
7.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 «24 гадзіны».
7.50, 19.55 «СТВ-спорт».
8.05, 18.05 «Меншчына. Людзі, падзеі, факты».
8.15, 21.00 «Менск і менчукі».
8.25, 23.05 «Тэхналегія».
8.35 Кіно: баявік «Рэплікант».
10.20, 20.40 «Аўтапанарама».
10.40 «Дывэрсант. Хроніка дуэляў». Дак. фільм.
11.10 «Тэатральныя гісторыі».
11.25 «Дзікая плянэта»: «Сярод дзікіх жывёл». Дак. фільм.
12.00 «Сапраўднае каханьне».
12.55 «Сусьветныя розыгрышы».
13.55, 18.35 «NEXT». Тэлесэрыял.
15.00 «Супэршоў братоў Марыё». Мультсэрыял.
15.45 «Маска». Мультсэрыял.
16.15 «Філярманічны тыдзень».
16.50 Кіно: драма «Жанчыны, якім пашанцавала».
18.15 «Сьвецкая хроніка».

18.25 «Тэма дня».
20.05 «Рэактыўны бокс».
20.20 «Добры вечар, маленькі...».
21.10 Кіно: камэдыя «Мужчынскі стрып-тыз».
23.15 «Навіны СНД».
23.35 Кіно: баявік «Ловы тэрарыста».

● ЛАД

7.00, 14.00, 20.00 Навіны.
7.10 «Як дзед вялікую раўнавагу парушыў». Мультфільм.
7.20 Маст. фільм «Восенняя яблыкі».
8.05, 22.05 «Пеярбургскія тайны». Сэрыял.
9.00 «Сьвятло далёкай зоркі. Віктар Тураў».
9.30 «Сьпявай, душа!». «Бабруйскія перазвоны».
9.55 «Паміж намі, жанчынамі».
10.15 Камэдыя «Добрапамысная Марта». 1-я сэрія.
11.00 «Казкі крыштальнага шарыка». Мультфільм.
11.15 «Звычайны незвычайны дзень». Сямейны канал.
11.50 Маст. фільм «Кветкі правінцы».
13.15 «Пробліскі». Літаратурная кампазыцыя паводле твораў Я.Брыля.
13.30 «Час кіно».

14.10 «Масква—Менск».
14.25 «Лебядзінае возера».
15.50 «Час кіно».
16.20 Камэдыя «Траянскі конь» паводле п'есы М.Матукоўскага «Амністыя».
18.20 «Іншыя танцы».
18.25 Мэлядрама «Я незнарок».
20.15 «Кальханка».
20.30 «Справы сямейныя».
21.15 Камэдыя «Добрапамысная Марта». 2-я сэрія.

● АНТ

8.00, 9.00, 18.00, 20.30, 23.55 Нашы навіны.
8.05 Тэлеканал «Добрай раніцы».
9.05 «Зямля каханьня, зямля надзеі». Сэрыял.
9.50 Сэрыял «Забойная сіла. Анамальная зона».
10.45 Сэрыял «Тайны трэцяга райху».
11.40 Сэрыял «Твінісы».
14.45 «Горад жанчын».
15.30, 21.05 «Фабрыка зорак-3».
15.40 «Угадай мэлёдыю».
16.10 Сэрыял «Бераг мары».
17.00 Маст. фільм «Апошні герой».
18.15 «Новы дзень». «Сканэр».
18.25 «Бяз тэрміну даўнасць». «Віртуальныя махляры».

18.55 «Поле цудаў».
20.00 Час.
22.30 «Што? Дзе? Калі?». Фінал востральскага гульні.
0.10 Камэдыя «У пошуках галыктыкі».

● РТР

7.45 Сэрыял «Заўсёды кажы «заўсёды»».
8.45 Аншляг.
9.45 Весткі. Дзяжурная часць.
10.00, 19.00 Весткі.
18.05 «Другая палова».
19.30 Мясцовы час. Весткі — Масква.
19.50 Дабранач, дзеці!
19.55 Народны артыст.
20.50 Прэм'ера. «Кубак гумару-2003».
22.45 Вынікі галасаваньня «Народны артыст — Ваш выбар!»

● НТВ

9.00 Сёння раніцай.
9.20 Надвор'е на заўтра.
9.25 Фактар страху.
10.15 Ток-шоў «Краіна парад».
11.00, 16.00 «Сёння» з Кірылам Паздняковым.
14.35 Ток-шоў «Прынцып даміно».
16.30 Сэрыял «Яна напісала забойства».
17.30 «Нацыянальная бяспека: «Браўальныя махляры» на імяніны».

18.00 «Сёння» з Тацянай Мітковай.
18.35 «Свабода слова».
19.55 Баявік «Унівэрсальны салдат».
22.15 Супэрбок: Шэйні Мозылі супраць Рауля Маркеса.
23.10 Начныя музы.
23.45 «Стыль ад...».

● Эўраспорт

9.30 Конны спорт. Кубак сьвету. Осла. Паўтор.
10.30 Футбол. Легенды Чэмпіянату Эўропы. Данія, 1984—1992 гг. Паўтор.
11.30 Футбол. Чэмпіят Эўропы. Клясыка. Паўтор.
12.30 Тэніс. WTA. Філадэльфія. 1/8 фіналу.
13.45 Матагонкі. Гран-пры. Валенсія. Жывая трансляцыя.
17.15 Бокс. Паўтор.
18.00 Тэніс. WTA. Філадэльфія. Чвэрцьфінал. Жывая трансляцыя.
21.00 Ралі. Чэмпіят сьвету. Каталёнія. Агляд.
22.00 Ралі рэйд. Аб'яднаньня Арабскія Эміраты.
22.30 К-1. Заграб. Жывая трансляцыя.
0.45 «Сэрыі». Аўтачасопіс.
1.15 Ралі. Каталёнія.
1.45 Экстрэмальныя віды спорту.

1 лістапада субота

● БТ

7.35 «Новая калекцыя» Алега Лукашэвіча.
8.05 «Снасьць».
8.30 «36,6».
9.00, 12.00, 15.00, 21.00 Навіны.
9.05 Сэрыял «Супрацьстаянне».
10.00 Слова мітрапаліта Філарэта на Дзьмітрыеўскую суботу.
10.10 «Усё нармальна, мама!».
10.55 «Шпілька».
11.20 Фільм-казка «Жар-птушка».
13.00 «Францішак», «Салодкая крыніца». Мультфільмы.
13.25 «Кропка».
14.10 Сэрыял «Багі і дэмань». Фільм 2-і «Акула... бог ці дэман?».
15.05 Маст. фільм «Дзікае паляваньне караля Стаха».
17.15 Маст. фільм «Час для роздуму».
18.25 Тэлегульня «Аднаклясьнікі».
19.05 Маст. фільм «Слаўная будучыня».
21.15 «Вакол плянэты».
21.45 Маст. фільм «Ано ў спальні».
23.40 Трылер «Валадар сеткі».

● СТВ

6.20 «Дзікая плянэта»: «Гарадзкое жыцьцё» з цыклу «Вынаходкі старажытных». Дак. фільм.
7.15 «Хіткліф». Мультсэрыял.
7.40 «Супэрпарася». Мультсэрыял.
8.00 «Бітлборгі». Тэлесэрыял.
8.25 Маст. фільм «Стрэлы Робін Гуда».
10.00, 19.55 «СТВ-спорт».
10.20 «Рэактыўны бокс».
10.40 «Менск і менчукі».
10.50 «3 дакладных крыніц».
11.10 «Філярманічны тыдзень».
11.20 «Разам».
11.50, 0.50 «Бафі». Тэлесэрыял.
12.50 Кіно: мэлядрама «Шукальнікі прыгод».
15.00 Кіно: баявік «Граміла ў Ганконгу».
16.35 «Партрэт у інтэр'еры».
16.50 «Запрашаем паскардзіцца...».
17.00 «Дружная сямейка».
18.00 Кіно: камэдыя «Сустрэнемся на Таіці».
19.30 «24 гадзіны».
20.15 Кіно: баявік «Цяжкі сьмерці».
22.00 «Навіны СНД».
22.15 «Вялікая музыка».
22.50 «Арт-хаўс»: драма «Ілюміната».

● ЛАД

8.05 Мультыклуб.
9.00 «Мір вашаму дому».
9.10 «Правінцыйныя гісторыі».
9.35 Наша спадчына. «Мірскі замак». Частка 3-я.
9.50 «Які ён, продкаў дзіўны край...».
10.00 Мэлядрама «Храбрэц». 1-я сэрія.
11.20 «Здароўе».
11.45 «Палет на Месяц». Мультфільм.
12.15 Мультсэрыял «Трышчан ды Іжота — забытая легенда».
12.40 «Лебядзінае возера».
14.10 «Ёсьць толькі міг...».
14.40 «Настаўніцкая».
14.50 «Эх, показка, показка».
15.05 «Сьпявай, душа!». Фальклёрныя калектывы Стаўбцоўшчыны.
15.30 Сэрыял «Век танцу», заключная сэрія.
16.25 Сэрыял «Кейко».
17.20 «Росчырк часу».
17.35 Плошча мастацтваў.
18.00 «Іншыя танцы».
18.05 Сэрыял «Сяброўка Восень».
18.55 Маст. фільм «Чорная ружа — эмблема суму, чырвоная ружа — эмблема каханьня».
20.00 «Рэгіён».
20.30 Маст. фільм «Клапотная гаспадарка».
22.00 Дэтэктыв «Мадэрата кантабэле».

каханьня».
20.00 «Рэгіён».
20.30 Маст. фільм «Клапотная гаспадарка».
22.00 Дэтэктыв «Мадэрата кантабэле».

● АНТ

8.00 Сэрыял «Твінісы».
8.20 Грай, гармонік лубы!
8.55 Слова пастыра.
9.10 Здароўе.
10.00, 12.00 Навіны (з субтытрамі).
10.10 «Смак».
10.30 «Артыстка Ёсатэва Ніна». Фільм цыклу «Цікавае кіно».
11.25 Проста сьмець!
12.10 «Геній трагічных прадказаньняў».
13.05 Праграма перадач на ўчора.
13.45 «Падарожжы натураліста».
14.15 Дыснэй-клуб «Геркулес».
14.40 Разумніцы і разумнікі.
15.20 «Бяз тэрміну даўнасць». «Віртуальныя махляры».
15.50 Камэдыя «Трэці Бэтховэн».
17.40 «Каты». Частка 2-я.
18.10 Экстрэмальнае шоў «Трукачы».
19.00 «Хто хоча стаць мільянерам?».
20.00 Час.
21.00 «Апошні герой».

22.05 «Залаты грамафон».
23.15 Баявік «Герой».

● РТР

9.20 «Не сумуй!».
10.20 Сам сабе рэжысэр.
11.15 Круты маршрут.
11.15 Клуб сэнтараў.
13.00, 19.00 Весткі.
13.20 Маст. фільм «Звальненне на бераг».
15.00 Футбол. Чэмпіят Расеі. «Рубін» (Казань) — ЦСКА. Жывая трансляцыя з Казані.
17.00 Бэнэфіс Бядроса Кірковава «Юбілей у коле сям'і».
19.25 Люстра.
19.50 «Сумленны дэтэктыв».
20.20 Аншляг.
21.20 Камэдыя «Сэрцаедкі».

● НТВ

9.00 Кулінарны паядынак.
10.00 Кватэрнае пытаньне.
10.55 Спорт «Лято 6 з 49».
11.00, 15.00 «Сёння» з Кірылам Паздняковым.
11.15 Надвор'е на заўтра.
11.20 Усё адрозьні!
12.05 Камэдыя «Эркуль і Шэрлак супраць мафіі».
13.55 Смачныя гісторыі.
14.05 Свая гульня.
15.20 «Іх норавы».
16.10 Сэрыял «Калекцыя Даніэлы Стыль: усё толькі добрае». 2-я сэрія.

сябе».
14.05 Свая гульня.
15.20 «Жаночы погляд».
16.00 Сэрыял «Калекцыя Даніэлы Стыль: усё толькі добрае». 1-я сэрія.
17.05 Зусім сакрэтна: тайны «Золата парты».
18.00 «Асабісты ўнёсак».
19.00 Баявік «Пацучыны кут».
20.55 Маст. фільм «Боні і Клайд».
23.20 Начныя музы.
23.45 «Стыль ад...».

● Эўраспорт

9.30 Ралі рэйд. Паўтор.
10.00, 11.30 Футбол. УЭФА Клясыка. Паўтор.
12.30 Тэніс. WTA. Філадэльфія. Чвэрцьфінал.
13.45 Матацыклетная гонкі. Валенсія. Жывая трансляцыя.
17.15 Тэніс. WTA. Філадэльфія.
18.30 Алімпійскі часопіс. Паўтор.
19.00 Снукер. Трышот. ТВА.
21.00 Бокс. Чэмпіят Эўропы. Левэркузэн. Паўтор.
23.00 Экстрэмальныя віды спорту.
0.00, 1.45 Тэніс. WTA. Філадэльфія. Паўфінал. Жывая трансляцыя.

2 лістапада нядзеля

● БТ

7.35 «Казка пра салдату», «Генэрал Таптыгін». Мультфільмы.
8.10 «Сузор'е краін». Нацыянальны тэлевізійны конкурс юных талентаў.
8.35 Арсенал.
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.05 Сэрыял «Супрацьстаянне».
10.00 Атрымай новыя мільёны з «Gallina Blanca».
10.05 «Кліп-абойма». Вынікі хіт-параду.
10.55 Падарожжа дылетанта. «Вёска Будслаў. Горад майстроў».
11.25 Дак. фільм «Адсюль крычы ў наступныя гады...».
11.50 Маст. фільм «Я родам зь дзяцінства».
13.30 «Ваша лято».
14.05 Сэрыял «Багі і дэмань». «Доўгія, як кракадзілы».
15.05 Фільм-казка «Тры залатыя валаскі».
16.30 «На скрыжаваньнях Эўропы». Нацыянальны тэлефэстываль песні.
17.15 «Зь верай у Белую Русь». Відэафільм АТН.
17.35 Маст. фільм «Сьлед мядзведзя».
18.55 Маст. фільм «Раскаяньне».
21.00 «У цэнтры ўвагі».
22.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
22.30 Футбол. Чэмпіят Італіі. Матч туру.

● СТВ

6.30 «Дзікая плянэта»: «Загадкавае падарожжа». Дак. фільм.
7.25 «Хіткліф». Мультсэрыял.
7.50 «Супэрпарася». Мультсэрыял.
8.15 «Бітлборгі». Тэлесэрыял.
8.35 Маст. фільм «Варвара-краса — доўгая каса».
9.55 «СТВ-спорт».
10.05, 21.10 «Аўтапанарама».
10.25 «Вялікае сьнеданьне».
10.55 «Сьвецкая хроніка».
11.10 «Арт-экспрэс». Культурнае жыцьцё сталіцы.
11.25 «Плянэта людзей».

11.40 «Без макіяжу».
12.00, 0.20 «Бафі». Тэлесэрыял.
12.45 «Добры дзень, доктар!».
13.05 Кіно: мэлядрама «Палын — трава горкая».
15.00 «Дружная сямейка».
16.05 «Найлепшыя шоў сьвету».
17.00 «Іншае жыцьцё». Тэлесэрыял.
18.20 «168 гадзін».
19.10 «Навіны сусьветнай шоў-індустрыі».
19.55 «Асабісты інтэрас».
20.35 «Пакуль гарыць сьвечка...».
21.30 «24 гадзіны».
21.50 Кіно: трылер «Апэрацыя «Энігма»».
23.50 «Турпаход».
0.05 «Навіны СНД».

● ЛАД

8.05 Мультыклуб.
9.00 «Не зьяві!».
9.40 Дак. сэрыял «Ахоўнікі прыроды».
10.05 Мэлядрама «Храбрэц». 2-я сэрія.
12.00 «Сад мары».
12.25 «Казка пра мёртвую царэўну і сем багатыроў». Мультфільм.
12.55 Мультсэрыял «Трышчан ды Іжота — забытая легенда».
13.20 Маст. фільм «Русалачка».
14.45 Дак. сэрыял «У розных строях».
15.10 «Бюро знаходак».
15.40 «Сьвятло далёкай зоркі».
16.05 «Іншыя танцы».
16.15 Сэрыял «Кейко». Заключная сэрія.
17.05 «Імгненны вечнасць». Гістарычная расьсьледаваньні.
17.25 Плошча мастацтваў. «Квартэт старадаўняй музыкі «Літуй»».
17.55 Сэрыял «Сяброўка Восень».
18.45 Маст. фільм «Чорная ружа — эмблема суму, чырвоная ружа — эмблема каханьня».
20.10 Тэлебаромэтар.
20.25 Маст. фільм «Душа мая, Марыя».
21.50 Драма «Чалавек з залатой рукою».

● АНТ

8.00 Сэрыял «Твінісы».
8.20 Служу Айчыне!
8.50 Дыснэй-клуб. «Легенда аб Тарзану».

9.15 «У сьвечце жывёл».
10.00, 12.00 Навіны (с субтытрамі).
10.10 «Падарожжы нататкі».
10.30 Пакуль усё дома.
11.15 Дог-шоў.
12.10 «Калі заўтра на Марс».
12.40 «Дачнікі».
13.30 Сьмехапанарама.
14.00 Дыснэй-клуб. «Мышыны дом».
14.25 Ток-шоў «Выбар».
15.10 Маст. фільм «Яшчэ раз пра каханьне».
16.50 Сьвятоточны канцэрт.
17.50 «Ералаш».
18.20 Баявік «Індыяна Джонс і Храм лёсу».
20.30 Контурь.
21.20 Маст. фільм «Неба. Самалёт. Дзяўчына».

23.10 Баявік «Чалавек прэзыдэнта. Апэрацыя «Антытэрор»».

● РТР

9.05 «У Гарадку». Справаздача за кастрычнік».
9.40 «Сто да аднаго».
10.30 Вакол сьвету.
11.25 Дыялёгі пра жывёл.
12.15 Парлямэнцкая гадзіна.
13.00 Весткі.
13.20 Прэм'ера. Камэдыя «Спытайце Сынды».
15.15 «Форт Баярд».
16.55 Вялікі сьвятоточны канцэрт.
18.50 «У Гарадку».
19.00 Весткі тыдня.
20.00 Спецыяльны карэспандэнт.
20.25 Прэм'ера. Маст. фільм «Кукуш-

ка».
22.30 Маст. фільм «15 хвілін славы».

● НТВ

9.10 «Расьлінае жыцьцё».
9.45 Вайсковая справа.
10.20 «Апальсынавы сок».
10.55 Гуляем у «Кеню».
11.00, 15.00 «Сёння» з Кірылам Паздняковым.
11.15 Надвор'е на заўтра.
11.20 Усё адрозьні!
12.05 Камэдыя «Эркуль і Шэрлак супраць мафіі».
13.55 Смачныя гісторыі.
14.05 Свая гульня.
15.20 «Іх норавы».
16.10 Сэрыял «Калекцыя Даніэлы Стыль: усё толькі добрае». 2-я сэрія.

17.15 Злачынства ў стылі «мадэрн»: гангстэры з Выбарскай.
17.50 Дэтэктыв «База «Клейтон» (ЗША).
20.00 «Надоечы» зь Леанідам Парфёнавым.
21.30 Фактар страху.

● Эўраспорт

10.00 Сьпідзэй. Агляд сэзону.
11.00 Матацыклетная гонкі. Валенсія. Жывая трансляцыя.
16.15 Тэніс. WTA. Філадэльфія. Паўфінал. Паўтор.
17.15 Маратон. Нью-Ёрк. Жывая трансляцыя.
20.30 Тэніс. WTA. Філадэльфія. Фінал.
22.00 Аўтагонкі сэрыі «КАРТ». Жывая трансляцыя.
0.45 Аўтагонкі сэрыі «Наскар».

10-годзьцю ВК ТАА «БЕЛПІ» прысьвячаецца
беларускі вытворца напояў з 1993 года

12 лістапада

19⁰⁰ к/з «Мінск»

прэзентацыя трыб'юта

віза Н.Р.М.

Лепшыя айчыныя музыкі спяваюць песні твайго ўлюбёнага гурта

TUT.BY
Наша Ніва
М
БЕЛОРУССКАЯ ГАЗЕТА

Лепрыконсы, Краскі, Куклы, Партызон, Крыві, Палац, Нейро Дюбель, Тяні Талкай, IQ-48, J_МОРС, Б.Н., Вецер, Імпэтт і інш.

Новы Пушкін

Працяг са старонкі 1.

Да гэтых трох твораў сэнсава далучаецца й «Нараджэнне вясны» — вялікае палатно, прысьвечанае *віцебскаму пэрыяду* ў жыцці й творчасці Пушкіна. Нараджэнне маленькае дзяўчынка ў прамежны святла, цеплыні й дабрыні. Вакол яе мандорлы — каляж з архітэктурны й архітэктонны, партрэтаў сяброў і паплекнікаў. Успамін пра самыя цікавыя й радасныя часы свабоды й незалежнасці.

У наступнай частцы выставы — лірычныя натурморты з элементамі пейзажу. Цалкам зразумелыя й аптымістычныя. Пукаты бляск шкляннага посуду, бярозаў, пладоў і капaju. Толькі ў адным з натурмортаў, нібы літаральным перакладам з французскае, гучыць расстрэльны залп. Там далёка, у вербалозе ля ракі. Гэтая падказка падрыхтоўвае гледача да цэнтральнае часткі экспазыцыі, дзе згрупаваныя палотны грамадзка-палітычнага зместу, своеасаблівыя плякаты для сябе, як вузельчыкі на ўспамін, — «Пад расейскімі ботамі», «Чырвоны замок», «Страта». Але гэтыя дыдактычныя, апавядальныя творы — ня ўвесь Пушкін. Абапал — інтымныя партрэты сяброў і сябровак, прасяцкія пейзажы, без прэтэнзіяў на штосьці большае, чым уласны пейзажы, і нават далікатна напісаны ў іканапіснай манеры партрэт Святога Дабравернае князёўны Сафіі Слуцкай.

Гледачы на ўласныя вочы атрымалі магчымасць пераканацца, што фрэскі ў Магілёўскай катэдры й роспісы ў Баброўскай царкве — маштабныя рэлігійныя творы, зробленыя ў найлепшых нацыянальных традыцыях. І хваравіты ажыятаж вакол іх зусім марны, прадктываны адно выкрутасамі «генэральнае лініі» ўладаў, што стварылі атмасферу «асобнага меркавання». Але мінае час, і ўжо дапытлівыя гледачы пытаюцца ў мастака, што ж гэта за сюжэт і што за персоны выяўленыя ў купале касцельнае капліцы. Але й пасля падрабязнага тлумачэння яны пацскаюць плячыма й ня могуць зразумець, зь якое такое нагоды гэты выбітны твор найноўшага беларускага мастацтва па-ранейшаму завешаны радном ад вачэй людзкіх.

Многія творы Алеся Пушкіна ўжо зашкылі ўласным жыццём, незалежным ад стваральніка. Так адбылося з жывапісам у памянёных бажніцах. Тое ж стала з абразом Святога Язэпата Кунцэвіча ў Полацку, перад якім цяпер моляцца мніхі-ўніаты й паглядзець які шчасціць цяпер ня кожнаму. Гэтаксама, нат ня веда-

ючы імя мастака, вернікі моляцца сярод ягоных вітражоў у касцёле Яна Хрысціцеля, што ў менскай Серабранцы.

Гэтак сталася й з тым самым сыцягам, палатном «Зь мінуўшчыны», што мастак напісаў сваёй уласнай крывёю. Некалі гэтае скрываўленае палатно торгала за самыя нэрвы, вярэдзіла простыя маторныя пачуцці, як рэфлексія на вонкавую змену палітычных абставінаў. Неяк зацёрлася ў памяці, што гэты твор быў створаны ажно ў 1989 г. Сёння нат самы шчыры глядач не дае веры, што гэта й насамрэч кроў. Рыхтык як Тамаш-нявернік... Хоць ты дазволь ім залезці пальцамі ў цёплую рану.

Але й мастак сёння сам спакойна глядзіць на сваю даўно запеклую кроў. А сабліва цікавым можа й распавесці тэхналогію гэткага жывапісу. Змянілася багата чаго і ў самога мастака, і ў ягонай краіне. Нязьменным застаўся сэнс ягонага крывавага прычысця, што ён прапанаваў супляменьнікам: каб перамагчы ворагаў, найперш трэба перамагчы ўласную слабасць.

Палатно «Зь мінуўшчыны» таксама экспануецца гэтымі днямі ў Вялейцы. Яно ўключанае ў асобны сэгмент выставы, што ўдала склаўся ў суседняй, меншай залі. Тамака ж экспануецца нізка «Беларускі рэзыстанс», а таксама твор «Памяці змагароў», прысьвечаны героям паўстаньня 1863 г. Замест фарбаў Пушкін разьмясьціў на палатне... каменне, што цьмяна й халодна блішчыць у штучным святле маленькае залі. Усе гэтыя творы аб'яднаны адным падставовым камэртонам — ахвярай крывёю. Для падтрыманьня гэтае ідэі былі разьвешаны нават «скрываўленыя» бялуткія бінты. У іх спавівах чыталіся руны, якімі напісанае палатно нашага нацыянальнага сыцягу. Заключная частка экспазыцыі ўяўляе сабою аўтарыю памяці палеглых за Беларусь.

На гэтай вялікай выставе Пушкін прадэманстраваў усе этапы свае творчасці ад сярэдзіны 80-х да сёння. Тут ёсьць і філігранны, сухавата-графічны жывапіс, і сакавіты малюнак каларовым алоўкам, і элементы інсталляцыяў, і элегічныя пейзажы ў духу наэпрымітывізму. Побач — тонкія кампіляцыі ў гістарычных стылях і ўдарныя паводле сваёй экспрэсіі карціны-плякаты.

Але найперш на імпрэзе адкрыцьця перад публікаю зьявіўся сам Пушкін. Не бажавольны прарок у вярыхах і не зухаваты правакатар у

Нараджэнне вясны (Прысьвечэнне Таварыству вольных літаратараў). 1994. Палатно, алей.

ботах, а маэстра ў навіоткім смокінгу зь ядвабным мятлікам бруснічнага колеру. Ягоная годнасць і ўпэўненасць, відаць, былі найбольшым адкрыццём для людзей, што звыкла давалі гэтаму творцу ацэнку паводле «мэдыйнага» іміджу. Гэтак у непасрэднай гутарцы з самымі рознымі людзьмі нараджаўся новы вобраз Аляксандра Пушкіна.

Пушкін дакладна ведае, што робіць і навошта. Ён — адназначна цэласная асоба й мастак зь вялікім творчым даробкам. Нехта з усяго запомніць на ўсё жыццё адно ягоноу каламашку гною для Лукашэнка, а нехта — сьветлыя воблікі ягоных сьвятых, нехта паківае галавою перад бела-крывавай «...Мінуўшчынай», а нехта ўпершыню даведаецца пра земляка Янку Філістоўча, родам зь Вялейшчыны. Кожнаму сваё.

Гэтая выстава — самы буйны праект мастака апошніх гадоў, разьмешчаны ў найлепшай залі Вялейкі, — стала магчыма дзякуючы высылкам сяброў мастака, сям'і вялейскіх дактароў Ірыны й Мікалая Сьцебуракаў, загадчыцы Залі імя Сільвановіча Валянціны Лапка, дырэктаркі Вялейскага музэю Вольгі Коласавай, але найперш Алеся Юркойца, кразнаўца й грамадзка-

га дзеяча, які здолеў зьвесці гэтых людзей разам. Улады не заміналі. А людзі спрыялі. Тое, што цяпер немагчыма ў Менску, цалкам магчыма ў іншых месцах па ўсёй Беларусі. Выглядае, што й сярод сённяшняе палітычнае твані ёсьць месцы, дзе мы можам паціснуць адно аднаму рукі.

А Віленшчына, у гонар якое Алесь Пушкін намалываў быў свой абраз «Маші Божае Вастрабрамскае», ізноў чакае яго. Гэтымі выходнымі яго будучь вітаць сябры на Астравеччыне. Тамака завяршаюцца ўрачыстасці, прысьвечаныя памяці Янкі Быліны. Да 130-годзьдзя гэтага выбітнага дзеяча Беларускае, паэта й ксяндза ўлетку тамака адбыўся вялікі пленэр, вынікам якога стала й выстава, што праходзіць гэтымі днямі ў Астраўцы. Менавіта партрэт Янкі Быліны й ёсьць самым новым творам Алеся Пушкіна. А цяпер мастака чакае новая праца — узнаўленьне абразоў у старасьвецкім касцёле, што ў Міхалішках над Вяльлёю. Выглядае, віленскі пэрыяд Пушкіна працягваецца.

Сяргей Харэўскі, Вялейка—Менск. Фота Сяргея Глобы

Т Э А Т А Р

Замагільная камэдыя

Клуб імя Дзяржынскага вырашыў парадаваць гледачоў клясыкай з глыбокім падтэкстам. А менавіта «легкадумнай камэдыяй для сур'ёзных людзей у дзьвюх дзеях» пад назовам «Эрнэст». Ідэя сцэнічнага ўвасабленьня належыць Аўгусту Мілаванаву, рэжысура — Сяргею Кулікоўскаму.

Гэта антрэпрызны варыянт п'есы Оскара Ыайльда «Як важна быць сур'ёзным». Сюжэт будзеца вакол пераўвасабленьняў. Джэку Ыордынгу (Анатоль Голуб) надакучае вясковая ідылія. Ён абвясчае ўсім, што выпраўляецца ў Лёндан, каб настаўляць на праведны шлях выдуманнага распуснага брата Эрнэста. У Лёндане Джэк ужо сам фігуруе як Эрнэст, чым заваёўвае сымпатыю арыстакраткі Гвэндален Фэрфакс (Тацяна Булгакава). Тая заўжды марыла пра мужа з такім імем («Эрнэст» у разуменні ангельскай дзяўчыны азначае «сур'ёзны», а для беларускі — хутчэй «адказны» і «надзейны»). Тым часам брат Гвэндален Алджэрнан Монкрэф (Алег Гарбуз) дазнаецца пра Джэкава гульні зь імем і ягоноу выхаванку Сэсылі (Алена Сідарава). Алджэрнан выпраўляецца за горад, у маёнтак Джэка, каб разьвезьць лёнданскую нуду. Туды ж кіруецца і сам Ыордынг, які вырашае «пахавань» Эрнэста, «памерлага ў Парыжы ад во-

страга прастуднага захворваньня». Аднак дома Джэка чакае сюрпрыз — «уваскрослы» брат Эрнэст-Алджэрнан, які ўжо прычарываў Сэсылі...

Падтэкст камэдыі сапраўды вельмі глыбокі — ажно большасць гледачоў губляецца. Калі-нікалі жах залі ад таго, што акторы не весяляць, адчуваецца выяўна. Як і ня меншы жах актораў ад таго, што публіка не весяліцца. Чаму ж так адбываецца? Па-першае, сама п'еса Ыайльда пабудаваная ня столькі на камічнасці дзеі, колькі на гульні словаў і недагаворках. Па-другое, сама п'еса п'ямушае гледачоў нудзіцца. Калі ўлічыць памер таленту Алега Гарбуза й сэнс яго рэплікаў, глядач мог бы выць ад сьмеху падчас знаёмства Сэсылі з Алджэрнанам Эрнэстам. Але гэтага не адбываецца. Хаця Гарбуз грае настолькі добра, наколькі гэта дазваляе яму ягоны джэнтэльмэнскі кодэкс.

Публіка крыху ажыўляецца, калі на сцэне зьяўляюцца жанчыны — раскошна плечоголеная Гвэндален Фэрфакс і яе маці, лэдзі Брэнкэл. Хуткі small talk, прызнаньне ў каханьні, заручыны Джэка-Эрнэста з Гвэндален і адмова лэдзі Брэнкэл выглядаюць як надзённа сацыяльная пародыя. Іх можна было б запусьціць на БТ у якой праграме «Норавы...». Некалькі стылізаваных «па» пад умоўна сучасную музыку разбаўляюць замагільную сур'ёзнасць арыстакратаў. Праўда, пра тое, што гэта арыстакраты, зда-

гадацца можна хіба з добра завучаных рэплікаў. Алена Сідарава ў ружовай сукенцы з хвальбонамі таксама цудоўна спраўляецца з роляй. Яе пэрсанаж — поўная клініка. Нават шкада, што гэтыя душэўныя людзі сёння — вялікая рэдкасць.

Калі-нікалі па сцэне будзе пырхаць у пастарскім строі Мікалай Кучыц (Чэзюбл). Ён і настаўніца Сэсылі міс Прызэм (Вера Кавалерава) станчаць такі сабе танец чорнага й шэра-клятастага лебедзяў. Прыемнае ўражаньне робіць і батлер Мэрымэн (Аўгуст Мілаванаву), які калярытна сноўдаецца па сцэне з шалікам на шыі. Шчасьлівы — яму цяплей за ўсіх.

У другой дзеі публіка пачынае нацягваць на сябе паліто й курткі ды больш актыўна рэагаваць на сцэнічныя падзеі. Акторы таксама граюць на пад'ёме. Усе прадчуваюць хуткі канец гэтай стрыманай камэдыі. Гледачы, спалоханыя напачатку ангельскім гумарам, стараюцца нагнаць упушчанае. Але, казаў бы той, куражу няма. Толькі сьмешненькая, голенькая праўда жыцця, якая, аднак, прыходзіцца ўжо апранутаму гледачу даспадобы.

Увогуле ж уражаньне сумнае, а вось ад чаго — спэтаклю, актораў ці гледачоў — вызначыць складана. Весялей трэба ставіцца да сур'ёзных камэдыяў і сур'ёзней — да легкадумных людзей.

Марыя Салаўёва

Сяргей Кулікоўскі

Менск праз дваццаць гадоў

Сталіца перажывае інвэстыцыйны бум. Укладаюцца грошы ў праектаваньне новых офісна-гандлёвых комплексаў. Іх плошча вымяраецца дзясяткамі тысяч мэтраў, кошт — мільёнамі даляраў.

Архітэктар Валеры Рондаль вельмі зацікаўлены ў стабільным фінансаванні праектных работ

Паводле інтэрвію дырэктара праектна-даследчага цэнтру ДП «Менскграда» Аляксандра Калантая, якое ён даў мінулым летам «Нацыянальнай эканамічнай газеце», шэраг бізнэс-цэнтраў у найбліжэйшае дзесяцігодзьдзе павінны вырастаць у раёне вул.Цёткін—пл.Мяснікова—вул.Дразда. Цэнтральная частка гораду вельмі прыцягальная для дзелавых колаў. Рэнта, якую апошнія згодны плаціць за выгаднае геаграфічнае размяшчэнне офісаў, ва ўсім сьвеце папаўняе гарадскую казну. Бізнэс-раён у перспэктыве плянуецца ўзьвесці на тэрыторыі паміж вул.Арлоўскай і пр.Машэрава, на Усходзе — «Бізнэс-цэнтар XXI стагодзьдзе».

Замоўцамі праектаў адміністрацыйных будынкаў выступаюць як айчыныя, так і замежныя інвэстары. Камітэт архітэктуры пры Менгарвыканкаме разглядае ўсё новае і новае праекты сучасных дзелавых і гандлёвых цэнтраў з абавязковымі паркінгамі, якія праз колькі год павінны зьявіцца ў цэнтры сталіцы. Кошт такіх аб'ектаў вымяраецца дзясяткамі мільёнаў даляраў. Гэтакі інвэстыцыйны бум тлумачыцца тым, што ў Менску — бізнэс-цэнтры Беларусі — бракуе адміністрацыйных пабудоў сусьветнага ўзроўню. Магчыма, арандатараў не задавальняе й высокі ўзровень цэнаў за офісныя памяшканьні, якія просіць распарадчык сталічнай нерухомасьці — Кіраўніцтва справаў прэзыдэнта (КСП). Пэўныя грошы ў бізнэсоўцаў (хоць гэта не афішэецца) ёсьць, і яны, як сапраўдныя гаспадары, паміж выплатаў залішне высокіх арэндных ставак КСП і набыццём нерухомасьці ва ўласнасьць схіляюцца на карысьць апошняга. Магчымы і такі пікантны момант: інвэстыцы ў будаўніцтва бізнэс-цэнтраў паспрыяюць легалізацыі цэнавых капіталаў.

Шкляны конус з водным вітражом

На скрыжаваньні пр.Машэрава і вул.Дразда (там цяпер месціцца трансфарматарная станцыя, што сілкуе тралейбусную лінію) плянуецца пабудаваць гандлёва-офісны цэнтар. Першы крок ужо зроблены: эскізны праект выкананы і ўхвалены Камітэтам архітэктуры. Наперадзе — асноўная частка працы над рабочым праектам і само будаўніцтва.

Цэнтар будзе складацца з двух бэтонна-шкляных будынкаў (трох- і чатырохпавярховага) агульнай плошчай 17,5 тыс.кв.м. Той, што бліжэйшы да праспэку (трохпавярховы), зьмесціць гандлёвыя і службовыя памяшканьні супермаркету, а таксама кавярню, рэстаран, фастфуд, бары ў шкляной конусападобнай вежы. У другім будынку запраектаваны паркінг на 219 машынаў (з бокс-стаянкай яшчэ на 23). На апошнім паверсе будуць офісныя памяшканьні агульнай плошчай каля 2 тыс.кв.м (гэтага дастаткова для размяшчэньня 200 работнікаў).

Над пешаходнай гандлёвай вуліцай, што мае падзяліць гандлёва-офісны цэнтар на дзве часткі, прадугледжана стварэньне шклянога ліхтара і аглядных пляцовак.

У шкляным конусе, лёгка заўважным з праспэку, архітэктар прапанаваў зрабіць вітраж, у якім бы паміж вонкавай і ўнутранай шыбамі цыркулявала вада. Вада, якая сыякла па паверхні конусу ўніз, будзе падавацца помпамі зноў на ягоную вяршыню. Гульня сьвятла і вады ў каляровым шкле — распаўсюджанае на Захадзе архітэктурнае вырашэньне. Але ў Беларусі ў вялікіх будынках яно пакуль не скарыстоўвалася. Таксама ўнутраныя гандлёвыя памяшканьні й прылеглаю тэрыторыю плянуюць упрыгожыць мноствам фантаў.

Бізнэс-цэнтар будзе добра стасавана з забудовай раёну і, з прычыны малой колькасці паверхаў, не захіне помніка-стэлы. Трансфарматарную станцыю разьбіраюць і адносяць крыху далей ад дарогі.

Праект рабіўся павольна, больш за два гады. Валеры Рондаль, які давёў эскізнае праектаваньне да канца, ужо трэці галоўны архітэктар праекту. Ён лічыць, што пабудаваць цэнтар у 2004 г., як плянавалася раней, наўрад ці выйдзе. Мабыць, замаруджаньне, як і сыход галоўных архітэктараў, зьвязана зь нестабільным фінансаваньнем праектных работ. Цікава, што замоўцам праекту выступае ТДА «Трывіюм», за якім, паводле чутак, стаяць некаторыя дэпутаты палаты прадстаўнікоў. Поўны кошт аб'екту, як кажа галоўны архітэктар, пакуль вызначыць цяжка. Калі дапусьціць, што 1 кв.м агульнай плошчы каштуе ў сярэднім 900 даляраў (паводле самых сьціплых падлікаў), пабудова абдыдзеца недзе ў 16 млн.

Старажытнасьць з шкла і бэтану

Распрацаваны і ўхвалены Камітэтам архітэктуры Менгарвыканкаму эскізны праект забудовы трох кварталаў вул.Гандлёвай (узьбярэжжа Сьвіслачы між вул.Багдановіча ды Інтэрнацыянальнай). На сёньня гістарычная забудова кварталаў цалкам страчаная. Там цяпер месціцца часовыя гаспадарча-побывавыя карпусы будаўнікоў Палацу рэспублікі ды шумяць кронамі «хаатычныя зялёныя пасады».

Будучы выгляд бізнэс-цэнтру на скрыжаваньні праспэку Машэрава і вуліцы Дразда (кампутарны каляж аўтара)

Праект прадугледжвае аднаўленне гістарычнага фасаду Верхняга гораду. Але ня больш. Плянуюцца пабудаваць драўляны мост перазь Сьвіслач, накітаваны таго, што існаваў у XVII ст.; аднавіць у адпаведнасці з гістарычнымі звесткамі і добраўпарадкаваць набярэжную; надаць старажытны выгляд фасаду вуліцы Гандлёвай.

Дваровыя ж тэрыторыі, паводле праекту, забудуюцца сучаснымі канструкцыямі з шкла, мэталу і бэтону. Ва ўнутрыквартальнай частцы размясціцца шматфункцыянальны комплекс для сямейнага адпачынку, гандлю і абслугоўвання насельніцтва. Тут будзе падземная аўтастаянка на 190 машынаў (будзецца пільныя, археолягі!), шматзатар-мультыплекс на 500 месцаў, кавярня хуткага харчавання на 150 месцаў, бары, крамы (150 гандлёвых месцаў). У дзіцячым комплексе будзе каток, пляцоўка для ролераў, кавярня з месцамі для гульні і гульнёвымі аўтаматамі. Каб ня вельмі ўздзімацца над гістарычным фасадам, усе «дваровыя» пабудовы маюць быць ня больш як трохпавярховымі (яшчэ адзін паверх — у лёхах). Агульная плошча аб'екту 24830 кв.м.

Акрамя гэтага, плянуюцца аднесці далей ад ракі цяперашні каналізацыйны калектар і водаправод, што палепшыць экалагічную сытуацыю на прылеглай да Сьвіслачы тэрыторыі.

Ідэя такой перабудовы Гандлёвай была ўхвалена Навукова-мэтадычнай радай па ахове помнікаў яшчэ ў 1995 г. Заказчыкам праекту выступіла ААТ «Стары Менск». На сёньняшні дзень адзіны інвэстар — беларуска-канадзкае прадпрыемства «Алатан-Тур» — ужо выдаткаваў на гэты аб'ект 50 млн руб. Умовы для інвэстара дастаткова складаныя, да таго ж 40% укладзеных у аб'ект грошай пойдзе на карысьць гораду. Калі раптам праект забуксуе, спыніцца ці будзе перададзены іншаму інвэстару, укладзеныя грошы лягнуць. Прыблізна ж кошт будоўлі, паводле самых сьціплых падлікаў, складзе больш за 10 млн даляраў.

Цяпер у архітэктурна-праектнай майстэрні Сяргея Багласава распрацоўваецца архітэктурны праект Гандлёвай. Калі ня будзе затрымак зь фінансаваньнем праектных работ і будаўніцтва, вуліца зноў пачне адпавядаць сваёй назьве праз паўтара году.

Хмарачос за «Крышталем»

Камітэт архітэктурны зацвердзіў і эскізныя праекты бізнэс-цэнтру на скрыжаваньні вул. Леніна і Кастрычніцкай, а таксама адміністрацыйна-гандлёвага комплексу на пр. Машэрава ў раёне занябанай цяпер кавярні «Рэчанька». Галоўны архітэктар абодвух праектаў — Анатоль Цэйтлін.

Там, дзе сыходзяцца вуліцы Леніна і Кастрычніцкая, — недалёка ад новай транспартнай разьвязкі на Партызанскім праспекце — плянуюцца пабудаваць шаснаццаціпавярховы будынак агульнай плошчай 20 тыс. кв.м. Апошні варыянт праекту прадугледжвае падземныя і надземныя стаянкі на 250 машынаў (раней плянавалася 400). Пяцідзсяцімэтровы гмах, апроч офісных памяшканьняў на 700 месцаў, зьмесціць аўтасалён, гандлёвы цэнтар, рэстаран, боўлінг і бильярдную. Сваёй вышынёй ён зможа паспрачацца з камінамі недалёкае «Камунаркі». Зьверху хмарачос аздобяць шкляной пірамідай, якая ўдзень будзе забяспечваць

для памяшканьняў апошняга паверху дадатковае натуральнае асьвятленьне. Замоўца аб'екту — канадзкае прадпрыемства «Алезія».

Іншыя праекты

На месцы кавярні «Рэчанька» размясціцца таксама 16-павярховы адміністрацыйна-гандлёвы комплекс агульнай плошчай каля 10 тыс. кв.м. Пад гандаль плянуюцца аддаць першыя чатыры паверхі — каля 1,5 тыс. кв.м. Астатняя плошча будзе размеркаваная паміж офіснымі памяшканьнямі ды паркінгам. Комплекс мае намер будаваць замежнае прадпрыемства «Рубі Роўз Інтэрнэшнл». Эскізны праект падрыхтаваны ўжо больш за год таму, але канчатковыя ягоны лёс нявысьветлены.

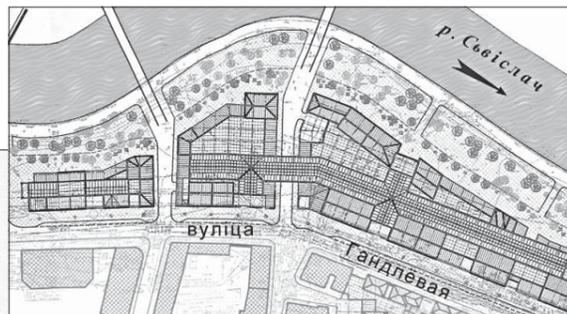
Архітэктары Сяргей Хмяльніцкі і Аляксандар Івашка працуюць над праектам шасціпавярховага адміністрацыйнага будынку агульнай плошчай каля 6,2 тыс. кв.м. Падвал і першы паверх будучы заняты паркінгам на 40 машынаў. На астатніх паверхах размясціцца офісныя памяшканьні. Стаць будынак павінен у раёне вул. Нямігі і Калектарнай. Эскізны праект зроблены і ўжо ўхвалены Камітэтам архітэктурны.

А кампанія «Ітэра» зьбіраецца фінансаваць будаўніцтва некалькіх элітных шматпавярховікаў і бізнэс-цэнтру ў раёне вул. М.Танка. Гэта будучы «даходныя дамы» — кватэры там можна будзе наймаць, але не купляць. Архітэктар Алег Ладкін гаворыць, што агульная плошча будынкаў складзе 100—120 тыс. кв.м, зь якіх 35 тыс. — кватэры, 20—30 тыс. — гандлёвыя плошчы і 40 тыс. — офісы ды аўтастаянкі. Праца над праектам толькі пачалася.

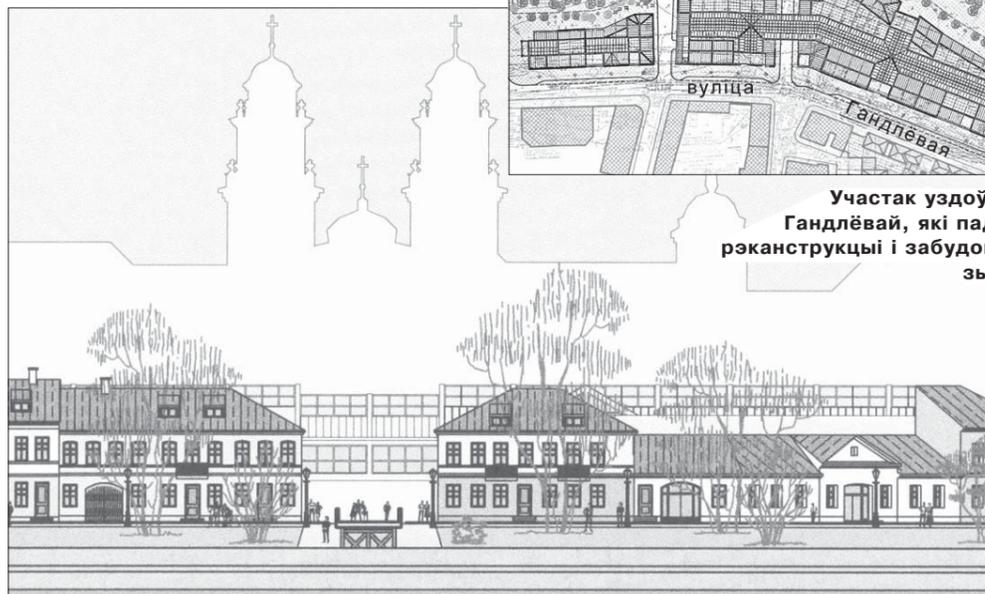
Зь нябёсаў на зямлю

Эскізныя праекты, якія разглядаліся і ўхваліліся Камітэтам архітэктурны, — гэта нават не палова справы. Вельмі нязначная частка распрацовак на гэтай стадыі мае шанец увабодзіцца ў шкло, бетон і сталь рэальных пабудоў. Пачатковае праектаваньне нельга назваць незваротным працэсам. Гэта хутчэй рэакцыя інвэстара на спрыяльную кан'юнктуру рынку. А яна ў нас пераменлівая, нібы вясенскае надвор'е. Выдаткі на эскізы складаюць долі працэнту ад агульнага кошту аб'екту, моцная замежная фірма пры зьмене кан'юнктуры лёгка сьпісвае іх з рахункаў. А магчымасьцяў айчынных інвэстараў перабольшваць ня варта: за імі найчасцей стаяць зноў-такі замежнікі, якія на стадыі эскізнага праектаваньня звычайна нават не падпісваюць дамоўленасьці наконт далейшых укладаньняў. Бывае, што замоўца, каб зьменшыць выдаткі, неаднойчы просіць перапрацаваць праект. З прычыны нестабільнага фінансаваньня эскізы перадаюцца ад аднаго архітэктара да другога, праца праектавальнікаў прыпыняецца на год і болей. Таму вельмі цямна можна ўявіць, колькі будзе каштаваць будынак, у што ён трансфармуецца нарэшце і калі настане тое «нарэшце».

Яўген Лагоўскі

Участак уздоўж вул. Гандлёвай, які падлягае рэканструкцыі і будове (від зьверху)

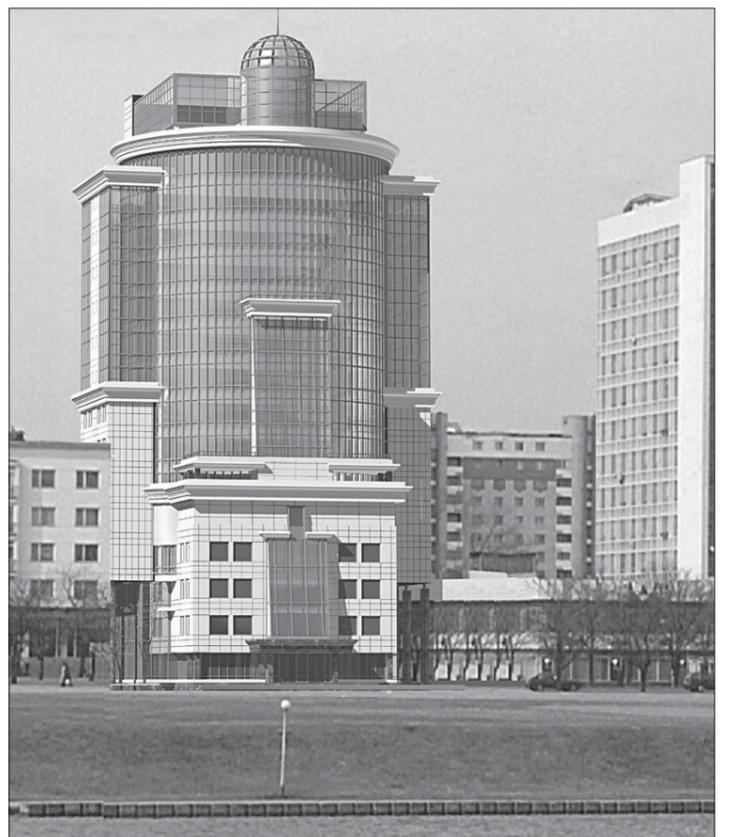
Выгляд адноўленага ўзьбярэжжа вуліцы Гандлёвай з боку ракі Сьвіслач

Анатоль Цэйтлін — аўтар двух амбіцёзных праектаў

Бізнэс-цэнтар на скрыжаваньні вуліц Леніна і Кастрычніцкай

Так будзе выглядаць гандлёвы цэнтар на Машэрава.

Наталка Бабіна

Тацяна Янаўна і яе

— Як тэн час леці! — стагнаў мой польскі партнэр Марака. — Халера! Панове! Таньчымы на вулькане! — і, зашпіліўшы гузік марынаркі, запрашаў на танец каго з прадавачак.

Тацяна Янаўна пасьміхалася, глядзячы на ягоны зьбіты набок гальштук і чыста польскія абдасы.

У рэстарачыні на дваццаць другім паверсе гатэлю «Беларусь» мы адзначалі маё саракагодзьдзе. Я ведаў, што прадавачкі зьбіралі грошы мне на падарунак, і вырашыў замест звычайных сабантуяў у задніх пакоях магазынкаў запрасіць усіх у гэтую рэстарачыню, якая так шыкоўна плыве над горадам. Тацяна Янаўна спачатку была адмовілася:

— Што вы, Юрачка, мне гэта ўжо не па гадах — у рэстараны хадзіць!

Але калі я падкрэсьліў, што хацеў бы бачыць яе абавязкова, прычым у якасьці сваёй дамы і гаспадыні вечару, пагадзілася. Пра жонку і не папыталася — пра мае праблемы з жонкай ведалі ўсе, хоць і ня ўсё. Зрэшты, што там ведаць. Сучка. Плятынавая сучка. Ідыётка. Быў час, калі на маіх грашах яна так увайшла ў сілу, аж аднойчы абвясціла мне, што, маўляў, пакахала другога і сыходзіць да яго. Я па-сяброўску, — разумею, па-сяброўску, — здушыў яе за шыю, трошкі падняў над падлогай і прыціснуў да сьцяны:

— Толькі дрыгні мне, толькі дрыгні! — сказаў я тады.

Яна абмачылася са страху, літаральна.

Я думаў, што дзеля дзяцей сям'я павінна захавацца. Мне цяжка апісаць тую агіду, якую з цягам часу стала выклікаць жонка: яе расфарбаваная морда, пах, скура. Успаміны пра нашу фізычную блізкасьць правакавалі паўнацэнны прыступ ірвоты. У поўнай згодзе з законамі філязофіі, мая агіда ад асобнага перайшла да агульнага: ірвотны рэфлекс пачалі выклікаць у мяне ўсе жанчыны. Усе, здавалася, былі падобныя да жонкі. Доўгі час я ня мог наняць на працу прадавачку ў новы магазын, хоць па аб'яве кожны дзень зьяўляўся тузін кандыдатак — сучак і ідыётка. Мяне ад іх перавяртала зь сярэдзіны — бліскучыя маечкі, дупкі, абцягнутыя джынсамі, распушчаныя валасы, распушныя манеры, абсалютна тупыя пысы й прагныя вочы. У аб'яве было пазначана, што батанічная адукацыя і досвед работы з кветкамі абавязковыя, але ніводная не магла адказаць нават на самае просьпекнае пытаньне, што тычылася догляду расьлін.

Тацяна Янаўна на той час, калі мы пазнаёміліся, было семдзесят восем гадоў. Адчыніліся дзьверы, і маленькая ссохлая старая, уся ў зморшчках, у хустачцы пад цыганку, у кедах і з кічкам заявіла, што яна па аб'яве наконт працы.

Сеўшы, дастала зь невялічкага клуначка гаршчэчак зь кволай расьлінкай, паставіла на стол і паглядзела на мяне запытальна, як экзамэнатар на абітурыента.

Мы паразумеліся адразу ж. — Вы прынятыя, — сказаў я. — Заўтра прыходзьце а дзвяцятай.

Яна кінула і паднялася, каб

НАВЭЛЯ

ісьці. Гаршчэчак забрала з сабой.

У гаршчэчку тым, бачыце, сядзела агава жоўта-бурая. Я чуў, што гэтая расьліна ў некага ў Менску ёсьць, але дасюль ня бачыў. Яна страшэнна рэдкая, бо мае адну дзіўную для сьвету расьлінаў якасьць. Звычайна, калі чалавек пачынае даглядаць дзікія расьліны, яны робяцца пышнейшымі, прыгажэйшымі і большымі, чым у прыродзе. Вядома, калі чалавек можа забясьпечыць ім патрэбныя ўмовы. А вось агава жоўта-бурая, у дзікім выглядзе абсалютна непатрабавальная, нават аскетичная, як і ўсе пустэльнікі, у гаршку расьце зь вялікай неахвотай, як бы яе ні песьцілі. Гэтая не-прэзэнтабельная на выгляд агава ў калекцыі — сьведчаньне найвышэйшага кветкаводчага пілятажу, а таксама і нечага большага.

Хутка я на траціну падвясіў Тацяне Янаўне заробак: яна прадавала кветак многа, бачыла навывал, а калі нікога няма — завіхаецца каля расьлін, абразваючы сухія кончыкі пальмавых лістоў, зражаючы адцвілыя галоўкі гардэніі, нашмароўваючы воскам магнутныя лісты манстэры. Старая звычайна рабіла мне каву, і я бяздзейна сядзеў зь кубкам ля прылаўку; яна ж ні хвіліны не губляла ўпустую. Паступова мы зрабіліся сябрамі — побач зь ёй мая агіда да жанчын меншала.

Аднойчы я запытаўся: — Дык скуль жа ў Вас агава жоўта-бурая, Тацяна Янаўна? Яна пасьміхнулася.

— У саракавым годзе яе прыслалі ў наш батанічны сад па абмене з Мадрыду, а я якраз тады прыйшла працаваць у аддзел сукулентаў лябаранткай. Калі пачалася вайна і стала зразумела, што аранжарэі зімой ацяпляць немагчыма, супрацоўнікі разабралі па дамох найбольш каштоўныя экзэмпляры расьлін. Мне дасталася гэтая агава.

— Ого, дык яна такая доўгажыхарка? З саракавога году?

— Не, гэта ўжо прапраўнучка той гішпанкі, цвіла чатыры разы.

У агаваў ёсьць яшчэ адна дзіўная асаблівасьць: кожная расьліна цвіце толькі раз у жыцьці, даючы суквецце сапраўды фантастычнай прыгажосці, а пасля памірае. Затое вакол памерлай маці зьяўляюцца маладзенькія атожылькі — дочки.

Тацяна Янаўна падабалася мне з кожным днём усё больш. Але ведаў я пра яе зусім няшмат, калі запрашаў на свой дзень нараджэньня ў рэстарачыню, што плыве над Менскам. Яна зьявілася туды без традыцыйнай хустачкі — у чорным шаўковым касцюме. Нагавіцы вельмі ёй пасавалі, як і модная стрыжка. Калі я знаёміў яе з Маракам, той замілава пацалаваў Тацяне Янаўне ручку і запрасіў на вальс.

Мы з Маракам супрацоўнічаем ужо шмат гадоў, а сышліся на глебе непрызнаньня галандзкай тэхналёгіі. Кветкі ў галандцаў, канечне, адна ў адну, але праз гэтыя яны і прайграюць. Дзе тая адрабінка няправільнасьці, неідэальнасьці, сапсаванасьці, у якой і хаваецца душа кветкі, яе сапраўднасьць? Ня думайце, што гэта рамантыч-

ная бязглуздыца: для майго бізнэсу гэта важная частка маркетынгу-пляну. Я паставіў на сапраўднасьць і не прайграў, дазволю сабе крышку пахваліцца. Марака якраз прыехаў да мяне, каб дамовіцца пра павелічэньне паставак кветак зь яго гаспадаркі.

Пры канцы вечару я ўзяўся адвезці маю даму дадому.

— А можа, крыху пакатаюся па горадзе, Тацяна Янаўна? Куды вас павезьці?

— Ведаю, што, Юрачка, — яна на імгненьне задумалася. — Калі так выйшла, давайце паездзім па Старажоўцы — я тут не была даўно-даўно, а гэта ж маё дзяцінства.

Я завёў матор. Начны бязлюдны горад праплываў за вокнамі машыны зь сваімі агнямі — адданымі службе ліхтарамі, нэрвовымі рознакаляровымі шыльдамі, самотнымі асьветленымі вокнамі.

— А цяпер суды, калі ласка, Юрачка, і прыпыніцеся. Вось тут стаяў наш дом. Так-так, здаецца, тут: насупраць інфэкцыйнай бальніцы, а вось і плот парцялянавага заводу. Тут была яшчэ рэчка, праўда.

Яна трошкі памаўчала, аглядаючыся.

— Дзіўна гэта, вось так, праз столькі год... На гэтым лужку мы пасьвілі карову.

— А ў вас і карова была?

— А як жа! Але яе забіла падчас першай бамбэжкі, і брата, які яе і пасьвіў, таксама. Вось там — бачыце? — расла яблыня, там ён і пахаваны.

— ???

— А што ж вы зьдзіўляецеся, пачыналася вайна, кожны дзень бамбілі, шалёная неразьбярыха, а

душна ж было... Тут і закапалі... Адсюль я хадзіла на работу — пехатой, напразткі, праз Балотную станцыю, у Батанічны сад... Вы калісьці пыталіся пра маю агаву... У сорак трэцім годзе яна зацвіла. Я так радавалася тады! Мне карцела паказаць яе ўсім. Я яшчэ кепска знала яе нораў. Наш сусед працаваў у «Беларускай Газэце», дык сфатаграфавалі яе і мяне каля кветкі. Здымак зьмясьцілі ў газэце з тэкстоўкай: чароўная беларуская дзяўчына Таньця Катлярчэўская з чароўнай кветкай, якую яна сама выгадала. А потым мяне арыштавалі за супрацоўніцтва з акупантамі: а як жа, маё фота было ў фашыстоўскім лістку! У лягеры я прабыла да пяцьдзясят трэцяга...

Я бачыў, што яна стараецца стрымацца ад сьлёз, і ўзяў яе худзенькую зморшчаную лапку ў свае рукі.

— Вы, Юрачка, рэдкі чалавек... — памаўчаўшы, яна працягвала. — Зь лягеру я вярнулася зь маленькай дачкой — так выйшла. Ляля нарадзілася за два гады да майго вызваленьня, і мне непраўдападобна пашанцавала, што я не згубіла яе, — звычайна ж лягерных дзяцей адпраўлялі ў дзіцячыя дамы. А можа, і трэ было аддаць? Яна заўсёды была кволенькая, ня тое, што я, сяміжыльная. Можа, там бы яе лепш даглядалі? Але не, і там дзеці, расказвалі, пухлі з голаду... І я, натуральна, ніколі больш яе не пабачыла б. А яна маленькая была такая пацешная... Не, не магла я яе аддаць. Але калі яна захварэла і дактары казалі, што хвароба — ад такога дзяцінства і што больш за год яна не

данскага «Арсэналу». 5 лістапада паедзе дацскаць ангельцаў у Лёндан.

Жак Дыюф, гандырэктар Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі Аб'яднаных Нацыяў (FAO), наведаў Менск, сустрэўся з Лукашэнкам, Сідорскім, Мартынавым, Ломацем і Харужыкам. Абмяркоўвалі пэрспэктывы ўваходу Беларусі ў FAO. Сярод мэтаў гэтай арганізацыі — забесьпячэньне насельніцтва прадуктамі й падвышэньне ўзроўню жыцьця вясцоўцаў. Мо як уступім, дык ня будучь настаўнікі дакопваць калгасную моркву і буракі.

Віцянніс Андрукайціс, старшыня камітэту па зьўрасправах у літоўскім Сэйме, натхнёны польскім прыкладам, прапануе не абмяжоўваць кантактаў зь беларускімі афіцыйнымі асобамі. Тым часам ЭЗ рэкамэндуе сваім сябрам кантактаваць зь беларускім чынавенствам на ўзроўні ніжэй міністэрскага.

Негасьцінны Мальцаў

Натаўскі генэрал Эрнэст Лутц, былы намесьнік начальніка KFOR у Сэрбіі, прыехаў аж з Даніі на перамовы па праграме «Партнэрства дзеля міру». І не засьпеў міністра абароны. Той да-

маўляецца ў Маскве аб фармаваньні «супольных групавак войскаў» і «адзінай сыстэмы супрацьпаветранай абароны». Очань дыпламатычны партнэр.

Два пінскія падлеткі спалілі сто тонаў калгаснага сена. У сене сядзелі шчанюкі. Каб іх паглядзець, хлопчыкі «падсьвяцілі» сабе запальнічкай. Страты ад пажару склалі сем мільёнаў рублёў. А галоўнае, ці ўратаваліся шчанюкі — невядома.

Музаен Валід Хусейн, грамадзянін Ярданіі, дэпартаваны зь Беларусі. Раней ён ужо быў дэпартаваны зь Украіны «за распальваньне нацыянальнае варажасьці». Як паведамляюць у КДБ, гэты доктар (пэдыятар!) заклікаў адзінаверцаў далучацца да арганізацыі «Араід», якая зьяўляецца «прыступкай» да больш радыкальных.

СМ

Маці Тэрэза

бэатыфікаваная. Сьвяткуюць македонцы і альбанцы, якія хутка могуць займець сьвятую заступніцу, сьвяткуюць індыйцы, для іх яна стала сьвятой заступніцай ужо пры жыцьці.

Мітрапаліт Філарэт, які ў кастрычніку адзначае 25-годзьдзе архіпастварскага служэньня, абвешчаны ганаровым жыхаром Менску. Слуцкі гарвыканкам пакуль маўчыць.

Лявон Барткевіч адклаў на няпэўны тэрмін прэзэнтацыю аўтабіяграфічнае кнігі «Песьняры і Вольга». Прычына — шматлікія абвінавачваньні ў плягіяце, якія гатовыя высунуць супраць музыкі біёграфы Мулявіна, аўтары інтэрвію зь «Песьнярамі», нават былыя калегі. Скандалы вакол «Песьняроў» падаграюць цікавасьць да іх, але не выклікаюць жаданьня на-

ведваць канцэрты.

Пятра Навіцкага, старшыню барысаўскага райсавету, вінавацяць у падробцы атэстату пра атрыманьне сярэдняе адукацыі. Не свайго, праўда, а адной з выпускніц. Яе маці працуе ў райвыканкаме. Яна папрасіла Пятра Навіцкага, каб той аформіў дзяўчыну вучаніцай адной зь сельскіх школаў. Выпускніца займела магчымасьць падаць дакумэнты адразу ў дзьве ВНУ. І паступіла паводле падложнага атэстату. А пасля падаваць дакумэнты ў некалькі ВНУ дазволілі.

Валянцін Бялькевіч,

беларускі легіянер, капітан кіеўскага «Дынама», забіў вырасьшальны другі гол у вароты лён-

ПРИВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ВІТАНЬНІ
Маю адзіную Людку віншую з Днём народзінаў. Зычу палымнай афрыканскай страсьці нават у гэтыя халодныя і змрочныя дні
Любімы тролік! З Днём народзінаў цябе! Трольскага табе шчасьця, і гобліны нас не дагоняць. А гэту справу акропім элем. Ганаровы Тролік
Ліхтарык, будзь і надалей такая цёплая, сьветлая й добрая. Люблю цябе, усьмешліва. З Днём народзінаў! Вітаітусаўска
Шаноўная Надзейка! Віншую з Днём народзінаў! Усяго самага найлепшага! Родныя
Таня, viñšuju z Dniom narodžennia! Dobraha nastrojju, cikavych vandrovak i novych siabroŭ. Uremienna vajenny hraždan
Віншую з восеньню вожакаў, вужакаў, дворнікаў ды ўсіх аматараў кешкаца ў апалым лісьці. Алесь
КАНТАКТЫ,
26 кастрычніка — Дзень Памяці Падпольшчыкаў. Зьбіраемя з кветкамі й сьвечкамі ля Валадаркі ў 12.00
Падрыхтуем разам Курапаты да Дзядоў. Субота, ад 11.00
Студэнтка прыме ў падарунак кампутар. Т.: 233-00-00, а.21739. Тацяна
Мянчук (42/170/54) з в/а, бяз шк/зв пазнаёміца з жанчынай. Магчыма стварэньне сям'і. А/с 6, 220012, Менск
Штоаўторак а 18.00 ля помніка Купалу (на супраць цырку)
ПРАДАМ, АДДАМ
Прадаём карціну Міколы Селешчука «Дзяўчына з Па-

лесья», алей, 1984, 97х97. Т.: (8-0214) 41-85-19
Кацянятаў аддам у добрыя рукі. Т.: 253-76-86
Прадаю шчанюкаў шэлці (sheltie shetland sheepdog) прышчэпленых, з радаводам. Т.: 220-46-52
КНИГІ
Кнігі: інфармацыя пра абмен, распаўсюд, пошук, фармаваньне прыватных бібліятэк. Т.: 8-029-753-91-96 (13.00—19.00)
Новую кнігу З. В.Кіпеляў «Беларускі друк на Захадзе» шукайце на выставе ў сядзібе БНФ
Прадам «Большую Советскую Энциклопедию» ў 30 тамах (31 кніга). Т.: 230-91-53
Куплю «Энцыклапэдыю гісторыі Беларусі» (т.1—5). Т.: 230-91-53
Куплю «Энцыклапэдыю прыроды Беларусі» у 5 тамах. Т.: 230-91-53
Куплю «Гістарычны слоўнік беларускай мовы» (т.1—19). Т.: 230-91-51
ПРАЦА
Шукаю працу хатняй выхавальніцы ці іншую сталую працу. Наства. Т.: (8-01772) 47-1-13. Тэрмінова
Хлопец шукае працу ці дадатковы заробак. Зьмітрўс. Т.: 8-029-766-12-79
Якасна выканаю пісьмовыя працы па беларускай мове, літаратуры і гісторыі. Магчыма рэпэтытарства. Юрась. Т.: 235-18-72 (пасьяля 16.00)
Расейская мова і літаратура ў даламогу школьнікам. Т.: 275-55-70

IN MEMORIAM

Браніслаў Даніловіч
 У ЗША памёр беларускі дзяцх Браніслаў Даніловіч — заходнебеларускі настаўнік, вайсковец, аўтар некалькіх ваярскіх песьняў, сярод якіх «Першы штурмовы зьвяз». Браніслаў Даніловіч не дажыў два месяцы да свайго 95-годзьдзя.

Наша Ніва КУПОН БЯСПЛАТНАЙ ПРИВАТНАЙ АБВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукуем Вашу абвестку (ня больш за 15 словаў) бясплатна. А/с 537, 220050, Менск.

Тэкст _____

Імя і прозьвішча _____

Адрас, тэлефон _____

КОШТЫ

На платныя прыватныя абвесткі (для прыватных асобаў), на старонку 16
Рэкламныя расцэнкі:
 — да 20 словаў (тэкставы модуль) — 2100 руб.
 За кожны наступны 20 словаў (тэкставы модуль) — 2100 руб.
 Аформленая абвестка з улікам кошту арыгінал-макету за 1 кв. см. — 360 руб.
 Абвесткі палітычнага характару і ад грамадзкіх арганізацыяў аплачваюцца паводле рэкламных расцэнак для камэрцыйных абвестак.
 Каб замовіць платную прыватную абвестку, трэба пераказаць грошы праз пошту на разьліковы рахунак: УНП 101115521. Рэдакцыя газэты «Наша Ніва», вул.Калектарная, 11. Р/р 3015212000012 у МГД ААТ «Белінвэстбанк», код 764.
 На зваротным баку бланку паштовага пераказу ў сэктары «Для пісьмовых паведамленьняў» запісваецца дакладна й чытальна тэкст абвесткі, тэлефон для сувязі і абавязкова дадаецца сказ: «За рэкламныя паслугі».
 Даведкі праз т. (017) 284-73-29

ВЕРШ

Тацяна ВАБІШЧЭВІЧ

Адліга... Расталыя сэрцы і цёплыя рукі.
 Правідная шэрань прапахла дажджом і іржой.
 Паволі зьнікаем у бездані фарбаў і гукаў,
 Зьмяшаньня зь вільгацьцю, тлумам і гразкай зямлёй.

Блукаем па горадзе: тут наш апошні прыстанак —
 У брудных пад'ездах, у поўных вагонах мэтро.
 Зласьлівасьць размокла, чухлівасьць здаецца
 заганай,
 І нам трохкі крыўдна, ды, зрэшты, ужо ўсё адно.

Цяпер неістотна, хто першы пачаў і навошта:
 Даволі шчымылівых гісторый — ад іх толькі горш.
 Ніхто не паверыць (а верыць заўсёды так проста),
 І ліпкая шчырасьць адно дакучае, ня больш.

Прыгожа і лёгка даюцца цяжкія прызнаньні.
 Набгом, як атругу, мы п'ём бессаромную млосьць.
 Усё так наўна, так хораша, так прадказальна —
 І так непатрэбна! Няўжо гэта старасьць і ёсьць...

Судзішваем дрыжыкі — звыкла, амаль несьвядома,
 І вочы адводзім, і раптам прысьпешваем крок.
 Працягу ня будзе: далей толькі цемра і стома...
 І лепей лічыць, што рабілася ўсё незнарок.

Запрашаем

- у падарожжа **1 лістапада** (субота)
- па маршруце: **Менск — Ішкалдзь — Вольна — Сталовічы — Сынкавічы**
- **Слонім — Ружаны — Косава — Менск.**

Т.: 232-54-58; 8-029-622-57-20 (Зьміцер)
 Т.: 264-12-38 (Павал)

ЗАПРАШАЕМ

2 лістапада
 ў гістарычнае Падарожжа па **Гарадзеншчыне Мураванка — Гудзевічы** (музей літаратурнага краязнаўства) — **Горадня** (Каложа XII ст., касцёл Сьв.Францішка 1678 г., касцёл Адшуканьня Сьв.Крыжа і кляштар бэрнардынцаў XVI—XVIII ст., стары замак XII—XVII ст., новы замак 1751 г.).
 Увечары — сьвятая ўшанаваньня **сьвятых Губэрта** (старажытныя забавы, танцы, рыцарскі турнір).
 Кошт вандроўкі — 20 000 рублёў.

Тэлефонны нумар: **222-88-61, 8-029-779-83-10.**
 Заходзьце: вул.Фабрыцыюса, 9, пакой 13

Дакраніся да гісторыі!

ЖАРТ

Нашы вучоныя распрацавалі новы мэтад рэкламы! Вы паўгоду ня плаціце рабочым заробку, а пасля аб вашым заводзе бясплатна расказваюць на АНТ.

Дзедзіч

Наша Ніва
 незалежная газэта

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:
 З.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914), Янка Купала (1914—1915), А.Луцкевіч, У.Знамяроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі **Наста Бахшанская**
 галоўны рэдактар **Андрэй Дынько**
 выпускны рэдактар **Арцём Лява**
 карэктар **Сяргей Пётрыкевіч**
 карэктарка **Галіна Рабянкова**
 нам. галоўнага рэдактара **Андрэй Скурко**
 тэхнічны рэдактар **Андрэй Чык**
 выдавец і заснавальнік **Фонд выданьня газэты «Наша Ніва»**

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЎ:
 220050, Менск, а/с 537
 Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32.
 E-mail: nn@promedia.by
 On-line: www.nn.by

© НАША НИВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 8 палос фарматам А2, 4 друк. арж. Друкарня РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Менск, пр. Скарыны, 79. Рэдакцыя не нясе адказнасьці за змест рэкламных абвестак. Кошт свабодны. Пасьведчаньне аб рэгістрацыі пэрыядычнага выданьня № 581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрас: г. Менск, вул. Калектарная, 20а, п. 2а. Р/р 3015212000012 у МГД ААТ «Белінвэстбанк», Менск код 764. Наклад 3436. Газэта выдаецца 48 разоў на год. Нумар падпісаны ў друку 23.00 22.10.2003. Замова № 5457. Рэдакцыйны адрас: Менск, Калектарная, 20а/2а